

Atrakcyjność inwestycyjna Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego

Ekspertyza

dr Katarzyna Dębowska

dr Urszula Widelska

Monika Garwolińska

Białystok, grudzień 2014

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Istota atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz determinanty atrakcyjności inwestycyjnej.....	5
2. Mierniki atrakcyjności inwestycyjnej regionów	10
3. Charakterystyka potencjału atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF na tle województwa podlaskiego	13
3.1. Mikroklimat zasoby pracy.....	14
3.2. Mikroklimat infrastruktury technicznej	21
3.3. Mikroklimat infrastruktury społecznej.....	28
3.4. Mikroklimat rynkowy	36
3.5. Mikroklimat administracyjny	43
3.6. Poziom potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin Białostockiego Obszaru Inwestycyjnego na tle pozostałych gmin województwa podlaskiego.....	49
3.7. Strony internetowe gmin wchodzących w skład BOF w tworzeniu atrakcyjności inwestycyjnej	54
Podsumowanie	88
Wnioski	89
Rekomendacje	91
Źródła informacji.....	93
Spis rysunków.....	96
Spis tabel	96
Załączniki.....	97

Wprowadzenie

Atrakcyjność inwestycyjna ma istotne znaczenie dla rozwoju regionalnego i lokalnego. Obszar charakteryzujący się walorami lokalizacyjnymi istotnymi dla inwestora może przyciągnąć inwestycje i tym samym wywołać efekt rozwojowy poprzez tworzenie bazy ekonomicznej oraz podjęcie wytwarzania produktów i usług na rzecz rynku wewnętrznego. W konsekwencji przyczynia się to do zwiększenia potencjału społeczno-gospodarczego danego obszaru lub regionu.

Opracowana ekspertyza dotyczy atrakcyjności inwestycyjnej Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego (BOF), w skład którego wchodzi następujące jednostki terytorialne: miasto Białystok oraz gminy Supraśl, Choroszcz, Juchnowiec Kościelny, Wasilków, Turośl Kościelna, Dobrzyniewo Duże, Łapy, Zabłudów i Czarna Białostocka. Ekspertyza została przeprowadzona na zlecenie Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, a jej wykonawcą był Instytut Badań i Analiz VIVADE Sp. z o.o.

Celem ekspertyzy była identyfikacja oraz analiza charakterystyki potencjału inwestycyjnego jednostek terytorialnych wchodzących w skład BOF. Podstawową metodą badawczą wykorzystaną przy przeprowadzaniu ekspertyzy była analiza danych zastanych, która pozwoliła na przedstawienie pojęcia atrakcyjności inwestycyjnej regionu, identyfikację determinantów atrakcyjności inwestycyjnej, przegląd narzędzi umożliwiających pomiar i porównanie atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Zasadniczą częścią ekspertyzy była próba pomiaru potencjału atrakcyjności gmin województwa podlaskiego ze szczególnym wyróżnieniem jednostek terytorialnych tworzących BOF. W tej części opracowano szereg rankingów gmin ze względu na mikroklimaty wpływające na atrakcyjność inwestycyjną. Wśród analizowanych mikroklimatów były: zasoby pracy, infrastruktura techniczna, społeczna, mikroklimat rynkowy oraz administracyjny. Końcową część rozdziału stanowią rankingi gmin ze względu na potencjał atrakcyjności inwestycyjnej gmin.

Analizę potencjału inwestycyjnego uzupełniono o przegląd stron internetowych gmin wchodzących w skład BOF, bowiem jednym z ważnych elementów determinujących atrakcyjność inwestycyjną gminy jest jej potencjał

wizerunkowy. Strony internetowe stanowią obecnie najbardziej podstawowe i powszechne narzędzie komunikacji gmin, z potencjalnymi grupami interesariuszy. Ukazują jakość i kierunki tej komunikacji oraz pozwalają określić, czy potrzeby informacyjne wszystkich grup interesariuszy, w tym inwestorów zostały uwzględnione.

1. Istota atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz determinanty atrakcyjności inwestycyjnej

Pojęcie atrakcyjności inwestycyjnej jest szerokie. Najczęściej definiuje się ją jako zdolność skłonienia do inwestycji poprzez oferowanie kombinacji korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej¹. Jest to zdolność do skłaniania inwestorów do wyboru gminy (regionu, obszaru) jako miejsca lokalizacji ich inwestycji². Z atrakcyjnością inwestycyjną bezpośrednio powiązane jest pojęcie aktywności wobec inwestorów. Oznacza ona zdolność do kreowania wizerunku określonego obszaru (np. gminy, regionu, województwa), jego popularyzacji, a także stworzenia przez władze samorządowe dobrego klimatu do inwestycji. Innym ważnym pojęciem powiązanim z atrakcyjnością inwestycyjną jest potencjał inwestycyjny. Rozumie się go jako teoretyczną zdolność do pozyskiwania inwestycji wynikającą łącznie z uwarunkowań i zasobów lokalnych stanowiących czynniki atrakcyjności inwestycyjnej. Oznacza to, iż nie każdy obszar posiadający potencjał inwestycyjny może być atrakcyjny dla potencjalnych inwestorów. Potencjał inwestycyjny decyduje o atrakcyjności inwestycyjnej określonego obszaru, tylko w warunkach właściwego nim gospodarowania³.

Kreowanie zdolności określonego obszaru do przyciągania inwestorów jest kwestią warunkującą jego rozwój gospodarczy, bezpośrednio przedkładający się na zadowolenie mieszkańców. Determinanty kształtowania atrakcyjności inwestycyjnej są złożone. Trzeba podkreślić, iż nie są one tylko i wyłącznie pochodną uwarunkowań lokalizacyjnych, ale coraz częściej w kształtowaniu zdolności inwestycyjnych dostrzega się rolę kapitału społecznego oraz potencjału wizerunkowego i komunikacyjnego danego obszaru.

Istnieje wiele różnorodnych podziałów czynników determinujących atrakcyjność inwestycyjną. Na potrzeby niniejszego opracowania posłużono się klasyfikacją zawartą w publikacji Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową pod redakcją Marcina Nowickiego pt. „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów

¹ M. Nowicki (red.), *Atrakcyjność inwestycyjna województw*, IBNGR, Warszawa 2014, s. 11.

² *Atrakcyjność i potencjał inwestycyjny gmin województwa śląskiego. Raport końcowy*, Katowice 2009, s. 25.

³ Tamże, s. 14

Polski". Zgodnie z treścią dokumentu, do czynników w największym stopniu kształtujących atrakcyjność inwestycyjną w ujęciu regionalnym zalicza się:⁴

1. Dostępność transportową;
2. Zasoby pracy;
3. Chłonność rynku;
4. Infrastrukturę gospodarczą;
5. Infrastrukturę społeczną;
6. Poziom rozwoju gospodarczego;
7. Stan środowiska;
8. Poziom bezpieczeństwa powszechnego;
9. Aktywność województw wobec inwestorów.

Rola dostępności transportowej jako determinanty atrakcyjności inwestycyjnej polega na:

- umożliwianiu i obniżaniu kosztów dostaw surowców i komponentów niezbędnych do produkcji,
- umożliwianiu i obniżeniu kosztów dostarczenia produktów finalnych do odbiorców,
- zapewnianiu warunków transportu pasażerskiego, umożliwiającego bezpośrednio spotkania z dostawcami, współpracownikami, klientami, doradcami.

Z punktu widzenia atrakcyjności inwestycyjnej regionu zasoby pracy wpływają na:

- zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników,
- zatrudnienie pracowników o pożądanym poziomie umiejętności zawodowych i doświadczeniu,
- zatrudnienie pracowników spełniających oczekiwania pracodawców w zakresie cech osobistych (sumienność, odpowiedzialność, uczciwość, inicjatywa),
- ponoszenie kosztów pracy gwarantujących rentowność inwestycji.

Chłonność rynku wyznacza możliwości sprzedaży przez potencjalnego inwestora dóbr i usług na danym rynku regionalnym. Z jej potencjałem wiąże się:

⁴ Na podstawie, M. Nowicki (red.), *Atrakcyjność.....*, op cit., s. 15-19.

- wielkość rynku zbytu,
- zamożność gospodarstw domowych,
- wydatki inwestycyjne przedsiębiorstw.

Rola chłonności rynku jako czynnika atrakcyjności inwestycyjnej rośnie w przypadku usług, których sprzedaż odbywa się w ramach określonych lokalnych rynków.

Infrastrukturę gospodarczą jako determinantę atrakcyjności inwestycyjnej określają:

- gęstość instytucji otoczenia biznesu,
- obecność ośrodków naukowo-badawczych,
- liczba imprez targowo-wystawienniczych,
- funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych.

Oddziaływanie infrastruktury społecznej jako czynnika atrakcyjności inwestycyjnej ma charakter pośredni. Jej podstawowa rola polega na:

- kształtowaniu korzystnych, przyciągających imigrantów warunków życia, co umacnia wielkość i jakość zasobów pracy,
- tworzeniu klimatu otwartości w wymianie poglądów, sprzyjającego kreatywności i innowacjom,
- ułatwieniu organizacji szkoleń, konferencji, spotkań z klientami.

W przypadku poziomu rozwoju gospodarczego, za jego główne wyznaczniki uznaje się:

- wydajność pracy,
- udział działalności pozarolniczych w strukturze gospodarki,
- obecność spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

Stan środowiska, ma wpływ na atrakcyjność inwestycyjną, ponieważ:

- istnienie obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego, objętych prawną ochroną znacznie ogranicza możliwości lokalizacji inwestycji,
- znaczny poziom zanieczyszczenia środowiska tworzy wymierne finansowo straty w działalności przedsiębiorstw związane z: kosztami wprowadzenia systemów utylizacji zanieczyszczeń, podwyższoną absencją chorobową, a

w skrajnych przypadkach z przyspieszonym zużyciem majątku trwałego (np. korozja),

- wysoki poziom zanieczyszczenia obniża również poziom życia, co negatywnie wpływa na wielkość i jakość zasobów pracy.

Poziom bezpieczeństwa publicznego uznawany jest za czynnik atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu regionalnym, ponieważ jego ewentualna niedoskonałość może:

- powodować zmniejszenie wielkości i obniżenie jakości zasobów pracy w wyniku migracji spowodowanej pogorszeniem się warunków życia w zakresie poczucia bezpieczeństwa,
- świadczyć o występowaniu deficytów kapitału społecznego i niskim jego poziomie
- utrudniać sam proces realizacji inwestycji i jej dalsze funkcjonowanie,
- być sygnałem występowania patologii społecznych lub słabości systemu władzy.

Duże znaczenie w budowaniu atrakcyjności inwestycyjnej ma zdolność określonego obszaru dla działalności zaawansowanej technologicznie. Taki stan rzeczy warunkuje rozwój innowacyjności.

Ważna jest także atrakcyjność województw względem inwestorów. Ma ona wymiar wizerunkowy i rozumiana jest jako zdolność do kreowania wizerunku regionu oraz stworzenia przez władze samorządowe dobrego klimatu dla inwestycji. Przejawem aktywności województw może być dla przykładu liczba ofert inwestycyjnych w bazie PAIZ lub też upowszechniana działalność promocyjna.

Na podstawie powyższej analizy czynników atrakcyjności ekonomicznej można dokonać wyodrębnienia czterech zasadniczych grup potencjałów kształtujących tę atrakcyjność:

1. Potencjału infrastrukturalnego.
2. Potencjału gospodarczego.
3. Potencjału społecznego.
4. Potencjału wizerunkowego.

Atrakcyjność inwestycyjna jest ważnym narzędziem konkurencji, także w kontekście konkurowania ze sobą regionów, czy gmin. Konkutowanie wymaga wzmocnienia potencjału wizerunkowego (w tym komunikacyjnego) jako instrumentu przyciągania inwestorów.⁵ Jednym z ważnych symptomów tej materii jest komunikowanie się gmin (miast, samorządów) poprzez strony internetowe. Można przyjąć, że profesjonalne podejście do promocji i kompleksowej obsługi inwestorów powinno przyczynić się do zwiększenia szans na przyciągnięcie zewnętrznych inwestycji. Okazuje się, iż gminy które dzielą się informacjami o sobie poprzez Internet nie zawsze opierają się przemyślanej strategii działania. Do najczęstszych błędów zalicza się:

- przygotowywanie strony tylko w jednym języku, co ogranicza dostępność do inwestorów zagranicznych,
- brak świadomości władarzy o roli potencjału informacyjnego i wizerunkowego gminy, w oparciu o strony internetowe,
- brak wypracowanych strategii informacyjnych miast i gmin.

Poza barierami komunikacyjnymi o atrakcyjności inwestycyjnej decydują także bariery relacyjne. Wynikają one najczęściej z niewystarczającego zainteresowania lokalnej administracji współdziałaniem z inwestorami w przygotowaniu na danym terenie przedsięwzięć inwestycyjnych. Jak pokazują dostępne wyniki badań, inwestorzy często:

- skarżą się na bariery stwarzane przez władze lokalne przy przygotowaniu i prowadzeniu inwestycji na danym terenie i niską jakość pracy administracji lokalnej.
- podkreślają, że administracja lokalna nie dba o zrównoważony rozwój miejscowości, i nie ma pełnej świadomości nt. roli inwestycji na rozwój i pozycję konkurencyjną poszczególnych regionów i miast.

W tym kontekście za czynnik determinujący bądź też ograniczający atrakcyjność inwestycyjną wskazuje się model zarządzania publicznego. Bariery atrakcyjności inwestycyjnej przedstawia tabela 1.

⁵ M. Marona, *Bariery realizacji inwestycji zależne od gminy a atrakcyjność inwestycyjna polskich miast*, „Studia Ekonomiczne”, nr 155, 2013, s. 241-251.

TABELA 1 BARIERY ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Bariery niezależne od gminy	Bariery zależne od gminy
<ul style="list-style-type: none"> • bariery związane z systemem zachęt inwestycyjnych (np. Specjalne Strefy Ekonomiczne) • Bariery prawne • Bariery infrastrukturalne • Sądownictwo • Finansowanie • Otoczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt długi czas oczekiwania na decyzję w sprawie warunków zabudowy • Zbyt długi czas oczekiwania na decyzję w sprawie pozwolenia na budowę (dotyczy miast na prawach powiatu) • Planowanie przestrzenne • Bariery w zakresie infrastruktury komunalnej, • Marketing terytorialny.

Źródło: M. Marona, Bariery..., op. cit., s. 246.

Reasumując, o atrakcyjności inwestycyjnej decydują przesłanki zewnętrzne i wewnętrzne. Te pierwsze wynikają z obiektywnych uwarunkowań związanych z posiadaniem potencjału gospodarczym, lokalizacyjnym i środowiskowym. Przesłanki wewnętrzne zależą przede wszystkim od sprawności administracyjnej gmin, wypracowanego modelu zarządzania oraz jakości wytworzonego kapitału relacyjnego. Duże znaczenie odgrywają także zdolności komunikacyjne gmin.

2. Mierniki atrakcyjności inwestycyjnej regionów

Pomiar atrakcyjności inwestycyjnej regionów jest przedmiotem badań i analiz wielu ośrodków badawczych, ale na szczególne wyróżnienie zasługuje metodyka parametryzacji atrakcyjności inwestycyjnej regionów wypracowana przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej oraz współpracujące z Instytutem Przedsiębiorczości Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych. Od 2002 roku zespół badawczy z Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie z Instytutu Przedsiębiorstwa pod kierunkiem prof. SGH dr hab. Hanny Godlewskiej-Majkowskiej prowadzi badania naukowe, a ich wyniki publikowane są w raportach wydanych przez Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych.

Badacze rozwijają metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów w celu możliwie jak najlepszego uchwycenia istotnych dla inwestora cech regionów, rozpatrywanych ogólnie oraz z punktu widzenia specyfiki działalności gospodarczej oraz wielkości inwestycyjnej. Zespół badaczy pod kierunkiem prof. Hanny Godlewskiej-Majkowskiej na zlecenie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. przygotowuje raporty pn. „Atrakcyjność inwestycyjna regionów”.

W ramach przeprowadzanej cyklicznie analizy atrakcyjności inwestycyjnej regionów dokonuje się waloryzacji atrakcyjności inwestycyjnej polskich regionów i określa się jej zróżnicowanie w skali lokalnej (powiatowej i gminnej), zarówno dla gospodarki narodowej jako całości, jak i w odniesieniu do głównych jej sekcji: działalności produkcyjnej, handlu i napraw, hotelarstwa i gastronomii, pośrednictwa finansowego, usług dla biznesu oraz edukacji. Na potrzeby waloryzacji atrakcyjności inwestycyjnej wyznacza się wskaźniki potencjalnej i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej. Ich konstrukcja nawiązuje do wiodących walorów lokalizacyjnych, które w odniesieniu do konkretnego rodzaju działalności mogą zamienić się w źródło przewag konkurencyjnych inwestora – dzięki niskim kosztom prowadzenia działalności gospodarczej, korzystnym warunkom zaopatrzenia w czynniki produkcji czy dogodnemu położeniu względem rynków zbytu.

Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna rozumiana jest jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiągnięcie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna jest to zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta – inwestora oraz wywołania absorpcji kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału finansowego, rzeczowego, ludzkiego i przyrodniczego.

Wskaźnik potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej służy sprowadzeniu do wspólnego mianownika różnych, specyficznych cech dla danego miejsca, które wywierają wpływ na funkcjonowanie w nim firm.

Zespół prof. Hanny Godlewskiej-Majkowskiej stosuje w raportach atrakcyjności inwestycyjnej wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (PAI), które obliczane są w dwóch wariantach.

Pierwszy z nich (PAI1) opiera się na pięciu podstawowych mikroklimatach:

- zasobów pracy,
- infrastruktury technicznej,
- infrastruktury społecznej,
- rynku zbytu,
- administracji.

W odniesieniu do poszczególnych sekcji PKD stosowane są dodatkowe mikroklimaty, nawiązujące do specyfiki danego rodzaju działalności. Warto podkreślić, że do waloryzacji potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej poszczególnych sekcji używa się zmodyfikowanych baz danych. Modyfikacja polega na usunięciu cech nieistotnych dla danego rodzaju działalności oraz na wprowadzeniu nowych, nawiązujących do czynników lokalizacji ważnych dla danej działalności. Zaletą tego wskaźnika jest konstrukcja umożliwiająca pełną porównywalność ocen atrakcyjności inwestycyjnej na wszystkich szczeblach podziału statycznego kraju. Wadą jest ograniczenie zestawu zmiennych diagnostycznych, z uwagi na konieczność ich dostępności dla wszystkich szczebli podziału statystycznego kraju. Mimo tych trudności, w wyniku ewaluacji wskaźników i włączenia do miary syntetycznej wskaźnika administracyjnego w wersji podstawowej, wskaźnik ten opiera się łącznie na 48 zmiennych diagnostycznych, co wydaje się wystarczająco szerokim fundamentem porównań.

W celu wykorzystania możliwie szerokiego zestawu zmiennych diagnostycznych do oceny potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej regionów szczebla wojewódzkiego stosuje się drugi wariant wskaźnika, w wersji rozszerzonej (PAI2). Jest on oparty na znacznie szerszym zestawie cech diagnostycznych (PAI2) i ma zastosowanie w analizach atrakcyjności oraz konkurencyjności regionów szczebla wojewódzkiego. Jest to szczególnie cenne w analizach regionów szczebla NUTS 2 w perspektywie europejskiej. Reprezentuje on liczniejsze spektrum mikroklimatów, gdyż składa się z analogicznych mikroklimatów do PAI1, dodatkowo uzupełnionych o mikroklimaty innowacyjności, społeczny (kapitału

społecznego), a czasem o mikroklimaty branżowe (np. walorów przyrodniczych, infrastruktury handlu).

Dla oceny atrakcyjności inwestycyjnej istotne są także efekty napływu kapitału z punktu widzenia gospodarowania podstawowymi strumieniami kapitałów: ludzkiego, rzeczowego, finansowego i przyrodniczego, z uwzględnieniem dwóch grup inwestorów – przedsiębiorców oraz instytucji publicznych w postaci jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto ważną rolę w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych odgrywa efekt naśladownictwa. Powstaje on, gdy do danego regionu napływają inwestycje innych ważnych uczestników danego rynku. W celu uchwycenia tych zagadnień wylicza się syntetyczny wskaźnik rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), na który składają się mikroklimaty:

- produktywność pracy przedsiębiorstw,
- produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw,
- rentowność przedsiębiorstw,
- nakłady inwestycyjne,
- gospodarka finansowa.

Wskaźnik RAI jest dedykowany jednostkom samorządu terytorialnego. Występują one w podwójnej roli, tj. kreatora przestrzeni, w której działają przedsiębiorcy, oraz inwestora publicznego. Inwestycje publiczne mogą być zatem analizowane także z punktu widzenia rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej poszczególnych regionów.

3. Charakterystyka potencjału atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF na tle województwa podlaskiego

Na potrzeby niniejszego opracowania wyznaczony został wskaźnik potencjału atrakcyjności inwestycyjnej (PAI1) dla poszczególnych gmin województwa podlaskiego. Takie podejście uwarunkowane było dostępnością danych na poziomie NUTS 5. Zmienne diagnostyczne dotyczyły poszczególnych mikroklimatów: zasobów pracy, infrastruktury technicznej, infrastruktury społecznej, rynku zbytu oraz administracyjnego.

W pierwszym kroku utworzono zmienne syntetyczne odnoszące się do poszczególnych mikroklimatów i dokonano rankingu gmin województwa podlaskiego ze względu na dany mikroklimat. W szczególności zwrócono uwagę na miejsca w rankingach gmin tworzących Białostocki Obszar Funkcjonalny. Analizę każdorazowo przeprowadzano dla dwóch lat 2012 oraz 2013, co pozwoliło na ocenę zmian mikroklimatów wpływających na atrakcyjność inwestycyjną gmin. Ponadto, za pomocą wyliczonej średniej wartości oraz odchylenia standardowego zmiennej syntetycznej podzielono gminy na cztery klasy, w ten sposób wyłoniono gminy o bardzo korzystnym, korzystnym, niekorzystnym oraz bardzo niekorzystnym mikroklimacie.

W kolejnym kroku utworzono ogólny wskaźnik atrakcyjności inwestycyjnej gmin, w budowie którego wykorzystano wszystkie zmienne diagnostyczne składające się na poszczególne mikroklimaty. W ten sposób otrzymano ocenę poszczególnych gmin pod względem atrakcyjności inwestycyjnej, utworzono ranking gmin oraz wyłoniono cztery klasy gmin o bardzo silnym, silnym, słabym oraz bardzo słabym potencjale atrakcyjności inwestycyjnej. Na tle gmin województwa podlaskiego wskazano miejsce gmin tworzących Białostocki Obszar Funkcjonalny.

3.1. Mikroklimat zasoby pracy

Jako zmienne diagnostyczne charakteryzujące mikroklimat dotyczący zasobów pracy gmin województwa podlaskiego przyjęto:

- P1 Odsetek ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- P2 Wskaźnik aktywności zawodowej - liczba osób pracujących w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym
- P3 Saldo migracji stałej wewnętrznej na 1000 mieszkańców
- P4 Saldo migracji zagranicznej na 1000 mieszkańców
- P5 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- P6 Udział ludności w wieku produkcyjnym
- P7 Wydatki na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca,

- P8 Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca

Poziomy liczbowe poszczególnych zmiennych diagnostycznych dla gmin BOF na tle średnich wartości dla wszystkich gmin województwa podlaskiego przedstawiono w tabeli 2.

Wszystkie gminy BOF charakteryzują się niższym niż średnia dla wszystkich gmin województwa poziomem odsetka ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Najlepszą sytuacją w tym zakresie, a w związku z tym najniższym poziomem zmiennej diagnostycznej, charakteryzuje się gmina Juchnowiec Kościelny. Natomiast najwyższy odsetek osób w wieku nieprodukcyjnym występuje w gminie Turośń Kościelna. Należy zauważyć, że w wszystkich gminach BOF nastąpił spadek odsetka osób w wieku nieprodukcyjnym w 2013 roku w porównaniu do 2012 roku.

Wskaźnik aktywności zawodowej, wyliczony jako liczba osób pracujących w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, najwyższy poziom przyjął w Białymstoku. Na kolejnych miejscach uplasowały się gminy Choroszcz, Juchnowiec Kościelny oraz Supraśl. Zdecydowanie najniższy poziom wskaźnika aktywności zawodowej odnotowano w gminie Turośń Kościelna.

TABELA 2. ZMIENNE DIAGNOSTYCZNE MIKROKLIMATU DOTYCZĄCEGO ZASOBÓW PRACY DLA GMIN BOF

Gmina	Zmienne diagnostyczne mikroklimatu dotyczącego zasobów pracy															
	P1 2012	P1 2013	P2 2012	P2 2013	P3 2012	P3 2013	P4 2012	P4 2013	P5 2012	P5 2013	P6 2012	P6 2013	P7 2012	P7 2013	P8 2012	P8 2013
Białystok	52,40	53,85	42,21	42,62	0,18	-0,37	0,07	-0,57	104,54	107,46	0,66	0,65	1745,36	1715,18	103,18	93,31
Choroszcz	53,81	54,45	31,69	33,05	12,65	16,13	-0,07	-0,55	82,63	86,33	0,65	0,65	871,12	854,93	61,25	60,18
Czarna Białostocka	55,22	56,32	15,52	14,54	-2,45	-1,70	-0,17	-0,77	100,38	103,46	0,64	0,64	-	-	66,02	82,86
Dobrzyniewo Duże	55,08	55,43	10,70	10,57	2,67	10,23	0,23	-0,11	75,32	77,77	0,64	0,64	1037,43	1066,94	105,06	85,28
Juchnowiec Kościelny	51,45	52,13	28,17	31,95	11,43	13,86	0,33	0,00	67,66	68,98	0,66	0,66	1146,25	1178,34	66,03	59,59
Łapy	53,93	54,43	16,93	17,45	-4,41	-4,66	-0,22	-0,09	111,27	118,39	0,65	0,65	1004,92	1191,16	78,57	76,80
Supraśl	52,44	52,80	27,44	28,42	13,92	15,27	-0,14	-0,07	78,25	79,76	0,66	0,65	777,44	951,58	77,10	123,65
Turośń Kościelna	60,28	59,72	7,21	6,39	11,71	12,95	0,00	-0,17	78,42	79,21	0,62	0,63	1132,48	1076,68	216,92	93,56
Wasilków	53,01	53,84	11,78	13,23	15,86	10,27	0,20	-0,53	71,42	73,43	0,65	0,65	1025,94	1044,58	78,93	76,56
Zabłudów	59,55	58,87	11,65	11,76	4,70	4,47	-0,22	-0,11	101,18	103,05	0,63	0,63	984,31	966,68	84,90	81,88
Średnia dla wszystkich gmin	64,66	63,76	15,52	15,81	-2,55	-2,69	-0,01	-0,11	115,06	119,80	0,61	0,61	1089,68	1087,44	128,41	118,28

Źródło: opracowanie własnych na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Kolejne zmienne diagnostyczne odnoszą się do salda migracji ludności. W przypadku migracji wewnętrznych najlepszą pozycję przyjmuje gmina Choroszcz oraz Supraśl, zaś najgorsze miejsce odnotowano w gminie Łapy. W przypadku migracji zagranicznych we wszystkich gminach odnotowano w 2013 roku wskaźniki o znaku ujemnym.

W grupie zmiennych charakteryzujących zasobu pracy znalazł się wskaźnik udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności w wieku przedprodukcyjnym. Biorąc pod uwagę średnią wartość tej zmiennej dla wszystkich gmin województwa należy zauważyć, że wynosi ona w roku 2013 blisko 120. Wśród gmin BOF sześć charakteryzuje się liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym mniejsza niż 100, z czego najlepszą sytuację odnotowano w gminach Juchnowiec Kościelny oraz Dobrzyniewo Duże.

Kolejna zmienna diagnostyczna to udział ludności w wieku produkcyjnym, który we wszystkich gminach osiąga podobne wartości zbliżone do średniej równej 0,61.

Dwie ostatnie zmienne diagnostyczne mikroklimatu zasób pracy odnoszą się do wydatków gmin związanych z oświatą i wychowaniem oraz kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego.

Największe wydatki na oświatę i wychowanie odnotowano w Białymstoku, Juchnowcu Kościelnym oraz Łapach. Najniższe wydatki związane z oświatą dotyczą gmin: Choroszcz, Supraśl i Zabłudów. W przypadku wydatków związanych z kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego, największe kwoty występują w Supraślu, Białymstoku i Turośni Kościelnej. Najniższe wydatki dotyczą gmin Juchnowiec Kościelny oraz Choroszcz.

Zmienne diagnostyczne posłużyły do stworzenia zmiennej syntetycznej dotyczącej mikroklimatu zasobów pracy, której malejącym wartościom przyporządkowano kolejne liczby naturalne i w ten sposób utworzono ranking gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat zasoby pracy (załącznik 1). Miejsca w rankingu gmin BOF oraz zmiany w latach 2012-2013 przedstawiono w tabeli 3.

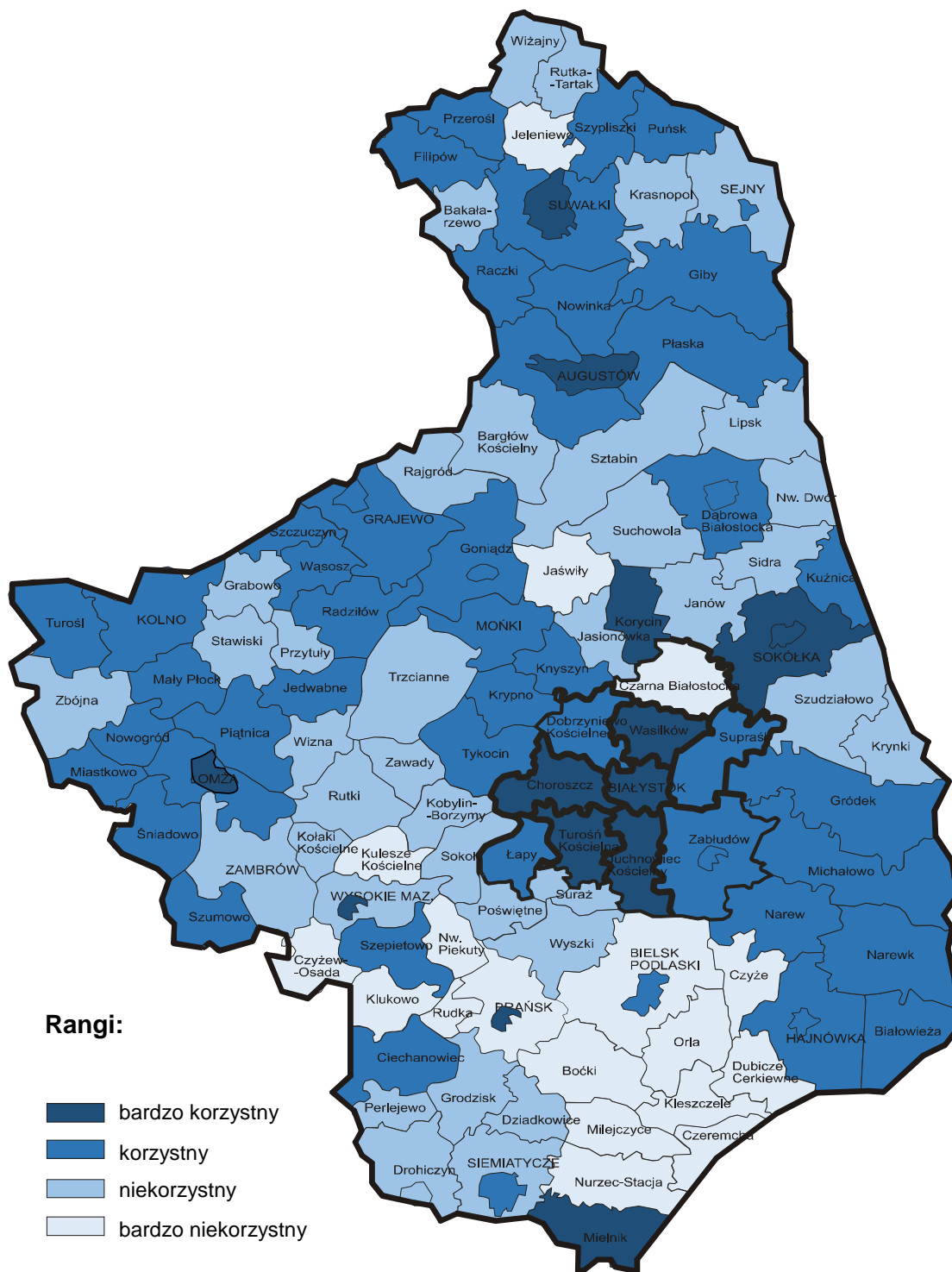
TABELA 3 **MIEJSCA GMIN BOF W RANKINGU DOTYCZĄCYM MIKROKLIMATU ZASOBY PRACY**

Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Zmiana pozycji w rankingu
Białystok	3	6	-3
Choroszcz	14	22	-8
Czarna Białostocka	113	117	-4
Dobrzyniewo Duże	22	17	5
Juchnowiec Kościelny	4	4	0
Łapy	62	36	26
Supraśl	17	9	8
Turośń Kościelna	11	28	-17
Wasilków	13	26	-13
Zabłudów	54	41	13

Źródło: opracowanie własne.

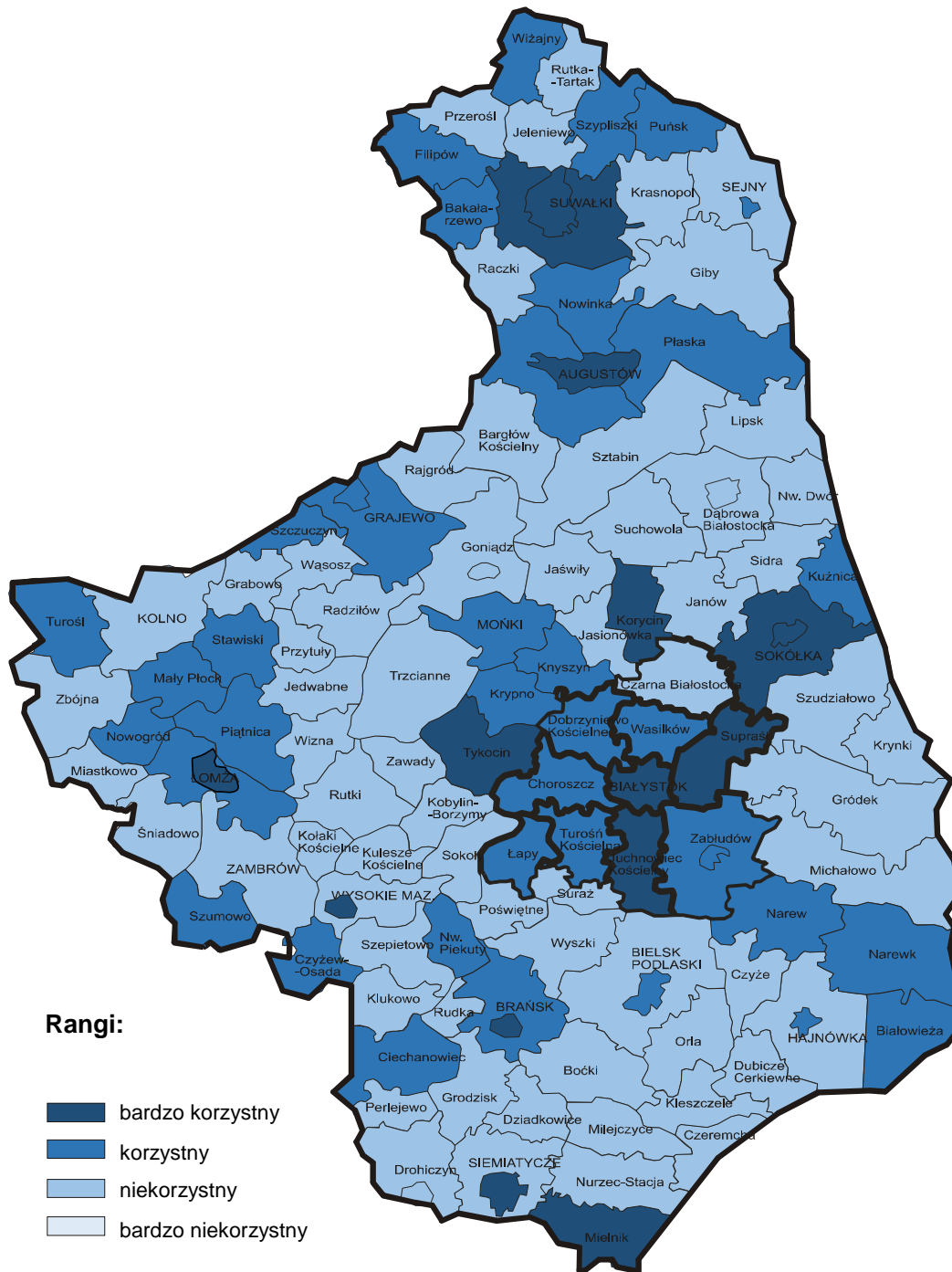
W roku 2013 najwyższe miejsce w rankingu zajęła gmina Juchnowiec Kościelny, która wśród wszystkich gmin województwa zajęła czwarte miejsce, a jej pozycja nie zmieniła się w porównaniu do roku 2012. Wysokie szóste miejsce w ranku zajmuje również miasto Białystok, ale należy zwrócić uwagę, że w porównaniu do roku 2012 nastąpił spadek pozycji o trzy miejsca. W pierwszej dziesiątce gmin znalazła się w 2013 roku. gmina Supraśl z wyraźnym wzrostem (o 8 miejsc) w porównaniu do 2012 roku. W trzeciej dziesiątce gmin w rankingu uplasowały się gminy: Choroszcz, Wasilków i Turośń Kościelna, ale należy zauważyć, że w roku poprzednim zajmowały one wyższe miejsca w rankingu. Największy wzrost w rankingu odnotowano dla gminy Łapy, której pozycja wzrosła od miejsca 62 do 36. Najgorszą gminą z BOF pod względem zasobów pracy jest gmina Czarna Białostocka, która w ogólnej klasyfikacji gmin zajęła przedostatnie 117 miejsce.

Podstawowe statystyki zmiennej syntetycznej (średnia i odchylenie standardowe) pozwoliły na utworzenie czterech klas gmin ze względu na mikroklimat dotyczący zasobów pracy. Graficzną ilustracją tego podziału jest mapa województwa podlaskiego z podziałem na gminy, gdzie zaznaczono wyróżnione klasy gmin o bardzo korzystnym, korzystnym, niekorzystnym i bardzo niekorzystnym mikroklimacie zasobów pracy w latach 2012-2013 (rys. 1 i 2).

RYСУNEK 1. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT ZASOBY PRACY W 2012 R.

Źródło: opracowanie własne.

RYСУNEK 2. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT ZASOBY PRACY W 2013 R.

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę gminy tworzące BOF w grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie zasobów pracy w 2012 roku znalazła się połowa gmin BOF, a są nimi: Białystok, Juchnowiec Kościelny, Turośń Kościelna, Wasilków oraz Choroszcz. Korzystnym mikroklimatem charakteryzują się cztery gminy: Supraśl, Dobrzyniewo Duże, Zabłudów oraz Łapy. Jedynie jedna gmina – Czarna Białostocka, zdecydowanie ostaje od reszty gmin z BOF, bowiem została zakwalifikowana do gmin o bardzo niekorzystnym mikroklimacie zasobów pracy.

W roku 2013 w grupie o bardzo korzystnym mikroklimacie znalazło się mniej, bo trzy gminy BOF: Juchnowiec Kościelny, Białystok oraz Supraśl. Korzystny mikroklimat dotyczył sześciu gmin BOF: Dobrzyniewa Dużego, Choroszczy, Wasilkowa, Turośni Kościelnej, Łap oraz Zabłudowa. Gmina Czarna Białostocka tym razem zakwalifikowała się do gmin o niekorzystnym mikroklimacie zasobów pracy.

3.2. Mikroklimat infrastruktury technicznej

Jako zmienne diagnostyczne charakteryzujące mikroklimat dotyczący infrastruktury technicznej gmin województwa podlaskiego przyjęto:

- T1 Udział % ludności obsługiwanej przez wodociąg
- T2 Udział % mieszkańców z podłączeniem do gazociągu
- T3 Udział % ludności obsługiwanej przez kanalizację
- T4 Gęstość sieci wodociągowej w km na 100 km²
- T5 Gęstość sieci gazociągowej w km na 100 km²
- T6 Gęstość sieci kanalizacyjnej w km na 100 km²
- T7 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem w kg na 1 mieszkańca

Poziomy liczbowe poszczególnych zmiennych diagnostycznych dla gmin BOF na tle średnich wartości dla wszystkich gmin województwa podlaskiego przedstawiono w tabeli 4.

Prawie wszystkie gminy (z wyjątkiem Zabłudowa) charakteryzują się wyższym niż średnia dla wszystkich gmin poziomem odsetka ludności obsługiwanej przez

wodociąg. Najlepszą sytuacją w tym zakresie, a więc najwyższym poziomem zmiennej diagnostycznej, charakteryzują się gminy: Białystok, Łapy oraz Czarna Białostocka. Gmina Zabłudów z poziomem 56,5% w 2013 roku znacznie odbiega od średniej wynoszącej 80,1%. W dwóch gminach BOF – Czarnej Białostockiej i Łapach - poziom odsetka ludności obsługiwanej przez wodociąg nie zmienił się w roku 2013 w porównaniu do roku 2012. W pozostałych gminach odnotowano nieznaczny wzrost.

Udział procentowy mieszkańców z podłączeniem do gazociągu najwyższy poziom przyjął w Białymstoku. Na kolejnych miejscach uplasowały się Juchnowiec Kościelny, Wasilków oraz Supraśl. W gminach Łapy oraz Czarna Białostocka poziom zmiennej diagnostycznej jest niższy od średniej dla wszystkich gmin. Gmina Juchnowiec Kościelny jako jedyna z gmin BOF charakteryzuje się spadkiem odsetka mieszkańców z podłączeniem do gazociągu w 2013 roku w porównaniu do 2012.

Białystok posiada największy odsetek ludności obsługiwanej przez kanalizację. Dwie spośród gmin BOF odznaczają się niższym niż średnia dla wszystkich gmin poziomem tej zmiennej diagnostycznej, jest to Zabłudów oraz Turośń Kościelna.

TABELA 4. ZMIENNE DIAGNOSTYCZNE MIKROKLIMATU DOTYCZĄCEGO INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ DLA GMIN BOF

Gmina	Zmienne diagnostyczne mikroklimatu dotyczącego infrastruktury technicznej													
	T1 2012	T1 2013	T2 2012	T2 2013	T3 2012	T3 2013	T4 2012	T4 2013	T5 2012	T5 2013	T6 2012	T6 2013	T7 2012	T7 2013
Białystok	97,2	97,3	91,9	91,9	95,7	95,9	502,9412	518,2353	497,4539	512,1569	409,4118	419,0196	228,3	223,3
Choroszcz	81,3	81,6	3,2	3,8	38,5	39,9	100,4	100,8	6,1	6,3	24,3	26,6	207,3	180,4
Czarna Białostocka	96,1	96,1	0,1	0,1	68,4	68,7	45,6	46,5	0,0	0,0	21,2	21,6	136,1	120,9
Dobrzyniewo Duże	86,7	86,8	19,1	19,5	40,8	40,9	80,9	81,3	20,7	21,4	41,2	41,3	236,1	219,8
Juchnowiec Kościelny	91,5	91,6	44,5	44,3	57,5	58,9	95,1	97,2	31,0	31,8	63,2	65,4	139,8	139,1
Łapy	96,6	96,6	2,6	3,5	79,2	79,4	89,5	89,6	30,6	33,1	84,3	88,8	221,6	220,6
Supraśl	84,1	84,3	36,3	40,2	75,3	75,8	43,5	44,1	51,8	53,8	46,4	47,1	229,8	227,0
Turośń Kościelna	90,3	90,4	18,8	21,0	29,1	29,2	81,2	81,2	38,4	39,0	36,6	36,6	114,6	60,4
Wasilków	94,3	94,5	38,0	40,3	82,2	82,7	58,7	59,0	22,3	27,5	53,8	54,2	227,1	229,6
Zabłudów	56,1	56,5	4,6	7,2	21,5	21,5	41,4	41,5	11,7	11,7	5,5	5,5	260,4	245,7
Średnia dla wszystkich gmin	79,8	80,1	3,6	3,8	30,7	31,4	84,0	85,3	13,2	13,5	34,7	35,8	126,4	131,6

Źródło: opracowanie własnych na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W grupie zmiennych charakteryzujących mikroklimat infrastruktury technicznej znalazł się wskaźnik gęstości sieci wodociągowej oraz gazociągowej. W obu przypadkach największym wskaźnikiem gęstości charakteryzuje się gmina Białystok. W tej gminie również sieć wodociągowa oraz gazociągowa zostały znacznie rozbudowane w roku 2013 w porównaniu do roku 2012. Pięć gmin spośród BOF odznacza się niższym wskaźnikiem gęstości sieci wodociągowej niż średnia dla wszystkich gmin. Natomiast niższy od średniej wskaźnik gęstości sieci gazociągowej charakteryzuje trzy gminy BOF – Choroszcz, Czarna Białostocka oraz Zabłudów. Przy czym w gminie Czarna Białostocka sieć gazociągowa nie występuje w ogóle.

Kolejną zmienną diagnostyczną jest gęstość sieci kanalizacyjnej. Trzy gminy spośród BOF znajdują się poniżej średniej dla wszystkich gmin, są to: Choroszcz, Czarna Białostocka oraz Zabłudów.

Najwięcej odpadów zebrano w ciągu roku w gminie Wasilków. Liczba ta znacznie przekroczyła średnią dla wszystkich gmin. Dużo odpadów zebrano również w Supraślu oraz w Białymstoku. Najmniej natomiast w gminie Turośń Kościelna, która dodatkowo prawie dwukrotnie zredukowała liczbę odpadów w 2013 roku w porównaniu do roku 2012.

Prawie wszystkie zmienne charakteryzujące zasoby infrastruktury technicznej, oprócz ilości zebranych odpadów, w gminie Białystok osiągają znacznie wyższe wartości niż średnia dla wszystkich gmin.

Zmienne diagnostyczne posłużyły do stworzenia zmiennej syntetycznej dotyczącej mikroklimatu infrastruktury technicznej, której malejącym wartościom przyporządkowano kolejne liczby naturalne i w ten sposób utworzono ranking gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat infrastruktury technicznej (załącznik 2). Miejsca w rankingu gmin BOF oraz zmiany w latach 2012-2013 przedstawiono w tabeli 5.

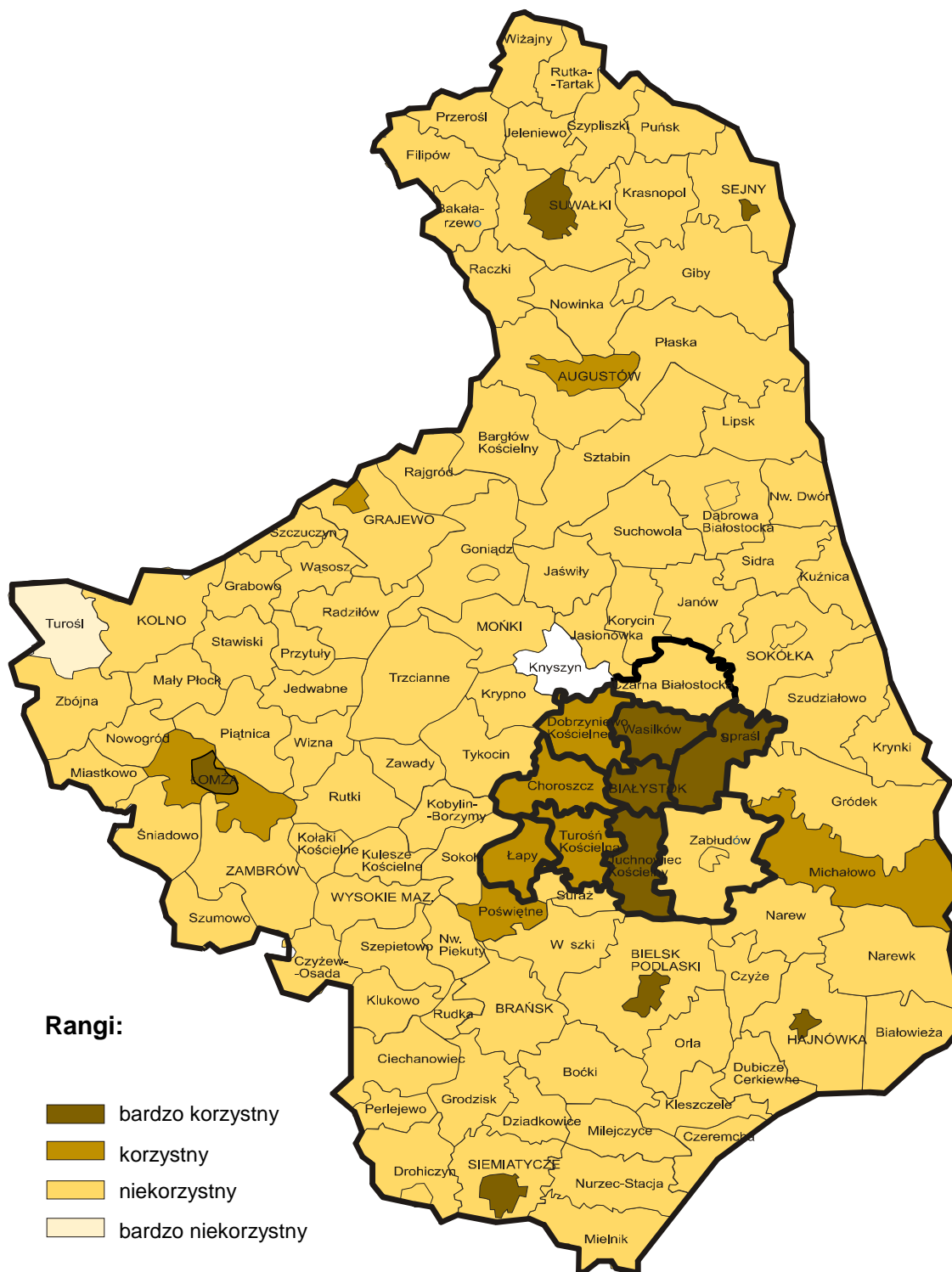
TABELA 5. MIEJSCA GMIN BOF W RANKINGU DOTYCZĄCYM MIKROKLIMATU INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Zmiana pozycji w rankingu
Białystok	1	1	0
Choroszcz	21	20	1
Czarna Białostocka	33	39	-6
Dobrzyniewo Duże	15	15	0
Juchnowiec Kościelny	7	8	-1
Łapy	17	16	1
Supraśl	8	7	1
Turośń Kościelna	16	19	-3
Wasilków	10	10	0
Zabłudów	28	29	-1

Źródło: opracowanie własne.

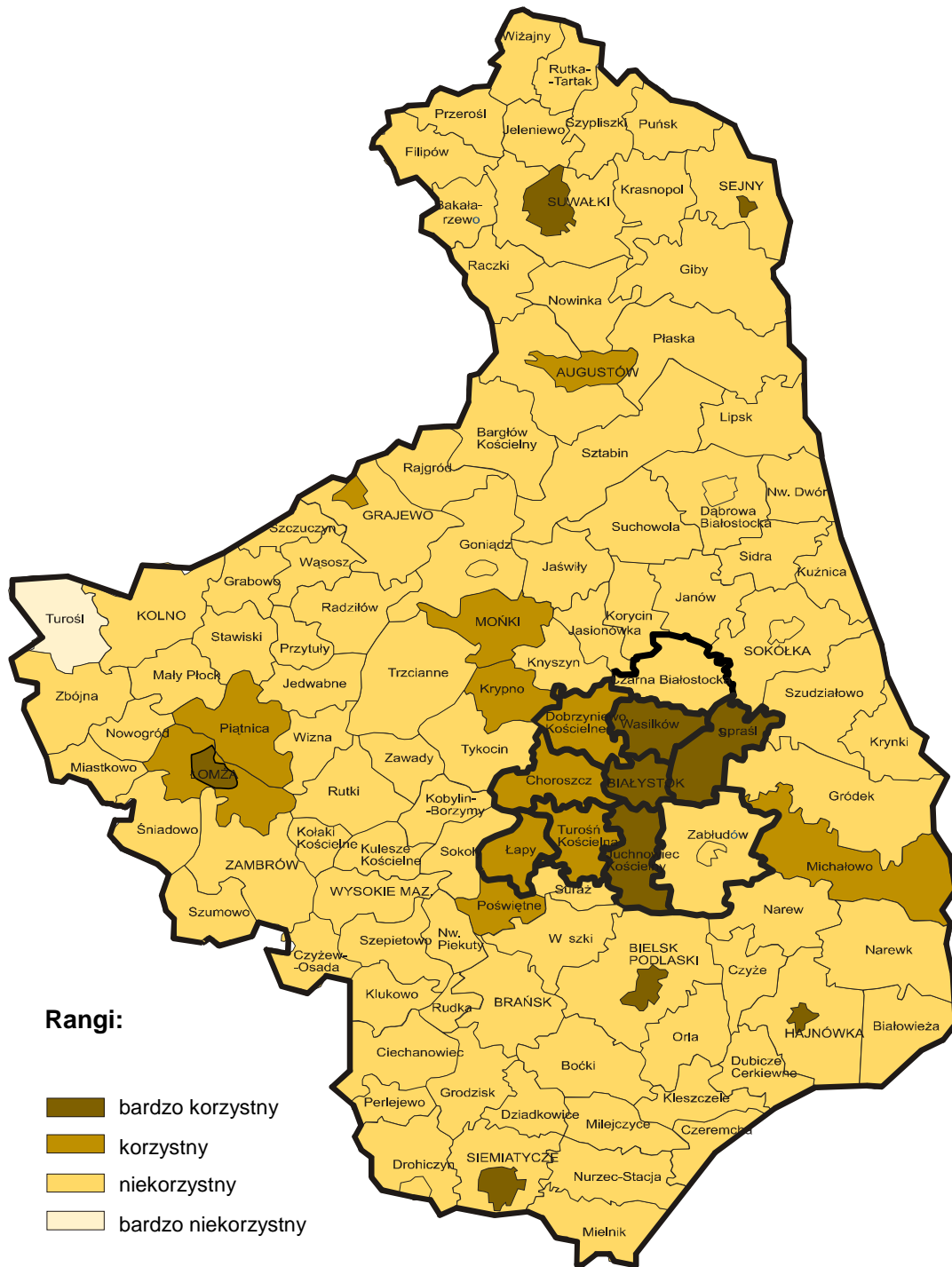
W latach 2012 oraz 2013 gmina Białystok zajmowała pierwsze miejsce w rankingu mikroklimatu infrastruktury technicznej. Wysokie miejsca w rankingu zajmują również gminy Supraśl oraz Juchnowiec Kościelny. Odpowiednio były to 7. oraz 8. miejsce. Ostatnie miejsce z pierwszej dziesiątki gmin, zarówno w roku 2012 jak i 2013, zajęła gmina Wasilków. W drugiej dziesiątce gmin w rankingu znalazła się gmina Dobrzyniewo Duże (bez zmian w roku 2013 w porównaniu do roku 2012). Kolejną gminą z drugiej dziesiątki jest gmina Łapy zajmująca szesnastą pozycję, gmina Turośń Kościelna, na miejscu 19 (spadek o trzy miejsca w porównaniu z rokiem 2012). Natomiast ostatnie miejsce w tej dziesiątce zajmuje gmina Choroszcz. Najgorszą gminą BOF pod względem infrastruktury technicznej jest Czarna Białostocka, zajmująca 39. miejsce. Odnotowała ona również największy spadek w porównaniu do roku 2012.

Podstawowe statystyki zmiennej syntetycznej (średnia i odchylenie standardowe) pozwoliły na utworzenie czterech klas gmin ze względu na mikroklimat dotyczący infrastruktury technicznej. Graficzną ilustracją tego podziału jest mapa województwa podlaskiego z podziałem na gminy, gdzie zaznaczono wyróżnione klasy gmin o bardzo korzystnym, korzystnym, niekorzystnym i bardzo niekorzystnym mikroklimacie infrastruktury technicznej w latach 2012-2013 (rys. 3 i 4).

RYSUNEK 3. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W 2012 R.

Źródło: opracowanie własne.

RYСУNEK 4. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W 2013 R.

Źródło: opracowanie własne.

Skupiając uwagę na gminach tworzących BOF w grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie infrastruktury technicznej w roku 2012 znalazły się cztery gminy, a mianowicie: Białystok, Juchnowiec Kościelny, Supraśl oraz Wasilków. Dwie gminy spośród BOF zostały zakwalifikowane do gmin o niekorzystnym mikroklimacie infrastruktury technicznej: Zabłudów oraz Czarna Białostocka.

W 2013 roku mikroklimat wszystkich gmin BOF został oceniony tak samo jak w 2012 roku.

3.3. Mikroklimat infrastruktury społecznej

Jako zmienne diagnostyczne charakteryzujące mikroklimat infrastruktury społecznej gmin województwa podlaskiego przyjęto:

- S1 Liczba ludności na aptekę ogólnodostępną
- S2 Liczba przychodni na 10 tys. ludności
- S3 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę
- S4 Udział % szkół podstawowych wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu
- S5 Udział % gimnazjów wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu
- S6 Liczba uczniów szkół podstawowych przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów
- S7 Liczba uczniów gimnazjum przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów
- S8 Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
- S9 Liczba ludności na 1 miejsce w kinach stałych
- S10 Zwiedzający muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców

Poziomy liczbowe poszczególnych zmiennych diagnostycznych dla gmin BOF na tle średnich wartości dla wszystkich gmin województwa podlaskiego przedstawiono w tabeli 6.

Gmina Białystok, Łapy oraz Wasilków charakteryzują się mniejszą niż średnia dla wszystkich gmin liczbą ludności na aptekę ogólnodostępną. Najmniej aptek w stosunku do liczby ludności znajduje się w gminie Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny oraz Choroszcz. Przy czym w gminie Choroszcz liczba ludności na aptekę ogólnodostępną w 2013 roku w porównaniu do roku 2012 zmniejszyła się prawie dwukrotnie.

Gmina Białystok posiada dwa razy więcej liczby przychodni na 10 tys. ludności od średniej dla wszystkich gmin. W sześciu z gmin BOF liczba ta jest mniejsza od średniej dla wszystkich gmin i wynosi 3-4 przychodnie na 10 tys. ludności. W gminach Dobrzyniewo Duże, Supraśl oraz Zabłudów liczba ta wzrosła w roku 2013 w porównaniu do 2012 roku o jedną przychodnię na 10 tys. ludności.

Kolejnym wskaźnikiem w grupie zmiennych charakteryzujących infrastrukturę społeczną znalazła się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę. Najmniejszą wartością tej zmiennej diagnostycznej charakteryzuje się gmina Czarna Białostocka, znajdująca się poniżej średniej dla wszystkich gmin. Jeszcze dwie gminy znajdują się poniżej średniej, są to: Białystok oraz Łapy. Największa przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wśród gmin BOF znajduje się w Supraślu. We wszystkich gminach wielkość ta wzrosła w roku 2013 w porównaniu do roku 2012.

TABELA 6. ZMIENNE DIAGNOSTYCZNE MIKROKLIMATU DOTYCZĄCEGO INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ DLA GMIN BOF

Gmina	Zmienne diagnostyczne mikroklimatu dotyczącego infrastruktury społecznej															
	S1 2012	S1 2013	S2 2012	S2 2013	S3 2012	S3 2013	S4* 2012	S5* 2012	S6* 2012	S7* 2012	S8 2012	S8 2013	S9 2012	S9 2013	S10 2012	S10 2013
Białystok	2565	2440	10	10	24,9	25,2	95,35	75	14,69	15,27	18,0	18,5	87,59	87,70	1848	2106
Choroszcz	14303	7252,0	3	3	31,1	31,7	100	100	7,29	13,84	35,0	32,6	0,00	0,00	5573	4250
Czarna Białostocka	5909,0	5882,0	4	4	22,7	22,9	100	100	17,64	8,45	24,9	25,3	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobrzyniewo Duże	8618,0	8698,0	2	3	31,6	32,2	100	100	6,61	7,92	23,2	16,3	0,00	0,00	0,00	0,00
Juchnowiec Kościelny	7524,0	7646,0	3	3	31,8	32,3	100	100	11,46	12,42	14,2	14,3	0,00	0,00	0,00	0,00
Łapy	3240,0	2501,0	5	5	25,1	25,4	100	75	7,40	9,20	17,0	18,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Supraśl	7076,0	7171,0	2	3	37,1	37,9	100	50	6,74	10,71	14,1	16,9	141,51	0,00	26728	23506
Turośń Kościelna	5892,0	5948,0	5	5	35,2	35,9	100	100	6,50	6,85	24,0	24,9	0,00	0,00	0,00	0,00
Wasilków	2989,0	3037,0	5	5	30,2	30,6	75	100	9,18	11,28	18,7	20,5	0,00	0,00	16090	38613
Zabłudów	4579,0	4587,0	3	4	32,1	32,7	100	100	8,48	13,21	20,8	20,5	0,00	0,00	0	0
Średnia dla wszystkich gmin	4092,4	3830,8	4,8	5,0	29,7	30,1	92,5	88,9	9,2	9,3	21,9	22,0	9,9	8,4	2771,7	2985,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

*Dane dostępne tylko na poziomie roku 2012.

Kolejne zmienne diagnostyczne odnoszą się do odsetka szkół podstawowych oraz gimnazjów wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu. Najgorzej sytuacja wygląda w gimnazjach w gminie Supraśl, gdzie w 2012 roku tylko 50 % tych szkół było wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu, natomiast w Białymstoku oraz Łapach 75% szkół gimnazjalnych było wyposażonych w odpowiedni sprzęt. W większości gmin w 2012 roku 100% szkół podstawowych oraz gimnazjalnych posiadało komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu.

Najwięcej komputerów w stosunku do liczby uczniów szkół podstawowych w 2012 roku znajdowało się w gminach Turośl Kościelna, Dobrzyniewo Duże oraz Supraśl, siedmiu uczniów przypadło tam na jeden komputer z dostępem do Internetu przeznaczonym do użytku uczniów. Najwięcej uczniów na jeden komputer w 2012 roku przypadło w gminie Czarna Białostocka – osiemnastu uczniów. Jest to prawie dwa razy więcej niż średnia dla wszystkich gmin.

Najmniej komputerów w stosunku do liczby uczniów szkół gimnazjalnych w 2012 roku znajdowało się w gminie Białystok, gdzie na jeden komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów przypadło szesnastu uczniów. Najlepiej spośród gmin należących do BOF w 2012 roku sytuacja wyglądała w gminie Turośl Kościelna, gdzie w gimnazjach, na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadło siedmiu uczniów. Wartość tej zmiennej jedynie w czterech gminach należących do BOF była niższa niż średnia wartość dla gmin województwa podlaskiego.

Kolejna zmienna diagnostyczna odnosi się do wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach. Najwięcej wypożyczeń odnotowano w gminie Choroszcz, na jednego czytelnika przypadło tam 33 woluminy. Wartość ta spadła w porównaniu do roku 2012, kiedy na jednego czytelnika przypadło 35 woluminów. W większości, bo aż siedmiu z dziesięciu gmin BOF wartość tego wskaźnika była niższa od średniej wartości dla wszystkich gmin województwa podlaskiego.

Spośród gmin BOF kina stałe w 2013 roku znajdowały się tylko w gminie Białystok, gdzie na jedno miejsce przypadło 88 osób. W roku 2012 kino stałe znajdowało się również w Supraślu, gdzie na jedno miejsce przypadły 142 osoby.

Jako ostatnia w grupie zmiennych charakteryzujących infrastrukturę społeczną znalazła się liczba zwiedzających muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców. Najwięcej zwiedzających odnotowano w 2013 roku w Wasilkowie, było to, aż o ponad 12 razy więcej osób od średniej dla wszystkich gmin województwa. Liczba ta również znacznie wzrosła w 2013 roku w porównaniu do 2012. Bardzo dużo zwiedzających odnotowano również w 2013 roku w Supraślu – ponad 23,5 tysiąca. Jednak większość gmin należących do BOF nie posiada muzeów ani oddziałów.

Zmienne diagnostyczne posłużyły do stworzenia zmiennej syntetycznej dotyczącej mikroklimatu infrastruktury społecznej, której malejącym wartościom przyporządkowano kolejne liczby naturalne i w ten sposób utworzono ranking gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat infrastruktura społeczna (załącznik 3). Miejsca w rankingu gmin BOF oraz zmiany w latach 2012-2013 przedstawiono w tabeli 7.

TABELA 7. MIEJSCA GMIN BOF W RANKINGU DOTYCZĄCYM MIKROKLIMATU INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

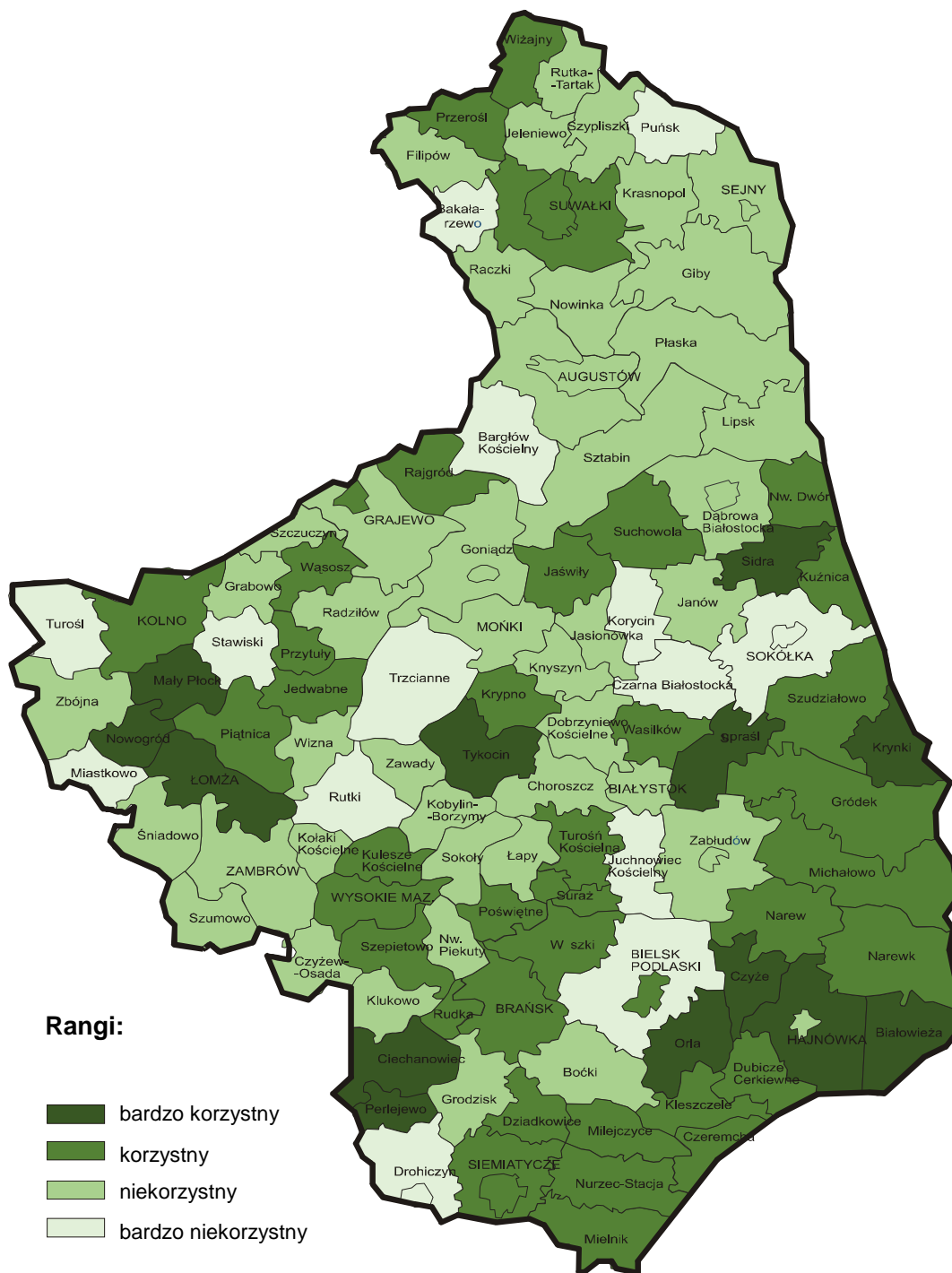
Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Zmiana pozycji w rankingu
Białystok	61	49	12
Choroszcz	60	47	13
Czarna Białostocka	113	110	3
Dobrzyniewo Duże	43	78	-35
Juchnowiec Kościelny	110	108	2
Łapy	92	82	10
Supraśl	1	33	-32
Turośl Kościelna	56	51	5
Wasilków	52	16	36
Zabłudów	76	84	-8

Źródło: opracowanie własne.

W roku 2013 najwyższe miejsce w rankingu spośród gmin BOF zajęła gmina Wasilków, która wśród wszystkich gmin województwa uplasowała się na 16 miejscu, znacznie poprawiając swoją pozycję z 2012 roku (o 36 miejsc). Gminy należące do BOF w rankingu mikroklimatu infrastruktury społecznej nie zajmują wysokich pozycji, jednak, aż siedem z nich poprawiło swoją pozycję w stosunku

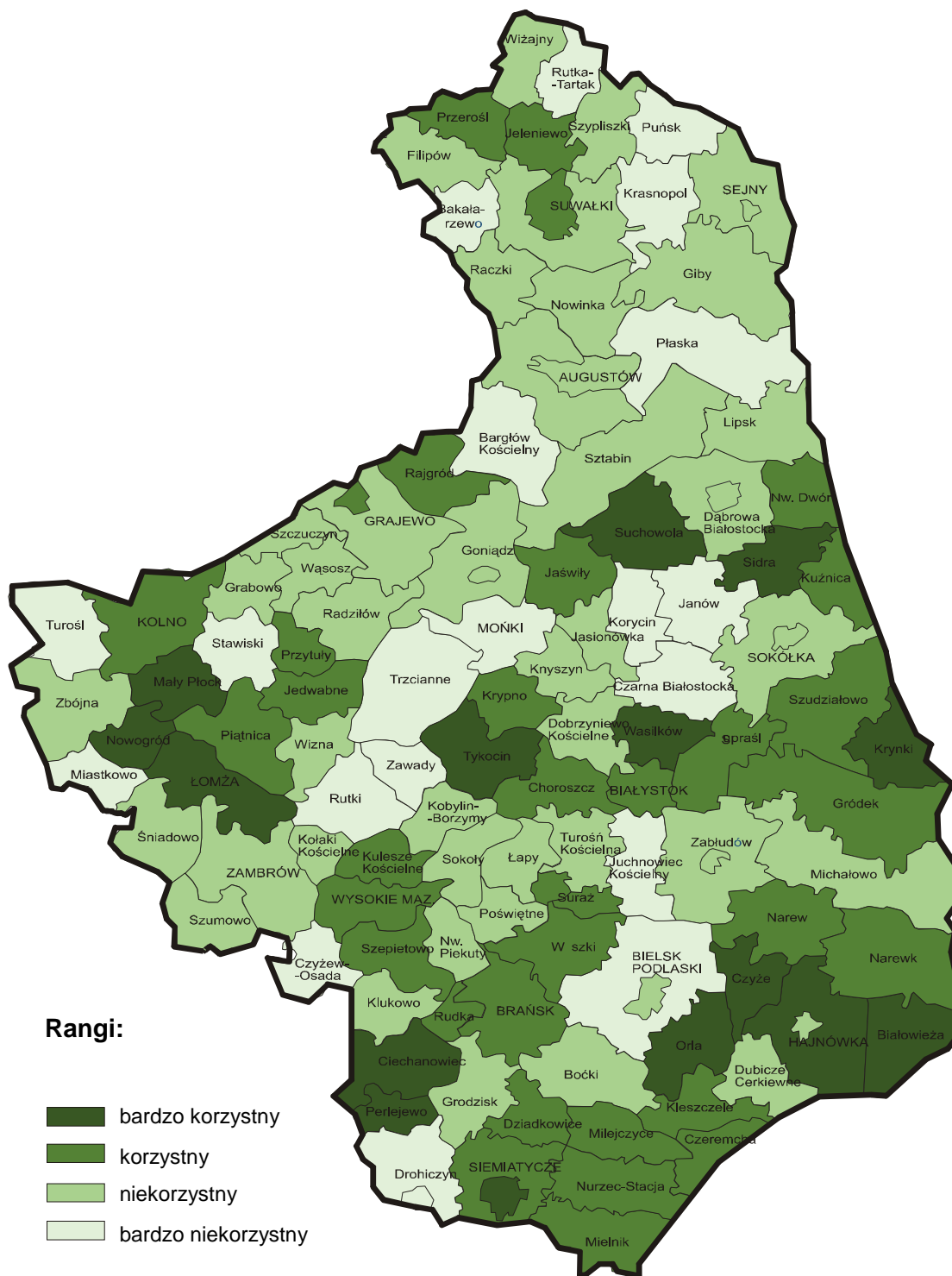
do roku 2012. Niemniej jednak gmina Dobrzyniewo Duże oraz Supraśl odnotowały znaczne spadki pozycji w roku 2013 w stosunku do roku 2012, było to odpowiednio: spadek o 35 miejsc oraz spadek o 32 miejsca.

Podstawowe statystyki zmiennej syntetycznej (średnia i odchylenie standardowe) pozwoliły na utworzenie czterech klas gmin ze względu na mikroklimat dotyczący infrastruktury społecznej. Graficzną ilustracją tego podziału jest mapa województwa podlaskiego z podziałem na gminy, gdzie zaznaczono wyróżnione klasy gmin o bardzo korzystnym, korzystnym, niekorzystnym i bardzo niekorzystnym mikroklimacie infrastruktury społecznej w latach 2012-2013 (rys. 5 i 6).

RYСУNEK 5. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ W 2012 R.

Źródło: opracowanie własne.

RYСУNEK 6. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ W 2013 R.

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę gminy tworzące BOF w grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie infrastruktury społecznej w 2012 r. znalazła się tylko jedna gmina BOF - Supraśl. Korzystnym mikroklimatem charakteryzowały się trzy gminy: Dobrzyniewo Duże, Wasilków oraz Turośń Kościelna. Mikroklimat infrastruktury społecznej czterech gmin został oceniony jako niekorzystny, natomiast dwóch gmin – Juchnowca i Czarnej Białostockiej oceniono jako bardzo niekorzystny.

W 2013 roku również tylko jedna gmina znalazła się w grupie gmin o bardzo korzystnym klimacie infrastruktury społecznej, był to Wasilków. Mikroklimat gmina Supraśl natomiast w 2013 roku został oceniony jako korzystny. W grupie o korzystnym klimacie ponownie znalazły się 3 gminy, były to dodatkowo Choroszcz oraz Białystok. Miejsca tych gmin w grupie mikroklimatów ocenionych niekorzystnie zajęły Dobrzyniewo Duże oraz Turośń Kościelna.

3.4. Mikroklimat rynkowy

Jako zmienne diagnostyczne charakteryzujące mikroklimat rynku zbytu gmin województwa podlaskiego przyjęto:

- R1 Gęstość zaludnienia
- R2 Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych
- R3 Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych
- R4 Udział wpływów z podatku rolnego w dochodach podatkowych

Poziomy liczbowe poszczególnych zmiennych diagnostycznych dla gmin BOF na tle średnich wartości dla wszystkich gmin województwa podlaskiego przedstawiono w tabeli 8.

Jedynie dwie gminy wchodzące w skład BOF posiadają większą gęstość zaludnienia niż wynosi średnia dla wszystkich gmin województwa, są to: Białystok (znacznie odbiegający od średniej) oraz Wasilków. Najmniejsza gęstość zaludnienia cechuje gminę Zabłudów – 27 osób na km². W gminie Łapy, jako jedynej, gęstość zaludnienia w 2013 roku spadła w porównaniu do roku 2012.

Na jednego mieszkańca w gminie Białystok w 2013 roku przypadło niespełna 900 zł dochodów gminy pochodzących z podatku dochodowego od osób fizycznych. Jest to prawie trzy razy więcej niż wynosi średnia dla wszystkich gmin województwa. W 2013 roku wszystkie gminy należące do BOF charakteryzowały się wyższą wartością dochodów gminy pochodzących z podatku dochodowego od osób fizycznych na jednego mieszkańca niż średnia dla wszystkich gmin województwa.

Wartość dochodów gminy pochodzących z podatku dochodowego od osób prawnych na jednego mieszkańca również była wyższa w większości gmin należących do BOF. Najmniej, bo 1,42 zł, dochodów gminy pochodzących z podatku dochodowego od osób prawnych na jednego mieszkańca w 2013 roku przypadło w gminie Turośń Kościelna. Niewiele lepiej (1,87 zł na mieszkańca) sytuacja wyglądała w gminie Zabłudów. Dobrzyniewo Duże jest jedyną gminą w której wartość tej zmiennej diagnostycznej zmniejszyła się w roku 2013 w porównaniu do 2012 roku.

TABELA 8. ZMIENNE DIAGNOSTYCZNE MIKROKLIMATU RYNKOWEGO DLA GMIN BOF

Gmina	Zmienne diagnostyczne mikroklimatu rynkowego							
	R1 2012	R1 2013	R2 2012	R2 2013	R3 2012	R3 2013	R4 2012	R4 2013
Białystok	2888	2891	894,90	896,19	48,14	52,18	0,03	0,03
Choroszcz	87	89	537,64	575,97	21,44	20,39	3,30	3,89
Czarna Białostocka	57	57	-	-	-	-	1,09	0,97
Dobrzyniewo Duże	53	54	362,96	373,91	15,99	11,71	4,42	5,06
Juchnowiec Kościelny	88	89	602,50	653,82	28,22	34,01	3,92	3,34
Łapy	178	176	361,98	394,18	7,79	11,93	2,56	2,55
Supraśl	75	76	701,61	714,73	16,90	20,21	1,01	0,88
Turośl Kościelna	42	43	546,29	540,06	1,01	1,42	4,85	5,90
Wasilków	118	119	673,54	693,94	12,17	12,43	0,83	0,84
Zabłudów	27	27	378,19	377,44	1,63	1,87	10,19	10,96
Średnia dla wszystkich gmin	143	143	288,46	312,54	7,71	10,37	10,60	10,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Ostatnią zmienną określającą mikroklimat rynkowy jest udział wpływów z podatku rolnego w dochodach podatkowych. Najwyższą wartość tego wskaźnika, a także jedyną większą od średniej dla wszystkich gmin, w 2013 roku wystąpiła w gminie Zabłudów, gdzie udział wpływów z podatku rolnego w dochodach podatkowych gminy wyniósł niespełna 11%. Najmniejszą wartość tego wskaźnika – 0,03% - odnotowano w gminie Białystok. W trzech gminach BOF w 2013 roku Udział wpływów z podatku rolnego w dochodach podatkowych gminy nie przekroczył 1%, były to: Czarna Białostocka, Supraśl oraz Wasilków.

Zmienne diagnostyczne posłużyły do stworzenia zmiennej syntetycznej dotyczącej mikroklimatu rynkowego, której malejącym wartościom przyporządkowano kolejne liczby naturalne i w ten sposób utworzono ranking gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat rynkowy (załącznik 4). Miejsca w rankingu gmin BOF oraz zmiany w latach 2012-2013 przedstawiono w tabeli 9 .

TABELA 9. MIEJSCA GMIN BOF W RANKINGU DOTYCZĄCYM MIKROKLIMATU RYNKOWEGO

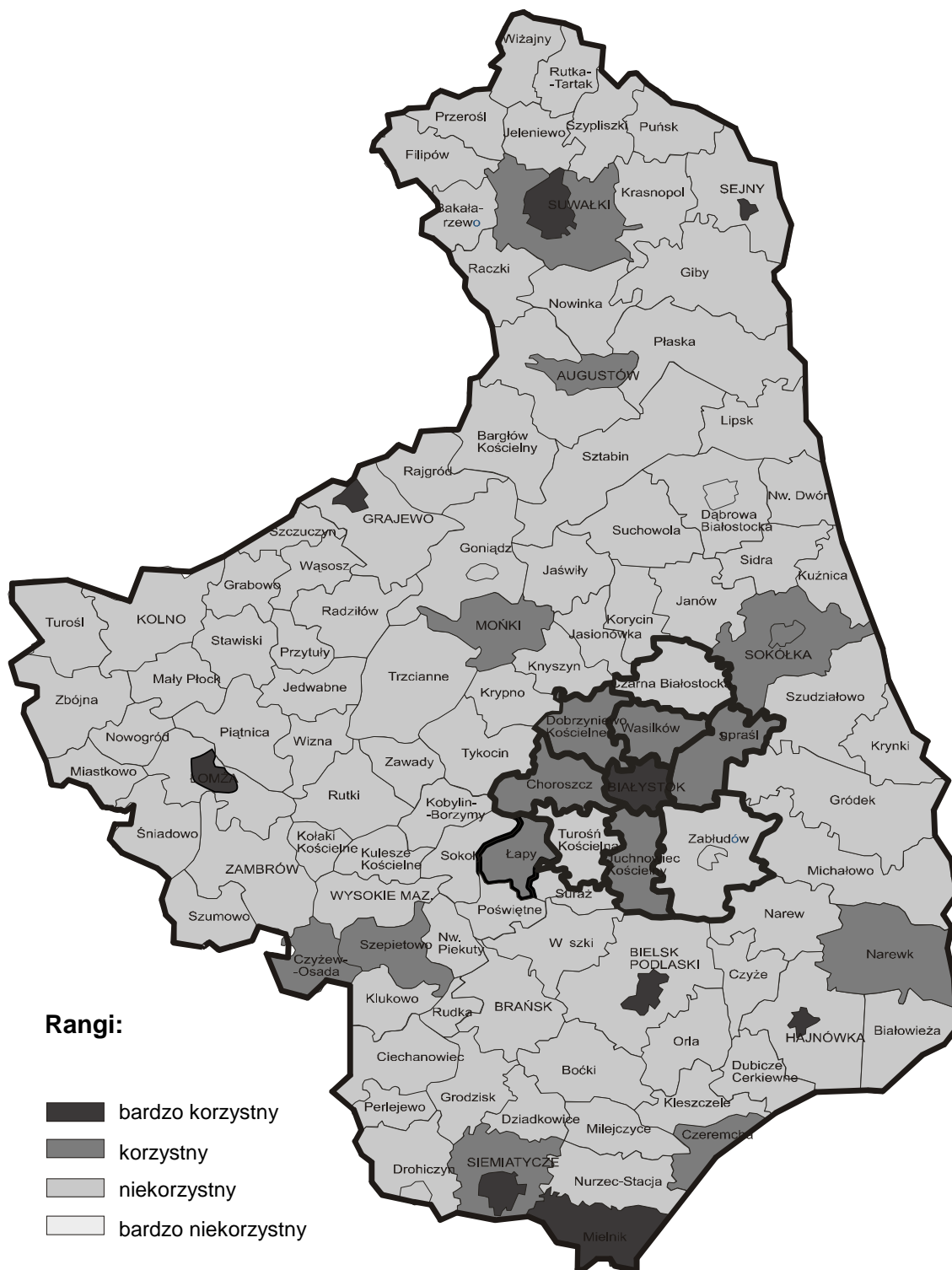
Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Zmiana pozycji w rankingu
Białystok	1	1	0
Choroszcz	17	20	-3
Czarna Białostocka	35	31	4
Dobrzyniewo Duże	23	29	-6
Juchnowiec Kościelny	14	14	0
Łapy	26	24	2
Supraśl	16	15	1
Turośń Kościelna	37	32	5
Wasilków	19	16	3
Zabłudów	44	42	2

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Białystok zarówno w 2012 roku, jak i 2013, zajmowała pierwsze miejsce w rankingu mikroklimatu rynkowego. W drugiej dziesiątce gmin cztery należące do BOF. Najgorsze miejsce z gmin BOF zajęła gmina Zabłudów – 42 miejsce w 2013 roku. Jednak odnotowała ona wzrost o 2 miejsca w roku 2013 w porównaniu do roku 2012. Jedynie dwie gminy w 2012 roku zajmowały wyższe miejsca niż w 2013

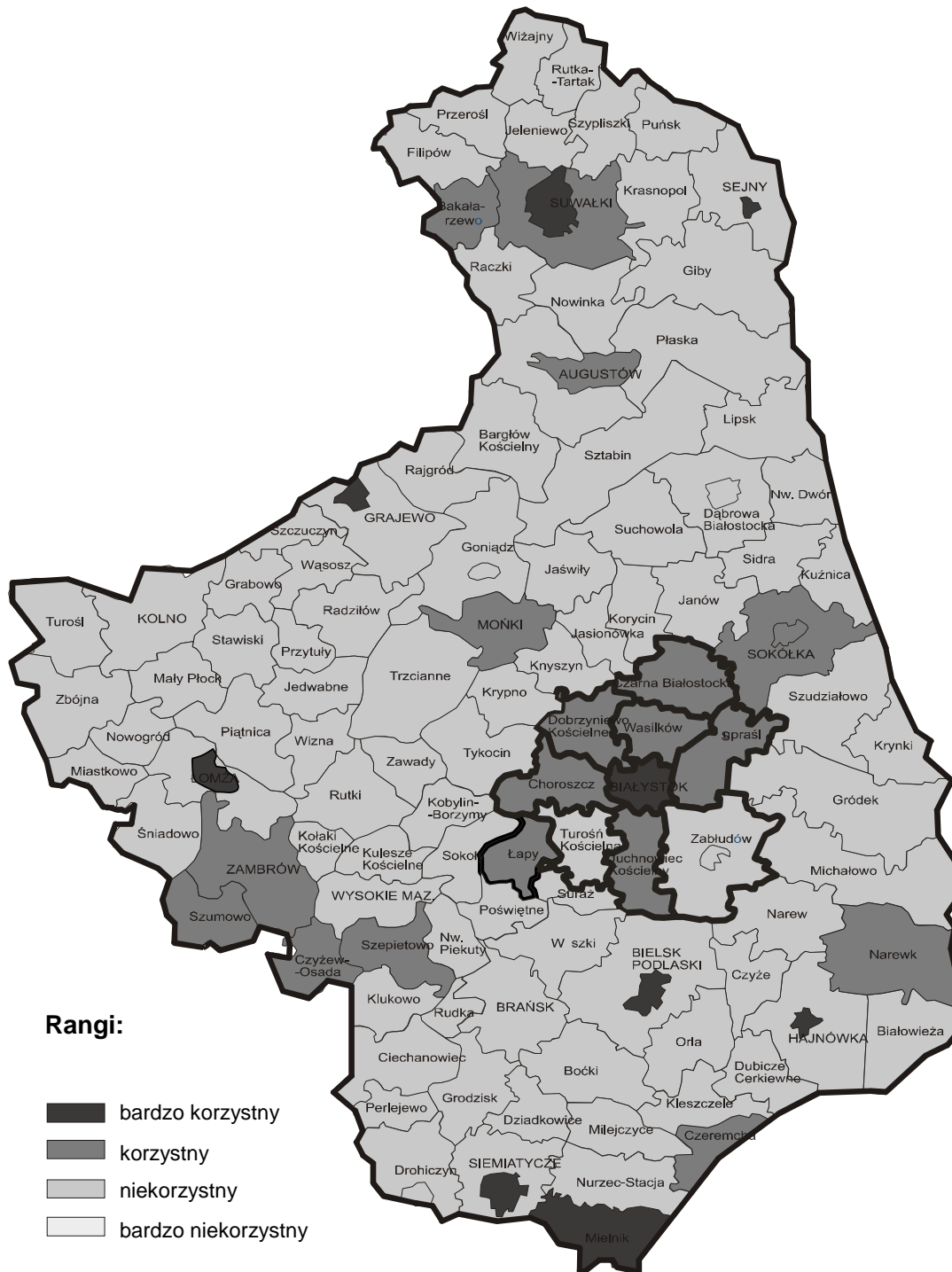
roku, były to: Choroszcz (spadek o 3 miejsca) oraz Dobrzyniewo Duże (spadek o 6 miejsc).

Podstawowe statystyki zmiennej syntetycznej (średnia i odchylenie standardowe) pozwoliły na utworzenie czterech klas gmin ze względu na mikroklimat rynkowy. Graficzną ilustracją tego podziału jest mapa województwa podlaskiego z podziałem na gminy, gdzie zaznaczono wyróżnione klasy gmin o bardzo korzystnym, korzystnym, niekorzystnym i bardzo niekorzystnym mikroklimacie rynkowym w latach 2012-2013 (rys. 7 i 8).

RYСУNEK 7. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT RYNKOWY W 2013 R.

Źródło: opracowanie własne.

RYСУNEK 8. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT RYNKOWY W 2013 R.

Źródło: opracowanie własne.

Skupiając się na gminach BOF w grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie rynkowym w 2012 roku znalazła się tylko jedna gmina – Białystok. Większość gmin (6) znalazło się w grupie gmin, których mikroklimat rynkowy został oceniony jako korzystny. Natomiast mikroklimat rynkowy trzech gmin – Czarnej Białostockiej, Turośni Kościelnej oraz Zabłudowa – został oceniony jako niekorzystny.

W 2013 roku z mikroklimatów rynkowych gmin ocenionych rok wcześniej jako niekorzystne tylko jedna ocena (gminy Czarna Białostocka) została zmieniona na mikroklimat korzystny. Pozostałe oceny mikroklimatów rynkowych gmin nie zmieniły się w roku 2013 w stosunku do roku 2012.

3.5. Mikroklimat administracyjny

Jako zmienne diagnostyczne charakteryzujące mikroklimat administracyjny gmin województwa podlaskiego przyjęto:

- A1 Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
- A2 Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł na 1 mieszkańca

Poziomy liczbowe poszczególnych zmiennych diagnostycznych dla gmin BOF na tle średnich wartości dla wszystkich gmin województwa podlaskiego przedstawiono w tabeli 10.

Prawie wszystkie gminy BOF (za wyjątkiem gminy Łapy) charakteryzują się wyższym niż średnia dla wszystkich województw udziałem dochodów własnych w dochodach ogółem. Największym udziałem dochodów własnych gminy w dochodach ogółem charakteryzuje się gmina Supraśl, w 2013 roku wyniósł on 67,7%. Również ponad sześćdziesięcioprocentowym udziałem dochodów własnych w dochodach ogółem charakteryzują się gminy: Wasilków oraz Choroszcz. W czterech gminach (Juchnowiec Kościelny, Turośń Kościelna, Wasilków oraz Zabłudów) udziały dochodów własnych w dochodach ogółem spadły w 2013 roku w stosunku do roku 2012.

TABELA 10. ZMIENNE DIAGNOSTYCZNE MIKROKLIMATU ADMINISTRACYJNEGO DLA GMIN BOF

Gmina	Zmienne diagnostyczne mikroklimatu administracyjnego			
	A1 2012	A1 2013	A2 2012	A2 2013
Białystok	52,33	54,75	7,37	9,65
Choroszcz	55,78	61,41	56,14	162,12
Czarna Białostocka	36,93	44,90	0,29	0,16
Dobrzyniewo Duże	45,04	45,94	155,46	63,58
Juchnowiec Kościelny	60,54	57,66	164,66	8,23
Łapy	36,45	36,62	1,68	3,20
Supraśl	65,47	67,71	25,06	77,49
Turośl Kościelna	53,64	51,59	386,09	149,07
Wasilków	62,59	62,42	60,94	2,01
Zabłudów	55,10	53,57	89,08	9,18
Średnia dla wszystkich gmin	37,36	38,92	81,45	63,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Największą ilością środków na dofinansowanie własnych zadań pozyskanych z innych źródeł na 1 mieszkańca w 2013 roku charakteryzowała się gmina Choroszcz, gdzie wartość ta wyniosła ponad 162 zł na mieszkańca. Kolejną gminą pozyskującą wiele środków z innych źródeł na dofinansowanie własnych działań, na jednego mieszkańca, była Turośń Kościelna, gdzie wartość ta wyniosła 149 zł na mieszkańca. Najmniejszą wartością tej zmiennej diagnostycznej charakteryzowały się gminy: Czarna Białostocka, Wasilków oraz Łapy, gdzie wiele środków z innych źródeł na dofinansowanie własnych działań, na jednego mieszkańca wynosiło odpowiedni – 0,16 zł; 2,01 zł oraz 3,20 zł. Wartości tej zmiennej diagnostycznej w 5 gminach były zdecydowanie wyższe w 2012 roku niż w 2013 roku.

Zmienne diagnostyczne posłużyły do stworzenia zmiennej syntetycznej dotyczącej mikroklimatu administracyjnego, której malejącym wartościom przyporządkowano kolejne liczby naturalne i w ten sposób utworzono ranking gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat administracyjny (załącznik 5). Miejsca w rankingu gmin BOF oraz zmiany w latach 2012-2013 przedstawiono w tabeli 11.

TABELA 11. MIEJSCA GMIN BOF W RANKINGU DOTYCZĄCYM MIKROKLIMATU ADMINISTRACYJNEGO

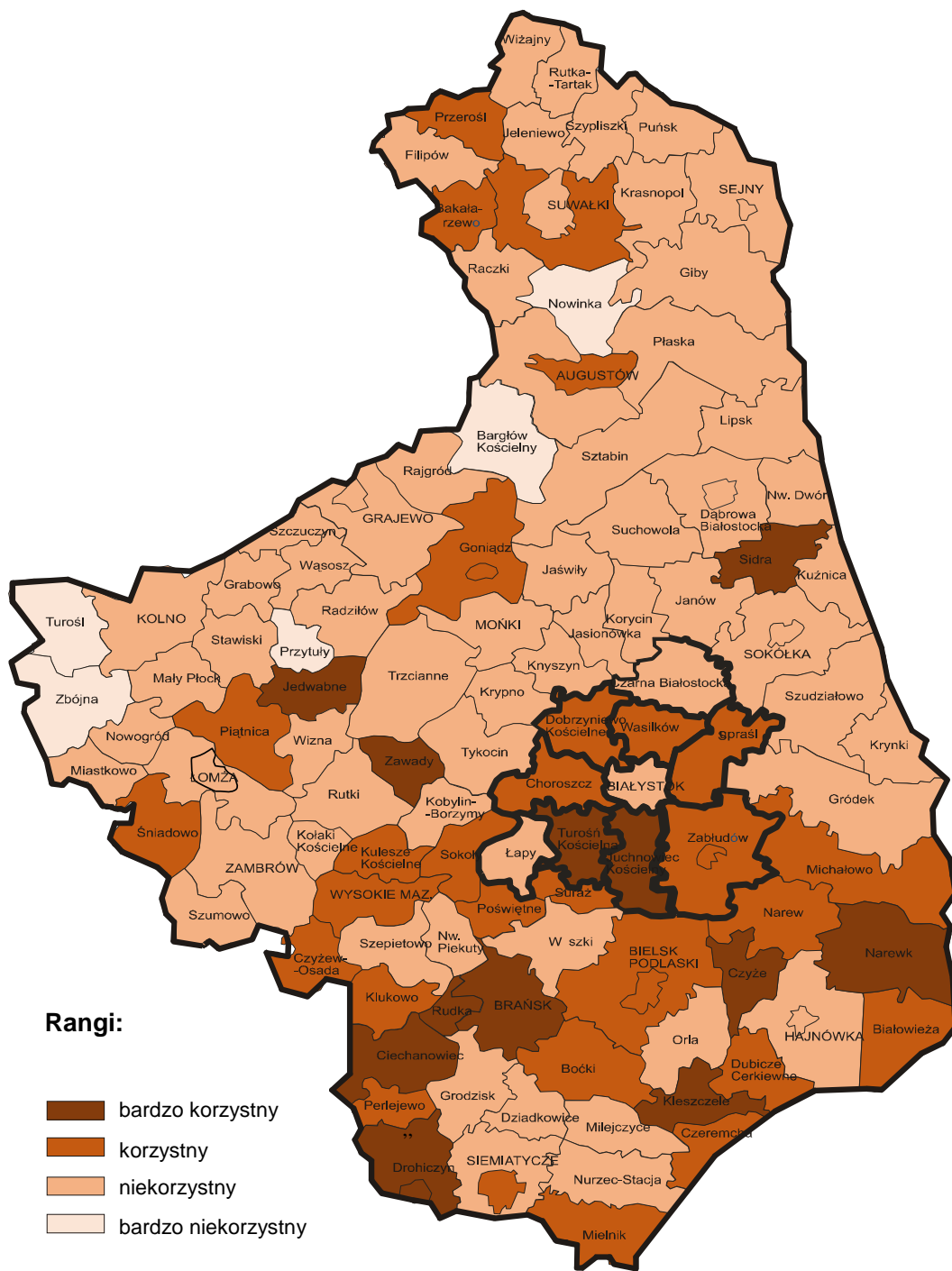
Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Zmiana pozycji w rankingu
Białystok	48	38	10
Choroszcz	28	11	17
Czarna Białostocka	68	56	12
Dobrzyniewo Duże	16	27	-11
Juchnowiec Kościelny	11	35	-24
Łapy	69	72	-3
Supraśl	34	19	15
Turośń Kościelna	5	12	-7
Wasilków	23	34	-11
Zabłudów	20	40	-20

Źródło: opracowanie własne.

W roku 2013 najwyższe miejsce w rankingu z gmin BOF zajęła gmina Choroszcz, która wśród wszystkich gmin województwa zajęła jedenaste miejsce, a jej pozycja w porównaniu do roku 2012 wzrosła aż o 17 miejsc. Zaraz za nią, na 12 miejscu uplasowała się gmina Turośń Kościelna, która w 2012 roku zajmowała,

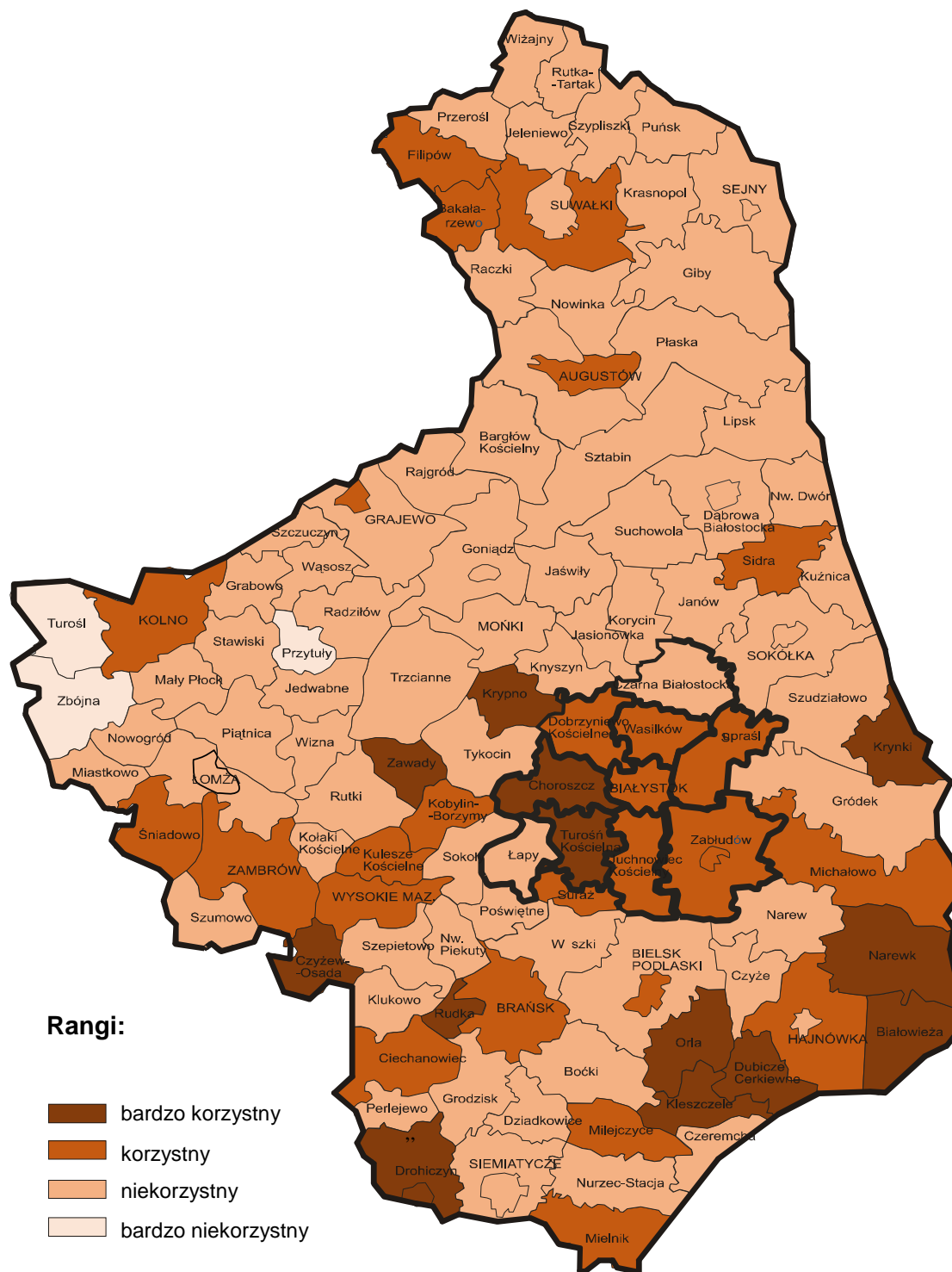
najlepsze wśród gmin BOF, piąte miejsce. Najgorzej wypadła gmina Łapy, która w roku 2013 zajęła siedemdziesiąte drugie miejsce w rankingu. Dwie gminy odnotowały znaczny spadek w 2013 roku w porównaniu do roku 2012, a mianowicie Juchnowiec Kościelny – spadek o dwadzieścia cztery pozycje, oraz Zabłudów – spadek o 20 pozycji.

Podstawowe statystyki zmiennej syntetycznej (średnia i odchylenie standardowe) pozwoliły na utworzenie czterech klas gmin ze względu na mikroklimat administracyjnego. Graficzną ilustracją tego podziału jest mapa województwa podlaskiego z podziałem na gminy, gdzie zaznaczono wyróżnione klasy gmin o bardzo korzystnym, korzystnym, niekorzystnym i bardzo niekorzystnym mikroklimacie administracyjnym w latach 2012-2013 (rys. 9 i 10).

RYСУNEK 9. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT ADMINISTRACYJNY W 2012 R.

Źródło: opracowanie własne.

RYСУNEK 10. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA MIKROKLIMAT ADMINISTRACYJNY W 2013 R.

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę gminy tworzące BOF w 2012 roku dwie z nich znalazły się w grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie administracyjnym, a są nimi: Juchnowiec Kościelny oraz Turośń Kościelna. Połowa gmin znalazła się w grupie o mikroklimacie administracyjnym ocenionym jako korzystny, natomiast mikroklimat gmin Białystok, Czarna Białostocka, oraz Łapy został oceniony jako niekorzystny.

W roku 2013 w grupie o bardzo korzystnym mikroklimacie również znalazły się dwie gminy, jednak Juchnowiec Kościelny (mikroklimat oceniony jako korzystny), został zastąpiony przez gminę Choroszcz. Zmienił się również mikroklimat administracyjny gminy Białystok, oceniony w 2013 roku jako korzystny.

3.6. Poziom potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin Białostockiego Obszaru Inwestycyjnego na tle pozostałych gmin województwa podlaskiego.

W opracowaniu przyjęto, że poziom potencjalnej atrakcyjności gmin określony zostanie za pomocą miary syntetycznej bazującej na wcześniej wyliczonych poziomach zmiennych syntetycznych odnoszących się do mikroklimatów związanych z atrakcyjnością inwestycyjną regionów. Na tej podstawie zbudowano miernik potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich gmin województwa podlaskiego, co pozwoliło na zbudowanie rankingu gmin oraz skonstruowanie czterech klas gmin charakteryzujących się bardzo wysokim, wysokim, niskim lub bardzo niskim potencjałem atrakcyjności inwestycyjnej. Ranking gmin dla roku 2012 oraz 2013 przedstawiono w załączniku 6. Informacje o miejscach gmin BOF w rankingu potencjału atrakcyjności inwestycyjnej oraz zmiany miejsc w analizowanych latach zaprezentowano w tabeli 12.

TABELA 12. MIEJSCA GMIN BOF W RANKINGU POTENCJAŁU ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Zmiana pozycji w rankingu
Białystok	1	1	0
Choroszcz	24	12	12
Czarna Białostocka	114	113	1
Dobrzyniewo Duże	17	29	-12
Juchnowiec Kościelny	8	14	-6
Łapy	48	38	10
Supraśl	10	8	2
Turośń Kościelna	6	21	-15
Wasilków	14	18	-4
Zabłudów	39	48	-9

Źródło: opracowanie własne.

Pierwsze miejsce w rankingu zajmuje miasto Białystok, które wykazuje się najwyższym potencjałem inwestycyjnym ze wszystkich analizowanych gmin województwa podlaskiego. Pozycja Białegostoku nie zmienia się w analizowanych latach.

Wysokie miejsce w rankingu zajmuje również gmina Supraśl, która w roku 2013 podniosła swoją pozycję o dwa miejsca w porównaniu z rokiem 2012 i zajmuje ósme miejsce wśród wszystkich gmin województwa.

Podobne miejsca w rankingu zajmują gminy Choroszcz, Juchnowiec Kościelny i Wasilków. Dwunaste miejsce Choroszczy w 2013 roku pokazuje jednocześnie ogromny skok do góry tej gminy, bowiem w roku 2012 zajmowała ona dwudzieste czwarte miejsce. Natomiast dwie pozostałe gminy odnotowały spadek w rankingu, gmina Wasilków o cztery miejsca, a gmina Juchnowiec Kościelny o sześć miejsc.

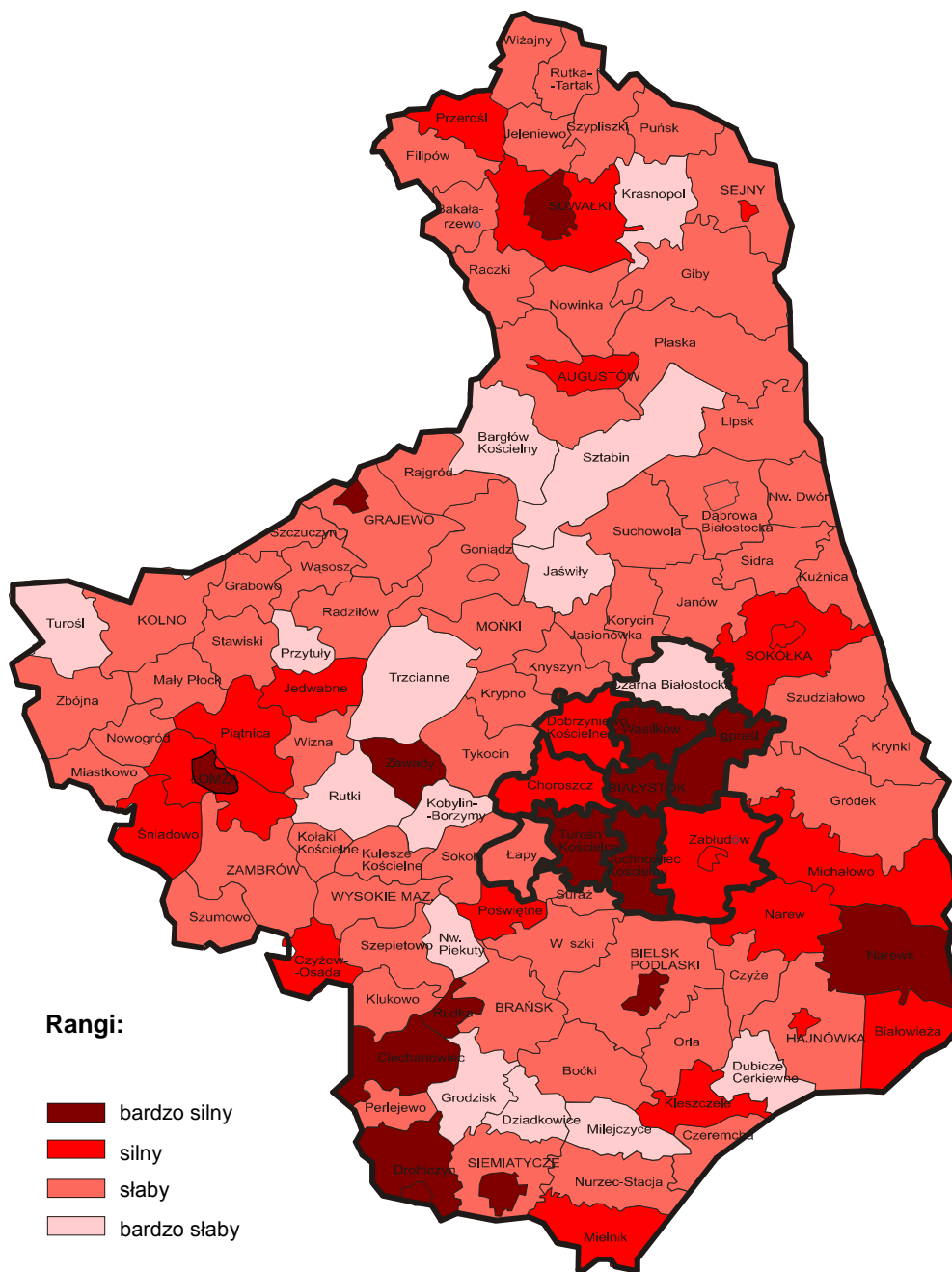
Kolejne gminy w rankingu to Turośń Kościelna na miejscu 21 w roku 2013 oraz gmina Dobrzyniewo Duże na 29 miejscu w 2013 roku. W przypadku tej pierwszej gminy wystąpił znaczny spadek jej pozycji w rankingu, który wyniósł piętnaście miejsc. Podobna sytuacja wystąpiła w gminie Dobrzyniewo Duże, która spadła w ranking o dwanaście miejsc.

Gmina Łapy zajęła w 2013 roku 38 miejsce, ale należy zauważyć, że w porównaniu do roku poprzedniego jej pozycja wzrosła o dziesięć miejsc.

Odwrotną sytuację obserwujemy w przypadku gminy Zabłudów, która spadła w rankingu o dziewięć pozycji.

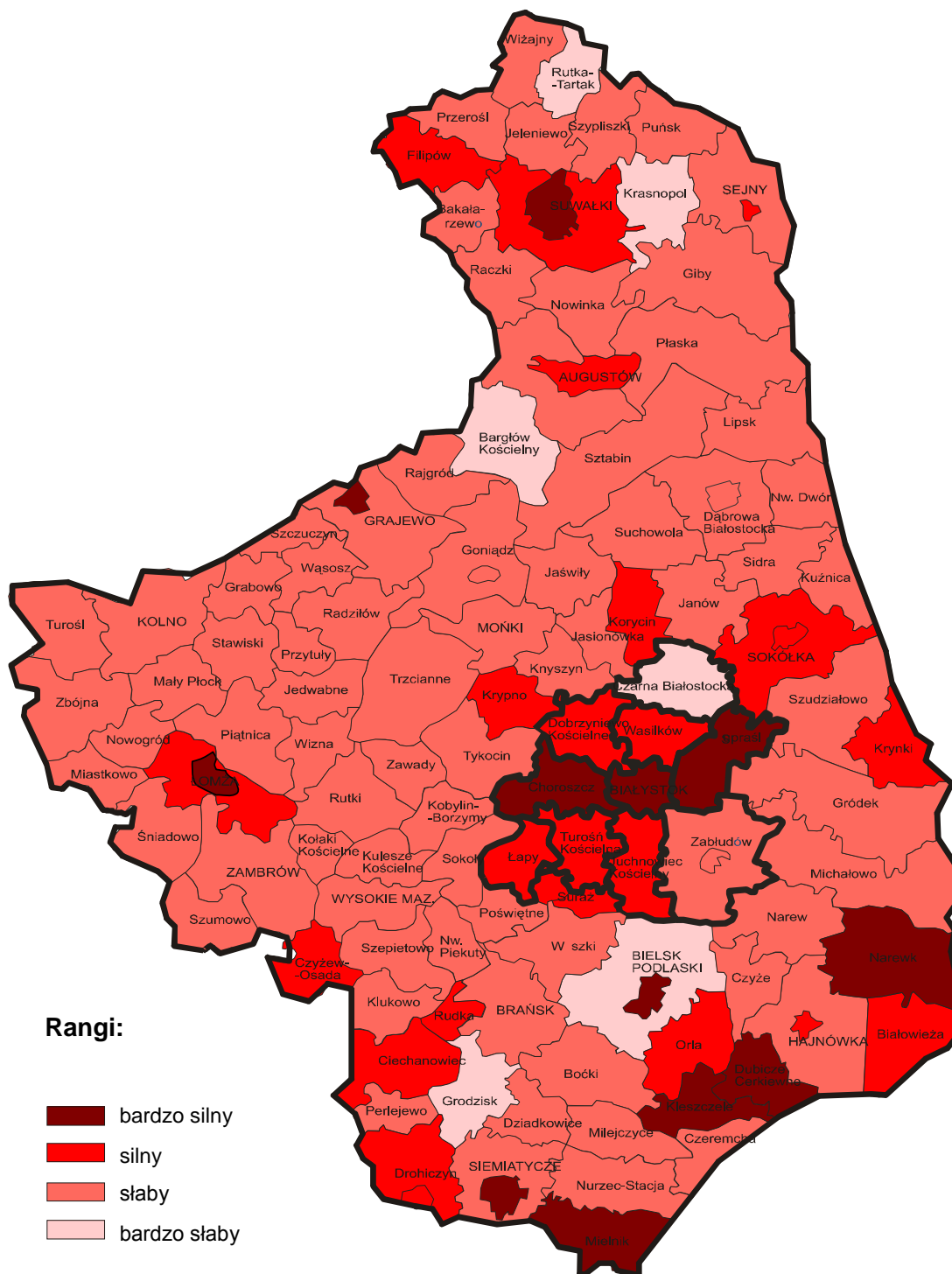
Tylko jedna gmina BOF wyraźnie odstaje od reszty gmin. Jest nią Czarna Białostocka. Jej miejsca w rankingu to końcowe pozycje wśród wszystkich badanych gmin. Sytuacja ta nie zmienia się w badanym okresie.

Dokonując grupowania gmin na cztery grupy charakteryzujące się bardzo wysokim, wysokim, niskim i bardzo niskim potencjałem atrakcyjności inwestycyjnej otrzymano ilustracje graficzne tego podziału, które zaprezentowano na mapach (rys. 11,12).

RYСУNEK 11. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDĄ NA POTENCJAŁ ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ 2012

Źródło: opracowanie własne.

RYСУNEK 12. KLASY GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO ZE WZGLĘDU NA POTENCJAŁ ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ 2013

Źródło: opracowanie własne.

W roku 2013 w grupie gmin o bardzo wysokim potencjale atrakcyjności inwestycyjnej znalazły się trzy gminy: Białystok, Supraśl i Choroszcz. Pięć gmin BOF zakwalifikowano do klasy gmin o wysokim potencjale atrakcyjności inwestycyjnej, a były nimi: Juchnowiec Kościelny, Wasilków, Turośń Kościelna, Dobrzyniewo Duże oraz Łapy. Niskim potencjałem charakteryzowała się gmina Zabłudów, zaś bardzo niskim gmina Czarna Białostocka.

W roku poprzednim, czyli 2012 klasyfikacja gmin w grupy podobne pod względem potencjału inwestycyjnego była dla gmin BOF nieco inna niż w roku 2013. W grupie o najsilniejszym potencjale znalazło się pięć gmin: Białystok, Turośń kościelna, Juchnowiec kościelny, Supraśl oraz Wasilków. Trzy gminy zakwalifikowano do grupy o silnym potencjale, a były nimi: Dobrzyniewo Duże, Choroszcz i Zabłudów. Słaby potencjał odnotowano w gminie Łapy, zaś bardzo słaby w gminie Czarna Białostocka.

Podsumowując otrzymane wyniki rankingów i klasyfikacji gmin ze względu na potencjał atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF należy zauważyć występujące zróżnicowanie potencjału w gminach BOF oraz zmiany zachodzące w potencjale w analizowanych latach.

3.7. Strony internetowe gmin wchodzących w skład BOF w tworzeniu atrakcyjności inwestycyjnej

Bez wątplenia jednym z czynników określających atrakcyjność inwestycyjną gminy jest jej sprawność informacyjna. Oznacza ona prowadzenie świadomej polityki komunikacyjnej względem głównych grup interesariuszy: mieszkańców, inwestorów i turystów. Chodzi głównie o to, aby usprawnić system przepływu informacji pomiędzy stronami wymiany informacji. Podstawowym i jednocześnie najbardziej powszechnym narzędziem komunikacji, także w przypadku instytucji samorządu terytorialnego, stają się strony internetowe. Trzeba podkreślić, iż nie są one jedynie formą reklamy, ale ich znaczenie jest o wiele większe, ponieważ:

- stanowią, w dobie powszechnej informatyzacji, podstawowe źródło wiedzy o danej jednostce terytorialnej,
- są narzędziem e-administracji,

- są narzędziem efektywniejszego zarządzania czasem przez interesanta (załatwianie spraw za pośrednictwem www),
- są instrumentem konkurencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego,
- są narzędziem komunikacji nastawionym na potrzeby każdej z potencjalnych grup interesariuszy,
- kreują wizerunek gminy w świadomości interesariuszy.

Przeprowadzona analiza stron internetowych gmin włączonych w BOF pokazuje, że nie są one w pełni wykorzystywane jako narzędzie budowania relacji ze wszystkimi grupami interesariuszy. Ze stron internetowych wynika, iż gminy są nastawione w większym stopniu na doskonalenie relacji z mieszkańcami, turystami niż potencjalnymi inwestorami. Oceny stron internetowych jako narzędzia wizerunku gminy, wzmacniającego jej atrakcyjność inwestycyjną dokonano poprzez analizę odpowiedzi na poniższe pytania:

1. Czy na stronie internetowej zawarte są aktualne informacje nt. gminy?
2. Czy wyeksponowane są znaki tożsamości wizualnej miejsca?
3. Czy na stronie internetowej wyeksponowane zostały informacje nt. rozwoju gospodarczego gminy oraz czy wyodrębnione zostały informacje dla przedsiębiorców (z terenu gminy jak i zewnątrz)?
4. Czy gmina posiada swój organ prasowy, a jeśli tak to czy są tam regularne strony dedykowane przedsiębiorcom z terenu gminy?
5. Czy na stronie internetowej gminy dostępna jest informacja o ofercie inwestycyjnej gminy, a jeśli tak to jaki jest poziom jej kompletności?
6. Czy na stronie internetowej umieszczony został przewodnik dla inwestora?
7. Czy na stronie internetowej umieszczona została wyszukiwarka dla potencjalnego inwestora i czy wyniki wyszukiwania odpowiadają hasłom kluczowym powiązanym z ewentualnymi inwestycjami?
8. Czy wyszukiwarka internetowa Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanym z inwestycjami w gminie?
9. Czy na stronie internetowej upowszechniono strategię rozwoju gminy?
10. Czy na stronie internetowej jest zakładka BOF?

W tabelach 13-22 przedstawiono oceny stron internetowych gmin BOF ze względu na wymienione kryteria. Pełna informacja odnosząca się do każdego z kryteriów została oceniona na 2 punkty, częściowa na 1 a jej brak na 0.

Maksymalnie każda ze stron mogła uzyskać 24 punkty. Kolejność przedstawianych ocen jest zgodna z kolejnością gmin BOF uzyskaną z rankingu potencjału atrakcyjności inwestycyjnej za rok 2013.

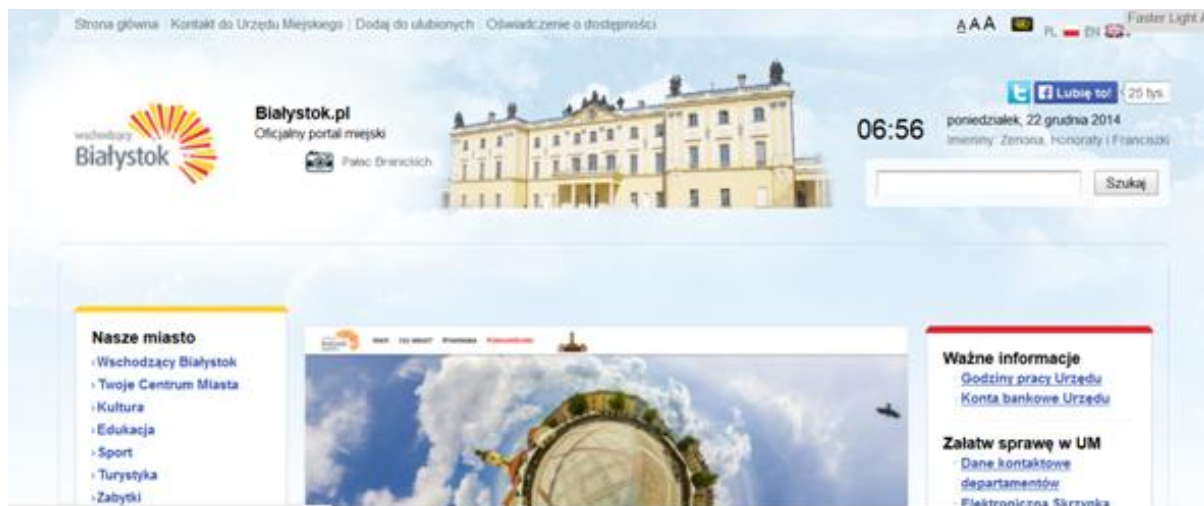

TABELA 13. OCENA STRONY INTERNETOWEJ MIASTA BIAŁEGOSTOKU

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Informacje na stronie internetowej są na bieżąco aktualizowane	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	tak	Na stronie wyszczególniona jest zakładka „gospodarka”, po rozwinięciu której wyświetlają się informacje nt. Białostockiego Parku Naukowo – Technologicznego, Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, ulg i preferencji inwestycyjnych, oraz Rady Przedsiębiorczości. Informacje są na bieżąco aktualizowane.	2
Oferta dla	tak	Wpisując w wyszukiwarce na	2

przedsiębiorców		stronie hasło „przedsiębiorcy” wyświetla się 19 wyników wyszukiwania, „przedsiębiorstwa” 22 wyniki wyszukiwania a „gospodarka” 14 wyników wyszukiwania.	
Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom		Media lokalne	2
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i poziom jej kompletności	tak	Nie ma oddzielnej zakładki „inwestycje”. Po pisaniu w wyszukiwarce hasła „inwestycje” pojawia się wyników 183.	2
Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora	tak		2
Wyszukiwanie informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną	tak	Możliwe poprzez wyszukiwarę na stronie internetowej.	2
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanym z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w Białymstoku” wyszukało około 3690 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje ze strony internetowej Białegostoku a także informacje pochodzące ze stron lokalnych mediów (m.in. poranny.pl, radio.bialystok.pl), agencji nieruchomości, portali miejskich. Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Białymstoku za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 978 tys. wyników, pochodzących z	

		oficjalnej strony miasta, portali miejskich (www.bialystokonline.pl), stron Parku Naukowo-Technologicznego.	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	tak		2
Obecność zakładki BOF	tak		2
Anglojęzyczna wersja strony	tak		2
Razem			24/24 pkt

Źródło: opracowanie własne.

SUPRAŚL

TABELA 14. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY SUPRAŚL

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Informacje o życiu gminy są uaktualniane na bieżąco, dotyczy to głównie raportowania i upowszechniania posiedzeń Rady Gminy, danych statystycznych, wydarzeń kulturalnych i oświatowych.	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	tak/nie	Jest w widocznym miejscu zakładka „gospodarka i inwestycje” jednak jej możliwości nie są wykorzystywane. Nie ma konkretnych informacji dla przedsiębiorstw z terenu oraz potencjalnych inwestorów.	1

		Nie ma również informacji nt. korzyści związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie gminy Supraśl.	
Oferta gminy dla przedsiębiorców	tak/nie	Jest w konstrukcji strony przewidziana zakładka „gospodarka i inwestycje”, ale nie jest wykorzystywana. Jak wspomniano nie ma tam umieszczonych żadnych strategicznych informacji, zachęcających lub sprzyjających podjęciu decyzji związanej z realizacją zadań gospodarczych w obrębie gminy.	1
Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom	tak	Organ „Nasza Gmina” wpisując hasło „inwestycje” pojawiło się 4 wyniki wyszukiwania, luźno powiązane z inwestycjami w gminie, wpisując hasło „gospodarka” pojawiło się 5 wyników, niepowiązanych bezpośrednio z tematyką, wpisując hasło „przedsiębiorczość” wyświetlił się 1 wynik wyszukiwania instrujący przedsiębiorców w kwestii zarządzania mikrofirmą (ale artykuł ogólny, instruktażowy i pomocniczy, wpisując hasło „przedsiębiorstw” pojawiły się jedynie 2 wyniki wyszukiwania, nie odnoszące się nawet w luźnym związku do problematyki gospodarczej)	2
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i jej poziomie kompletności	tak/nie	Na stronie internetowej jest wyodrębniona zakładka, która nie funkcjonuje – nie znajdziemy tam żadnych konkretnych informacji nt. inwestowania w gminie	1
Funkcjonowanie przewodnika dla	nie	W zakładce inwestycje nie ma zamieszczonego żadnego	0

inwestora		przewodnika. Nie ma żadnych konkretnych informacji nt. inwestowania w gminie.	
Wyszukiwanie informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną	tak	Wyszukiwanie jest możliwe wprost z wyszukiwarki na stronie internetowej, jednak brakuje konkretnych informacji związanych z inwestycjami – wyniki wyszukiwania nie dotyczą problematyki stanowiącej przedmiot wyszukiwania	2
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanim z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w Supraślu” wyszukało około 315 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje dotyczące rozwoju inwestycyjnego pochodzącego z dokumentacji Rady głównie w zakresie inwestycji uzdrowiskowych Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Wasilkowie za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 480 tys. wyników, jako pierwsze pojawiają się ogłoszenia z agencji nieruchomości www.otodom.pl , www.mitulamieszkania.pl , wyniki wyszukiwania w największym stopniu dotyczą ofert terenów inwestycyjnych pod zabudowę dla celów uzdrowiskowych	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	tak/nie	Zamieszczone dokumenty są nieaktualne, strategia dotyczy lat 2000-2010 a plan rozwoju miasta dotyczy 2005 roku	1
Obecność zakładki BOF	nie		0
Anglojęzyczna	nie		0

wersja internetowej	strony			
Razem				14/24 pkt

Źródło: opracowanie własne.

CHOROSZCZ

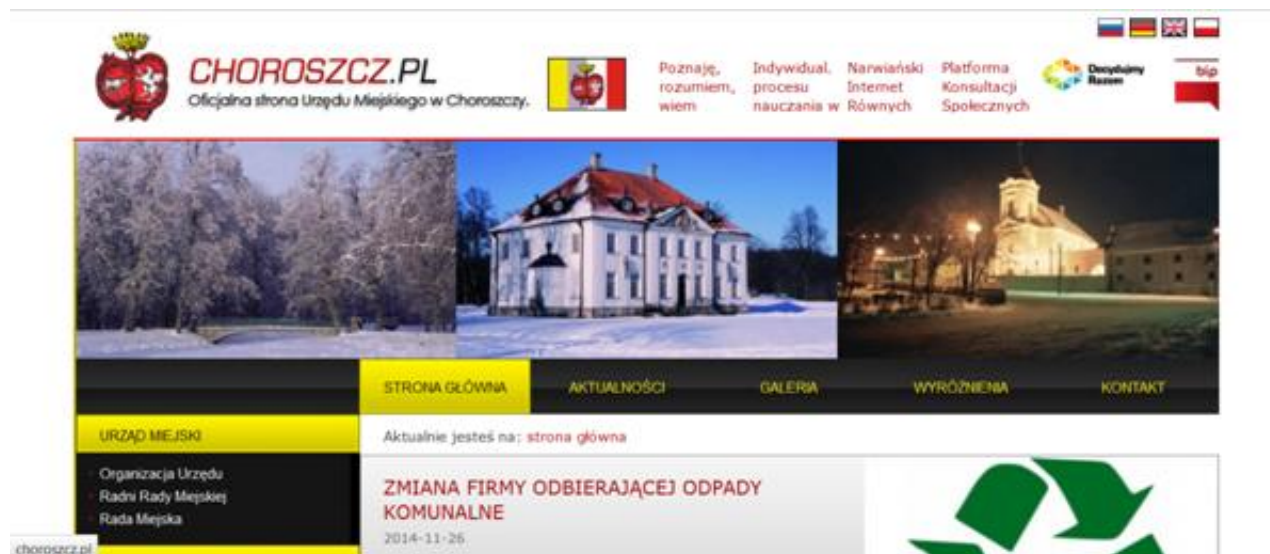

TABELA 15. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY CHOROSZCZ

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Informacje aktualne, uzupełniane na bieżąco	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	nie	Nie ma wyodrębnionej zakładki dla spraw gospodarczych, informacje na ten temat pojawiają się w aktualnościach oraz lokalnej gazecie.	0
Oferta gminy dla przedsiębiorców	tak	W zakładce inwestycje są informacje o przetargach. Wyeksponowana oferta związana z pomocą administracyjną i możliwością załatwiania	2

		<p>spraw on-line (ePUAP). Nie ma dedykowanej oferty dla przedsiębiorców potencjalnych jak z terenu w zakresie ewentualnych możliwości jakie im stwarza możliwość działania na terenie gminy. Strona internetowa</p>	
<p>Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom</p>	tak	<p>Organ „Gazeta w Choroszczy”, wpisując hasło „inwestycje” pojawiło się 15 wyników wyszukiwania, dotyczących inwestycji w gminie oraz informacji związanych z funkcjonowaniem Suwalskiej Strefy Ekonomicznej, wpisując hasło „gospodarka” pojawiło się 5 wyników, niepowiązanych bezpośrednio z tematyką (np. w jaki sposób fundusze unijne zmieniły gminę w ciągu ostatnich 10 lat), wpisując hasło „przedsiębiorczość” wyświetla się 15 artykułów bezpośrednio powiązanych z przedsiębiorczością: prezentacja lokalnych firm, kształcenie w zakresie przedsiębiorczości, nowymi technologiami, itp.</p>	2
<p>Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i jej poziomie kompletności</p>	tak/nie	<p>Funkcjonuje zakładka „inwestycje”, ale jej zawartość wypełniają dokumenty strategiczne. Nie ma zawartych konkretnych informacji nt. zdolności inwestycyjnych gminy Choroszcz.</p>	1
<p>Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora</p>	nie		0
<p>Wyszukiwanie</p>	tak/nie	<p>Nie ma wyszukiwarki na</p>	1

informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną		stronie głównej oraz wyszukiwarki w bezpośredni sposób powiązanej z inwestycjami.	
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanym z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w Choroszczy” wyszukano około 319 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje dotyczące rozwoju inwestycyjnego, odwołujące się do strony internetowej gminy. W dalszej kolejności artykuły prasowe. Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Choroszczy za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 489 tys. wyników, jako pierwsze pojawiają się ogłoszenia ze strony internetowej gminy, oraz artykuły prasowe. Wyszukiwarka wyrzuca informacje pozytywnie oceniające zdolność inwestycyjną gminy Choroszcz.	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	tak		2
Obecność zakładki BOF	tak		2
Anglojęzyczna wersja strony	tak		2
Razem			18/24 pkt

Źródło: opracowanie własne.

JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

TABELA 16. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Zamieszczone dane o gminie są regularnie aktualizowane	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	nie	Nie ma na stronie internetowej wyszczególnionej zakładki „gospodarka” czy „dla przedsiębiorstw	0
Oferta gminy dla przedsiębiorców	nie		0
Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom	nie		0
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i	tak/nie	Nie ma oddzielnej zakładki inwestycje, ale informacje można odnaleźć na stronie	1

poziom kompletności jej		internetowej w „aktualnościach”, „przetargi”	
Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora	nie		0
Wyszukiwanie informacji z powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną	tak	Możliwe poprzez wyszukiwarke na stronie internetowej gminy. Po wpisaniu hasła „inwestycje” pojawia się 11 wyników wyszukiwania, także o inwestycjach planowanych w ramach ZIT.	2
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanym z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w Juchnowcu Kościelnym” wyszukało około 315 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje ze strony internetowej gminy, w następnej kolejności z portali e-podlasie.pl, podlaskie.strefabiznesu.pl oraz agencji nieruchomości www.otodom.pl Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Juchnowcu Kościelnym za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 980 tys. wyników, jako pierwsze pojawiają się informacje ze strony internetowej gminy Juchnowiec, a w następnej informacje prasowe (www.wspolczesna.pl , www.poranny.pl) i ogłoszenia agencji nieruchomości (www.otodom.pl)	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	tak		2
Obecność zakładki BOF	nie		0
Anglojęzyczna wersja strony	nie		0

Razem	11/24 pkt
-------	-----------

Źródło: opracowanie własne.

WASILKÓW

TABELA 17. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY WASILKÓW

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Informacje o życiu gminy są uaktualniane na bieżąco, dotyczy to głównie raportowania i upowszechniania posiedzeń Rady Gminy, danych statystycznych wydarzeń kulturalnych i oświatowych	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	nie	Nie ma dedykowanej zakładki dla przedsiębiorców, brakuje informacji nt. funkcjonujących na terenie gminy przedsiębiorstw – profilu, ilości, wielkości (itp.), nie ma wyszczególnionych kontaktów do osób odpowiedzialnych w gminie	0

		za relacje z przedsiębiorcami oraz wspomagających administracyjnie. Nie ma zwartych informacji nt. ewentualnych korzyści związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie gminy Wasilków.	
Istnienie oferty gminy dla przedsiębiorców	nie	Nie ma wyodrębnionej zakładki, brakuje informacji nt. wsparcia gminy dla przedsiębiorstw	0
Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom	tak	Organ prasowy: „Gazeta Wasilkowska”, wpisując hasło „inwestycje” pojawiło się 8 wyników wyszukiwania (artykuły dotyczą głównie jakości życia w gminie Wasilków oraz rozwoju infrastrukturalnego), wpisując hasło „gospodarka” pojawiły się 3 wyniki nie bezpośrednio powiązane z rozwojem przedsiębiorczości, wpisując hasło „przedsiębiorczość” pojawiły się 2 wyniki wyszukiwania (dotyczące kompetencji społecznych), wpisując hasło „przedsiębiorstw” pojawiły się 2 wyniki wyszukiwania	2
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i jej poziomie kompletności	nie	Jedynie informacje pośrednio i j incydentalnie zawarte w Gazecie Wasilkowskiej, protokołach z Rady Gminy, aktualnościach. Jest odwołanie do www.wasilkow.home.pl , ale bez bezpośredniej dostępności	0
Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora	nie		0
Wyszukiwanie informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą	nie	Wyszukiwanie możliwe jedynie za pośrednictwem gazety, brakuje wyszukiwarki na głównej stronie	0

inwestycyjną		internetowej	
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanim z inwestycjami w gminie?	częściowo	Hasło „inwestycje w Wasilkowie” wyszukało około 355 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje dotyczące rozwoju inwestycyjnego pochodzącego z dokumentacji Rady a w następnej kolejności informacje nt. inwestycji mieszkaniowych i infrastrukturalnych. Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Wasilkowie za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 395 tys. wyników, jako pierwsze pojawiają się ogłoszenia z portalu www.bialystokonline , a informacje z serwisu internetowego gminy w dalszej kolejności (3 oferty terenów pod inwestycje)	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	tak		2
Obecność zakładki BOF	nie		0
Anglojęzyczna wersja strony internetowej	nie		0
Razem			10/24 pkt

Źródło: opracowanie własne.

TUROŚŃ KOŚCIELNA

TABELA 18. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY TUROŚŃ KOŚCIELNA

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Informacje nt. gminy są aktualne. W zakładki „aktualności” znajdują się informacje dotyczące głównych obszarów funkcjonowania gminy.	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	nie	Jedynie w aktualnościach, nie ma zakładki „gospodarka” czy też „informacje dla przedsiębiorców”	0
Oferta gminy dla przedsiębiorców	tak/nie	Jedynie poprzez BIP oraz w aktualnościach. Nie ma informacji uporządkowanych wg klucza	1
Obecność organu prasowego oraz	tak/nie	Kwartalnik „Nowiny Naszej Gminy”, nie ma wyszukiwarki	1

istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom		artykułów	
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i jej poziomie kompletności	tak	Zawarta jest w zakładce budownictwo pełen opis inwestycji o różnym profilu realizowanych w gminie	2
Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora	nie		0
Wyszukiwanie informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną	nie	W aktualnościach lub kwartalniku, jednak nie ma bezpośredniej możliwości wyszukiwania	0
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanim z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w Turośni Kościelnej” wyszukano około 313 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje powiązane ze stroną internetową gminy, a w następnej informacji prasowe i medialne oraz oferty portalu www.otodom.pl Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Turośni Kościelnej za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 122 tys. wyników, jako pierwsze pojawiają się informacje ze strony internetowej, a w następnej oferty portali www.panoramafirm.pl oraz www.otodom.pl	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	nie		0
Obecność zakładki BOF	nie		0
Anglojęzyczna wersja strony	nie		0

Razem	10/24 pkt
-------	-----------

Źródło: opracowanie własne.

DOBRZYŃEWO DUŻE

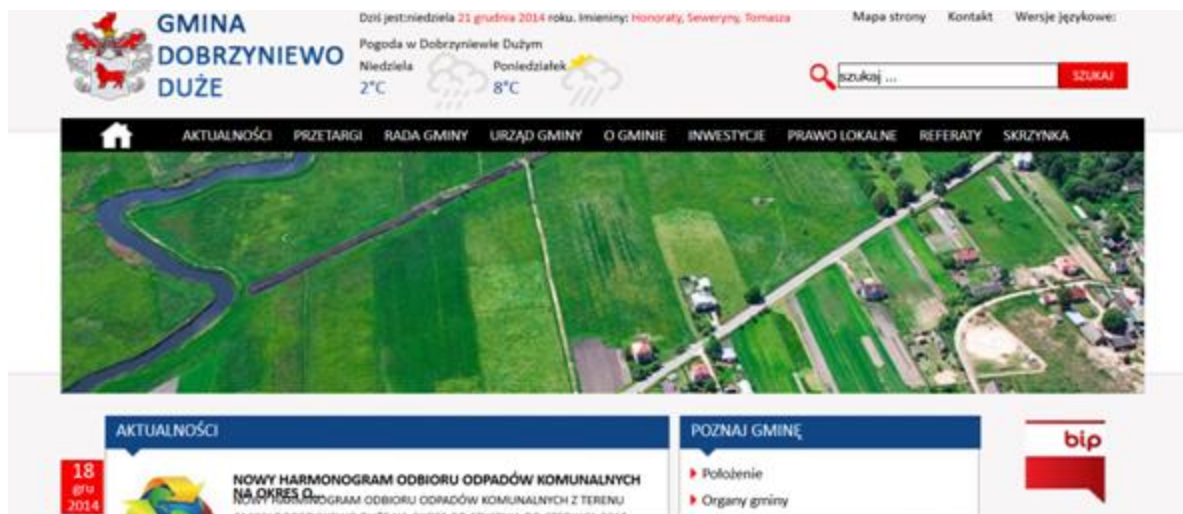

TABELA 19. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY DOBRZYŃEWO DUŻE

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Dane zawarte na stronie internetowej są aktualne. W zakładce „aktualności” zawierane są wszystkie ważne informacje z życia gminy.	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	nie	Nie ma informacji nt. rozwoju gospodarczego. Wpisując w umieszczoną na stronie internetowej wyszukiwarkę hasła „gospodarka”, „przedsiębiorcy”, „przedsiębiorstwo” nie uzyskamy żadnych efektów wyszukiwania.	0
Oferta gminy dla	nie	Na stronie internetowej nie	0

przedsiębiorców		ma dedykowanej oferty dla przedsiębiorców	
Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom	nie		0
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i poziom jej kompletności	tak/nie	Na stronie internetowej występuje zakładka „inwestycje”, w której znajduje się spis wszystkich inwestycji zrealizowanych przez gminę Dobrzyniewo w ostatnich latach.	1
Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora	nie		0
Wyszukiwanie informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną	tak/nie	Po wpisaniu w wyszukiwarce hasła „inwestycje” pojawiają się tylko dwa powiązane wyniki wyszukiwania.	1
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanym z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w Dobrzyniewie Dużym” wyszukano około 313 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje powiązane ze stroną internetową gminy, Biuletynem Informacji Publicznej oraz stronami agencji nieruchomości np. www.otodom.pl Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Dobrzyniewie Dużym za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 148 tys. wyników, wśród których dominują oferty agencji nieruchomości www.otodom.pl , www.domgratka.pl	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju	nie		0

gminy?			
Obecność zakładki BOF	tak		2
Anglojęzyczna wersja strony	nie		0
Razem:			10/24 pkt

Źródło: opracowanie własne.

ŁAPY

TABELA 20. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY ŁAPY

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Informacje o gminie są stale uaktualniane, dotyczy to szczególnie informacji nt. wydarzeń i ogłoszeń społecznych	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	tak/nie	Głównie poprzez informacje nt. Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Wiśtosan	1

Oferta gminy dla przedsiębiorców	tak	W zakładce „inwestuj w łapach” zamieszczono informacje dla przedsiębiorców, wskazano między innymi tereny inwestycyjne oraz zakres ulg inwestycyjnych dla przedsiębiorców inwestujących na terenie gminy.	2
Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom	tak/nie	Strona internetowa zawiera zakładkę „serwis przedsiębiorcy”, zakładka jednak jest nieaktualna, ostatnia notatka prasowa pochodzi z 2011 r.	1
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i jej poziomie kompletności	tak	Na stronie internetowej istnieje zakładka „inwestuj w łapach” skierowana do przedsiębiorców, gdzie wskazano główne obszary/tereny możliwych inwestycji.	2
Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora	nie		0
Wyszukiwanie informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną	tak/nie	Nie ma wyszukiwarki w bezpośredni sposób powiązanej z inwestycjami.	1
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	nie	Brak informacji nt. realizacji projektów unijnych	0
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanym z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w łapach” wyszukało około 437 tys. wyników, jako pierwsze pojawiają się informacje dotyczące rozwoju inwestycyjnego gminy znajdujące się na stronie internetowej gminy. Natomiast po wpisaniu hasła „tereny pod inwestycje w łapach”, pojawiają się informacje, artykuły na innych	

		witrynach internetowych oraz artykuły prasowe.	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	nie		0
Obecność zakładki BOF	nie		0
Anglojęzyczna wersja strony	nie		0
Razem:			11/24 pkt

Źródło: opracowanie własne.

ZABŁUDÓW

TABELA 21. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY ZABŁUDÓW

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Dostępne bieżące informacje dotyczące gminy w zakładce „aktualności”	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. gospodarczego rozwoju	nie	Brakuje zakładki odnoszącej się do potencjału gospodarczego gminy	0
Oferta gminy dla przedsiębiorców	nie	Nie ma dedykowanych informacji dla firm z terenu oraz potencjalnych przedsiębiorców. Nie ma zbiorczych informacji nt. potencjału gospodarczego gminy Zabłudów. Wpisując hasło „przedsiębiorcy” w wyszukiwarce na stronie	0

		pojawia się tylko jeden wynik wyszukiwania „Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw” (aktualizacja 2009). Po wpisaniu hasła „gospodarka” czy „rozwój gospodarczy” nie uzyskano żadnych wyników wyszukiwania.	
Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom	tak	Miesięcznik „Zabłudów i Okolice” (nie ma wyszukiwarki)	2
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i poziom jej kompletności	tak/nie	Jedynie w zakładce przetargi, czy zamówienia publiczne. Nie ma wyodrębnionej zakładki.	1
Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora	nie		0
Wyszukiwanie informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną	tak/nie	Występuje wyszukiwarka bezpośrednio na stronie internetowej. Po wpisaniu hasła „inwestycje” pojawia się tylko jeden wynik „Informacje o Regionalnym Programie Operacyjnym”.	1
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanym z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w Zabłudowie” wyszukało około 7010 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje powiązane ze stroną internetową gminy, a w następnej ze www.podlaskie.strefabiznesu.pl , informacje prasowe i medialne oraz oferty portalu www.mieszkanie.mitula.com . Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Turośni Kościelnej za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 292 tys. wyników, jako pierwsze pojawiają się informacje ze strony	

		internetowej Zabłudowa, a w następnej informacji ze strony BOF oraz agencji nieruchomości (np. www.dom.gratka.pl)	
Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	nie		0
Obecność zakładki BOF	nie		0
Anglojęzyczna wersja strony	nie		0
Razem:			10/24 pkt

Źródło: opracowanie własne.

CZARNA BIAŁOSTOCKA

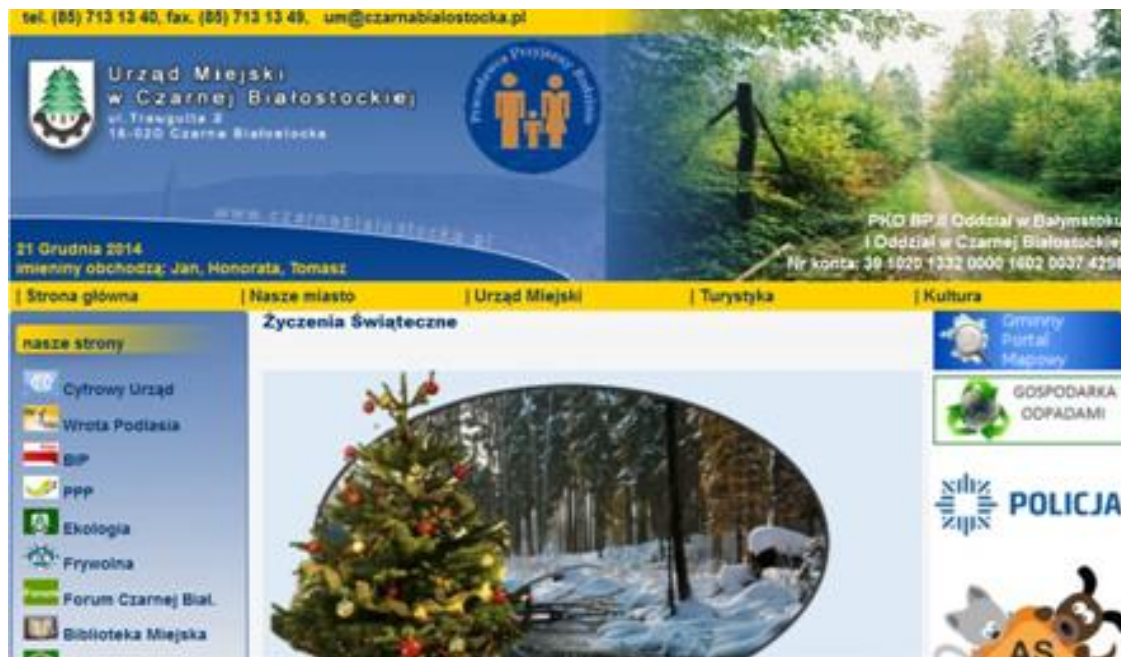

TABELA 22. OCENA STRONY INTERNETOWEJ GMINY CZARNA BIAŁOSTOCKA

Kryterium oceny	Spełnienie kryterium (tak/nie)	Uwagi	Ocena punktowa
Aktualność zawartych informacji	tak	Zamieszczone dane o gminie są regularnie aktualizowane	2
Posiadanie znaków tożsamości wizualnej	tak		2
Obecność informacji nt. rozwoju gospodarczego	nie	Zawarte są informacje nt. Podlaskiego Parku Przemysłowego ukazują gminę jako atrakcyjną gospodarczo. Brakuje wyeksponowania specyfiki działalności poza Parkiem.	0
Oferta gminy dla przedsiębiorców	tak	Istnieje oddzielna strona przekierowująca na Podlaski	2

		Park Przemysłowy. Są linki do preferencyjnych pożyczek dla przedsiębiorstw.	
Obecność organu prasowego oraz istnienie w nim stron dedykowanych przedsiębiorcom	tak	Bark pełnych informacji on line.	2
Dostępność informacji o ofercie inwestycyjnej i jej poziom jej kompletności	tak	Za pośrednictwem strony Podlaskiego Parku Przemysłowego. Są po krótkce zawarte informacje nt. korzyści wynikających z inwestowania w gminie Czarna Białostocka.	2
Funkcjonowanie przewodnika dla inwestora	nie		0
Wyszukiwanie informacji powiązanych z inwestycjami i ofertą inwestycyjną	tak/nie	Tak, na stronie Podlaskiego parku Przemysłowego	1
Zawartość informacji nt. realizowanych projektów unijnych	tak		2
Czy rezultat wyszukiwania w Google odpowiada hasłom kluczowym, powiązanym z inwestycjami w gminie?		Hasło „inwestycje w Czarnej Białostockiej” wyszukało około 365 tys. wyników – jako pierwsze wyświetlają się informacje dotyczące Podlaskiego Parku Przemysłowego. W dalszej kolejności doniesienia medialne i oferty agencji nieruchomości. Wpisując hasło „tereny pod inwestycje” w Czarnej Białostockiej za pośrednictwem Google wyświetliło się ok. 57 tys. wyników, jako pierwsze pojawiają się Podlaskiego Parku Przemysłowego i doniesienia medialne (www.gazeta.pl , www.wspolczesna.pl) .	

Czy jest dostęp do strategii rozwoju gminy?	tak		2
Obecność zakładki BOF	nie		0
Anglojęzyczna wersja strony	nie		0
Razem:			15/24 pkt

Źródło: opracowanie własne.

Wnioski z przeprowadzonej analizy stron internetowych gmin BOF są następujące:

1. Strony internetowe nie są do końca wykorzystywane jako jedno z narzędzi budowania atrakcyjności inwestycyjnej gmin.
2. Na stronach internetowych gmin nie ma dedykowanych informacji dla przedsiębiorców z terenu gminy i potencjalnych inwestorów. Dostępność informacji dla przedsiębiorców jako jednych z kluczowych interesariuszy gminy jest często niekompletna i ogranicza się do kwestii o charakterze administracyjnym (cyfrowe urzędy) oraz poradniczym.
3. W zakładkach „kontakty” nie ma wyznaczonych osób odpowiedzialnych za kontakty z przedsiębiorstwami i inwestorami.
4. Na stronach internetowych bardzo rzadko pojawiają się informacje na temat potencjału ekonomicznego gmin.
5. Rubryki w organach prasowych gmin nie posiadają dedykowanych stron dla lokalnego biznesu.
6. Na stronach internetowych możemy znaleźć kompletne informacje na temat zrealizowanych i planowanych inwestycji ukierunkowanych głównie na zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnych.
7. Brakuje aktualnych wersji stron internetowych w języku angielskim.
8. Jako niski (poza stroną internetową Białegostoku) należy uznać poziom relacyjny i komunikacyjny stron internetowych w obszarze gmina potencjalny/aktualny inwestor.

Podsumowanie

Jak pokazuje analiza, atrakcyjność inwestycyjna jest problemem złożonym, bowiem jest wiele zróżnicowanych czynników ją kształtujących. Nie ma także jednolitych możliwości jej pomiaru.

Na potrzeby realizacji celów niniejszej ekspertyzy przyjęto pewne założenia metodologiczne, które pozwoliły na ocenę potencjału atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF. Zamierzeniem autorów opracowania było dokonanie oceny atrakcyjności inwestycyjnej w sposób pozwalający na uchwycenie wielu różnych jej składowych przy wykorzystaniu dostępnych i obiektywnych danych. Wyznaczony został wskaźnik potencjału atrakcyjności inwestycyjnej (PAI1) dla poszczególnych gmin województwa podlaskiego. Takie podejście uwarunkowane było dostępnością danych na poziomie NUTS 5. Zmienne diagnostyczne dotyczyły poszczególnych mikroklimatów: zasobów pracy, infrastruktury technicznej, infrastruktury społecznej, rynku zbytu oraz administracyjnego.

Przeprowadzona analiza pokazała, iż gminy wchodzące w skład BOF są zróżnicowane pod względem charakteryzujących je mikroklimatów, posiadają tym samym zróżnicowane potencjały różnicujące poziom ich atrakcyjności inwestycyjnej. Każda z gmin posiada słabe strony, ale także atrybuty, które mogą wzmacniać jej potencjał inwestycyjny.

Biorąc pod uwagę rangę i złożoność podejmowanej w ekspertyzie problematyki, należy podkreślić, iż dla zwiększenia poziomu obiektywności przeprowadzonych badań posłkowano się upowszechnionymi danymi statystycznymi. Liczne studia i opracowania naukowe, których przedmiotem jest atrakcyjność inwestycyjna, wskazują także, iż wpływ na jej poziom mają również przesłanki subiektywne, związane np. z wypracowanym modelem zarządzania jednostką terytorialną czy posiadanym kapitałem relacyjnym, stąd wnioski płynące z analizy stanowiącej trzon niniejszego opracowania należy odnosić tylko do przyjętych przez zespół autorski kryteriów oceny.

Dla wzmocnienia wartości poznawczej i merytorycznej opracowania wzięto pod uwagę także analizę potencjału wizerunkowego, jako elementu atrakcyjności inwestycyjnej. W tym przypadku pod uwagę należy wziąć to, iż poddane ocenie

strony internetowej nie są jedynym wyznacznikiem sprawności komunikacyjnej, ale silnie ją warunkują.

Wyniki przeprowadzonej ekspertyzy pozwoliły na sformułowanie wniosków i rekomendacji, służących rozwojowi inicjatywy BOF.

Wnioski

1. Pierwsze miejsce w rankingu potencjału atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF zajmuje miasto Białystok. Pozycja Białegostoku nie zmienia się w analizowanych latach.
2. Wysokie miejsce w rankingu zajmuje gmina Supraśl, która w roku 2013 podniosła swoją pozycję o dwa miejsca w porównaniu z rokiem 2012 i zajmuje ósme miejsce wśród wszystkich gmin województwa.
3. W roku 2013 w grupie gmin o bardzo wysokim potencjale atrakcyjności inwestycyjnej znalazły się trzy gminy: Białystok, Supraśl i Choroszcz. Pięć gmin BOF zakwalifikowano do klasy gmin o wysokim potencjale atrakcyjności inwestycyjnej, a były nimi: Juchnowiec Kościelny, Wasilków, Turośń Kościelna, Dobrzyniewo Duże oraz Łapy.
4. Niskim potencjałem charakteryzowała się gmina Zabłudów, zaś bardzo niskim gmina Czarna Białostocka.
5. W grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie zasobów pracy w 2012 roku znalazła się połowa gmin BOF: Białystok, Juchnowiec Kościelny, Turośń Kościelna, Wasilków oraz Choroszcz. Korzystnym mikroklimatem charakteryzują się również gminy: Supraśl, Dobrzyniewo Duże, Zabłudów oraz Łapy. Czarna Białostocka, zdecydowanie ostaje od reszty gmin z BOF, bowiem została zakwalifikowana do gmin o bardzo niekorzystnym mikroklimacie zasobów pracy.
6. W roku 2013 w grupie o bardzo korzystnym mikroklimacie zasobów pracy znalazły się trzy gminy BOF: Juchnowiec Kościelny, Białystok oraz Supraśl. Korzystny mikroklimat dotyczył sześciu gmin BOF: Dobrzyniewa Dużego, Choroszczy, Wasilkowa, Turośni Kościelnej, Łap oraz Zabłudowa. Gmina Czarna Białostocka zakwalifikowała się do gmin o niekorzystnym mikroklimacie zasobów pracy.

7. Skupiając uwagę na gminach tworzących BOF w grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie infrastruktury technicznej w roku 2012 znalazły się: Białystok, Juchnowiec Kościelny, Supraśl oraz Wasilków. Zabłudów oraz Czarna Białostocka zostały zakwalifikowane do gmin o niekorzystnym mikroklimacie infrastruktury technicznej. W 2013 roku mikroklimat wszystkich gmin BOF został oceniony tak samo jak w 2012 roku.
8. W roku 2013 najwyższe miejsce w rankingu mikroklimatu infrastruktury technicznej spośród gmin BOF zajęła gmina Wasilków, która wśród wszystkich gmin województwa uplasowała się na 16 miejscu, znacznie poprawiając swoją pozycję z 2012 roku (o 36 miejsc).
9. Gminy należące do BOF w rankingu mikroklimatu infrastruktury społecznej nie zajmują wysokich pozycji, ale aż siedem z nich poprawiło swoją pozycję w stosunku do roku 2012. Gmina Dobrzyniewo Duże oraz Supraśl odnotowały znaczne spadki pozycji w roku 2013 w stosunku do roku 2012, było to odpowiednio: spadek o 35 miejsc oraz spadek o 32 miejsca.
10. W grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie infrastruktury społecznej w 2012 roku znalazła się tylko gmina Supraśl. Korzystnym mikroklimatem charakteryzowały się trzy gminy: Dobrzyniewo Duże, Wasilków oraz Turość Kościelna. Mikroklimat infrastruktury społecznej czterech gmin został oceniony jako niekorzystny, natomiast dwóch gmin – Juchnowca i Czarnej Białostockiej oceniono jako bardzo niekorzystny.
11. W 2013 roku gmina Wasilków znalazła się w grupie gmin o bardzo korzystnym klimacie infrastruktury społecznej. Mikroklimat gminy Supraśl w 2013 roku został oceniony jako korzystny. W grupie o korzystnym klimacie znalazły się również Choroszcz oraz Białystok. Miejsca tych gmin w grupie mikroklimatów ocenionych niekorzystnie zajęły Dobrzyniewo Duże oraz Turość Kościelna.
12. W 2012 roku dwie gminy Juchnowiec Kościelny oraz Turość Kościelna znalazły się w grupie gmin o bardzo korzystnym mikroklimacie administracyjnym. Połowa gmin znalazła się w grupie o mikroklimacie administracyjnym ocenionym jako korzystny, natomiast mikroklimat gmin Białystok, Czarna Białostocka, oraz Łapy został oceniony jako niekorzystny.
13. W roku 2013 zmienił się mikroklimat administracyjny gminy Białystok, oceniony w 2013 roku jako korzystny.

14. Podsumowując otrzymane wyniki rankingów i klasyfikacji gmin ze względu na potencjał atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF należy zauważyć występujące zróżnicowanie potencjału w gminach BOF oraz zmiany zachodzące w potencjale w analizowanych latach.
15. Przeprowadzona analiza pokazuje, iż strony internetowe nie są do końca wykorzystywane jako narzędzie budowania atrakcyjności inwestycyjnej gmin, wskazują na to następujące elementy:
- Na stronach internetowych gmin nie ma dedykowanych informacji dla przedsiębiorców z terenu gminy i potencjalnych inwestorów. Dostępność informacji dla przedsiębiorców jako jednych z kluczowych interesariuszy gminy jest często niekompletna i ogranicza się do kwestii o charakterze administracyjnym (cyfrowe urzędy) oraz poradniczym.
 - W zakładkach „kontakty” nie ma wyznaczonych osób odpowiedzialnych za kontakty z przedsiębiorstwami i inwestorami.
 - Na stronach internetowych bardzo rzadko pojawiają się informacje na temat potencjału ekonomicznego gmin.
 - Rubryki w organach prasowych gmin nie posiadają dedykowanych stron dla lokalnego biznesu.
 - Na stronach internetowych możemy znaleźć kompletne informacje na temat zrealizowanych i planowanych inwestycji ukierunkowanych głównie na zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnych.

Rekomendacje

1. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF, wymaga dalszej pogłębionej analizy. Koniecznym wydaje się poznanie opinii lokalnych przedsiębiorców, mieszkańców oraz władz gmin na temat klimatu inwestycyjnego. Zaleca się przeprowadzenie badań ilościowych oraz jakościowych, co pozwoli na bardziej dogłębną analizę, a tym samym doskonalenie działań zwiększających poziom atrakcyjności inwestycyjnej BOF oraz gmin w nim stowarzyszonych.
2. Koniecznym jest usprawnienie sprawozdawczości, umożliwiającej bardziej dokładny pomiar atrakcyjności inwestycyjnej. Sugestia dotyczy także kompletowania danych na szczeblu gminy.

3. Dla optymalizacji pomiarów atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF zaleca się wypracowanie jednolitych standardów sprzyjających jej zwiększeniu.
4. Zaleca się eksponowanie oraz upowszechnianie osiągnięć gmin BOF w celu zwiększenia ich potencjału wizerunkowego.
5. Ważnym wydaje się wypracowanie pewnych standardów ukierunkowanych na wzmocnienie relacji z przedsiębiorcami z terenu oraz potencjalnymi inwestorami.
6. Proponuje się organizację bloku seminariów dotyczących wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej gmin BOF. Chodzi o wymianę wiedzy i doświadczeń nie tylko pomiędzy zarządzającymi poszczególnymi gminami, ale także umożliwienie poznania doświadczeń jednostek ocenianych jako gminy o najwyższym potencjale inwestycyjnym w Polsce i za granicą.
7. W zakresie wzmocnienia potencjału komunikacyjnego gmin BOF zaleca się:
 - Stworzenie dedykowanych zakładerek dla przedsiębiorców z terenu oraz potencjalnych inwestorów.
 - Zamieszczanie na stronach internetowych informacji nt. potencjału gospodarczego gminy.
 - Dopracowanie i uaktualnienie stron w języku angielskim.
 - Umieszczanie „wyszukiwarek dla inwestorów” umożliwiających analizę aktualnych ofert inwestycyjnych gminy.
 - Umieszczanie na stronach internetowych nazwisk osób, odpowiedzialnych w urzędach za relacje z przedsiębiorstwami i inwestorami.
 - Eksponowanie na stronach internetowych różnorodnych osiągnięć gmin, w celu wzmocnienia ich wizerunku w świadomości inwestorów.
 - Zamieszczanie na stronach członków BOF informacji o przedsięwzięciach w ramach inicjatywy.
 - Eksponowanie na stronach internetowych listy korzyści i zachęt jakie mogą mieć miejsce w związku z podejmowaniem inwestycji na terenie poszczególnych gmin.
 - Wykorzystanie organów prasowych gmin do kontaktu z lokalnymi inwestorami.

Źródła informacji

1. Strategia zintegrowanych inwestycji terytorialnych białostockiego obszaru funkcjonalnego na lata 2014 – 2020, Białystok 2014 - dokument
Wydanie elektroniczne:
http://bof.org.pl/dok/Projekt%20Strategii_ZIT_BOF_21_07_2014.pdf
2. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 - prezentacja
Wydanie elektroniczne: <http://bof.org.pl/dok/prezentacja.pdf>
3. STATUT Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
Wydanie elektroniczne: <http://www.portal.lapy.pl/strona/355,bialostocki-obszar-funkcjonalny.html>
4. Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce,
Warszawa 2013
Wydanie elektroniczne: http://www.kujawsko-pomorskie.pl/pliki/wiadomosci/zit/dokumenty/Zasady_realizacji_ZIT_w_Polsce.pdf
5. Strona Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
<http://bof.org.pl/>
6. Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów
<http://podlaskie.coie.gov.pl/pl/>
7. Oferty inwestycyjne Województwa Podlaskiego
<http://www.coi.wrotapodlasia.pl/mapa/>
8. Białystok – inwestycje
<http://bialystok.gazeta.pl/bialystok/0,37227.html#TRNavSST>
9. Strategia Rozwoju Miasta Białegostoku na lata 2011-2020
<http://www.bialystok.pl/395-strategia-rozwoju-miasta/default.aspx>
10. „Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020” - Projekt w wersji z dnia 19 marca 2013 roku
Wydanie elektroniczne:
http://www.strategia.wrotapodlasia.pl/pl/ps2/var/resources/154/248/4/srwp_2020_1.pdf

11. Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych, Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2013, Warszawa 2013
Wydanie elektroniczne:
http://www.paiz.gov.pl/20131128/atrakcyjnosc_inwestycyjna_wojewodztw_2013
12. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2013, Gdańsk 2013
Wydanie elektroniczne: <http://www.ibngr.pl/Media/Files/Atrakcyjnosc-inwestycyjna-wojewodztw-i-podregionow-Polski-2013>
13. Łapy – inwestycje
<http://lapy.podlasie.pl/index.php/inwestycje>
14. Podlaski Park Przemysłowy w Czarnej Białostockiej
<http://www.ppp.czarnabialostocka.pl/>
15. Wrota Podlasia
<http://www.wrotapodlasia.pl>
16. Gmina Choroszcz
<http://choroszcz.pl/>
17. Gmina Czarna Białostocka
<http://www.czarnabialostocka.pl/>
18. Gmina Dobrzyniewo Duże
<http://dobrzyniewo.pl>
19. Gmina Juchnowiec Kościelny
<http://www.juchnowiec.gmina.pl/>
20. Gmina Łapy
<http://lapy.podlasie.pl>
21. Gmina Supraśl
<http://www.suprasl.pl/>
22. Gmina Turośń Kościelna
<http://www.turosnskoscielna.pl/>
23. Gmina Wasilków
<http://www.wasilkow.pl/>

24. Gmina Zabłudów

<http://www.zabludow.pl>

25. Raport z badania „Potencjał inwestycyjny Białegostoku w oczach przedsiębiorców” Białystok 2008

Wydanie elektroniczne:

http://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CCIQFjAA&url=http%3A%2F%2Fbiblioteka.mwi.pl%2Findex.php%3Foption%3Dcom_k2%26view%3Ditem%26task%3Ddownload%26id%3D15%26Itemid%3D3&ei=j193VNWWD6v9ygOinoH4Cg&usg=AFQjCNH3tbbDZSHp6Jkc3TX2gFQR1rh4vA

26. „Analiza ekonomiczna potencjału gospodarczego Polski Wschodniej”

Warszawa 2010

Wydanie elektroniczne:

<http://whyeasternpoland.eu/upload/files/272c153fc56db92d262b046c4a04416e.pdf>

27. Andrzej Raczyk, Sylwia Dołzbłasz, Małgorzata Leśniak-Johann, Analiza atrakcyjności inwestycyjnej regionu w świetle współczesnych trendów.

Opracowanie analiz zawierających rekomendacje dotyczące

pożądanych działań dla zwiększania atrakcyjności gospodarczej regionu, Wrocław 2010.

28. Dane statystyczne GUS, BDL

Spis rysunków

Rysunek 1. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat zasoby pracy w 2012 r.....	19
Rysunek 2. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat zasoby pracy w 2013 r.....	20
Rysunek 3. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat infrastruktury technicznej w 2012 r..	26
Rysunek 4. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat infrastruktury technicznej w 2013 r..	27
Rysunek 5. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat infrastruktury społecznej w 2012 r...	34
Rysunek 6. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat infrastruktury społecznej w 2013 r...	35
Rysunek 7. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat rynkowy w 2013 r.....	41
Rysunek 8. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat rynkowy w 2013 r.....	42
Rysunek 9. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat administracyjny w 2012 r.....	47
Rysunek 10. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na mikroklimat administracyjny w 2013 r.....	48
Rysunek 11. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na potencjał atrakcyjności inwestycyjnej 2012	52
Rysunek 12. Klasy gmin województwa podlaskiego ze względu na potencjał atrakcyjności inwestycyjnej 2013	53

Spis tabel

Tabela 1. Zmienne diagnostyczne mikroklimatu dotyczącego zasobów pracy dla gmin BOF	16
Tabela 2. Miejsca gmin BOF w rankingu dotyczącym mikroklimatu zasoby pracy.....	18
Tabela 3. Zmienne diagnostyczne mikroklimatu dotyczącego infrastruktury technicznej dla gmin BOF	23
Tabela 4. Miejsca gmin BOF w rankingu dotyczącym mikroklimatu infrastruktura techniczna.....	25
Tabela 5. Zmienne diagnostyczne mikroklimatu dotyczącego infrastruktury społecznej dla gmin BOF.....	30
Tabela 6. Miejsca gmin BOF w rankingu dotyczącym mikroklimatu infrastruktura społeczna	32
Tabela 7. Zmienne diagnostyczne mikroklimatu rynkowego dla gmin BOF.....	38
Tabela 8. Miejsca gmin BOF w rankingu dotyczącym mikroklimatu rynkowego.....	39
Tabela 9. Zmienne diagnostyczne mikroklimatu administracyjnego dla gmin BOF	44
Tabela 10. Miejsca gmin BOF w rankingu dotyczącym mikroklimatu administracyjnego	45
Tabela 11. Miejsca gmin BOF w rankingu potencjału atrakcyjności inwestycyjnej	50
Tabela 12. Ocena strony internetowej miasta Białegostoku	57
Tabela 13. Ocena strony internetowej gminy Supraśl	60
Tabela 14. Ocena strony internetowej gminy Choroszcz	64
Tabela 15. Ocena strony internetowej gminy Juchnowiec Kościelny	67
Tabela 16. Ocena strony internetowej gminy Wasilków	70
Tabela 17. Ocena strony internetowej gminy Turośl Kościelna	73
Tabela 18. Ocena strony internetowej gminy Dobrzyniewo Duże	76
Tabela 19. Ocena strony internetowej gminy Łapy	79
Tabela 20. Ocena strony internetowej gminy Zabłudów	82
Tabela 21. Ocena strony internetowej gminy Czarna Białostocka	85

Załączniki

Załącznik 1. Ranking gmin ze względu na mikroklimat zasoby pracy

Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Różnica	Mikroklimat zasoby pracy 2012	Mikroklimat zasoby pracy 2013
Korycin (2)	2	1	1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Suwałki (1)	1	2	-1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Mielnik (2)	12	3	9	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Juchnowiec Kościelny (2) *	4	4	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Wysokie Mazowieckie (1)	8	5	3	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Białystok (1)	3	6	-3	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Suwałki (2)	15	7	8	korzystny	bardzo korzystny
Łomża (1)	5	8	-3	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Supraśl (3)	17	9	8	korzystny	bardzo korzystny
Siemiatycze (1)	20	10	10	korzystny	bardzo korzystny
Augustów (1)	9	11	-2	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Brańsk (1)	6	12	-6	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Tykocin (3)	49	13	36	korzystny	bardzo korzystny
Czyżew (3) *	10	14	-4	bardzo korzystny	korzystny
Łomża (2)	19	15	4	korzystny	korzystny
Płaska (2)	29	16	13	korzystny	korzystny
Dobrzyniewo Duże (2) *	22	17	5	korzystny	korzystny
Grajewo (1)	28	18	10	korzystny	korzystny
Bakalarzewo (2)	70	19	51	niekorzystny	korzystny
Szumowo (2)	40	20	20	korzystny	korzystny
Turośl (2)	46	21	25	korzystny	korzystny
Choroszcz (3)	14	22	-8	bardzo korzystny	korzystny
Sokółka (3)	38	23	15	korzystny	korzystny
Puńsk (2)	18	24	-6	korzystny	korzystny
Augustów (2)	23	25	-2	korzystny	korzystny
Wasilków (3)	13	26	-13	bardzo korzystny	korzystny
Mały Płock (2)	52	27	25	korzystny	korzystny
Turośl Kościelna (2)	11	28	-17	bardzo korzystny	korzystny
Piątnica (2)	24	29	-5	korzystny	korzystny
Bielsk Podlaski (1)	31	30	1	korzystny	korzystny
Sejny (1)	25	31	-6	korzystny	korzystny
Knyszyn (3)	37	32	5	korzystny	korzystny
Szypłiszki (2)	64	33	31	korzystny	korzystny
Filipów (2)	39	34	5	korzystny	korzystny

Kuźnica (2)	51	35	16	korzystny	korzystny
Łapy (3)	62	36	26	korzystny	korzystny
Nowogród (3)	41	37	4	korzystny	korzystny
Krypno (2)	33	38	-5	korzystny	korzystny
Zbójna (2)	26	39	-13	korzystny	korzystny
Szczuczyn (3)	43	40	3	korzystny	korzystny
Zabłudów (3)	54	41	13	korzystny	korzystny
Białowieża (2)	58	42	16	korzystny	korzystny
Ciechanowiec (3)	66	43	23	korzystny	korzystny
Stawiski (3)	71	44	27	niekorzystny	korzystny
Narewka (2)	34	45	-11	korzystny	korzystny
Nowinka (2)	50	46	4	korzystny	korzystny
Hajnówka (1)	48	47	1	korzystny	korzystny
Narew (2)	56	48	8	korzystny	korzystny
Zambrów (2)	59	49	10	korzystny	korzystny
Nowe Piekuty (2)	107	50	57	bardzo niekorzystny	korzystny
Mońki (3)	30	51	-21	korzystny	korzystny
Grajewo (2)	42	52	-10	korzystny	korzystny
Wiżajny (2)	77	53	24	niekorzystny	korzystny
Kolno (2)	27	54	-27	korzystny	niekorzystny
Przytuły (2)	81	55	26	niekorzystny	niekorzystny
Janów (2)	96	56	40	niekorzystny	niekorzystny
Rajgród (3)	68	57	11	niekorzystny	niekorzystny
Miastkowo (2)	35	58	-23	korzystny	niekorzystny
Raczki (2)	53	59	-6	korzystny	niekorzystny
Trzcianne (2)	95	60	35	niekorzystny	niekorzystny
Śniadowo (2)	32	61	-29	korzystny	niekorzystny
Giby (2)	57	62	-5	korzystny	niekorzystny
Siemiatycze (2)	75	63	12	niekorzystny	niekorzystny
Rutki (2)	76	64	12	niekorzystny	niekorzystny
Jasionówka (2)	74	65	9	niekorzystny	niekorzystny
Sztabin (2)	85	66	19	niekorzystny	niekorzystny
Szepietowo (3) *	55	67	-12	korzystny	niekorzystny
Jeleniewo (2)	106	68	38	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Goniądz (3)	45	69	-24	korzystny	niekorzystny
Grabowo (2)	69	70	-1	niekorzystny	niekorzystny
Gródek (2)	61	71	-10	korzystny	niekorzystny
Drohiczyn (3)	89	72	17	niekorzystny	niekorzystny
Lipsk (3)	67	73	-6	niekorzystny	niekorzystny
Klukowo (2)	103	74	29	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Dąbrowa Białostocka (3)	60	75	-15	korzystny	niekorzystny
Zawady (2)	79	76	3	niekorzystny	niekorzystny
Kolno (1)	16	77	-61	korzystny	niekorzystny
Suraz (3)	73	78	-5	niekorzystny	niekorzystny

Kulesze Kościelne (2)	105	79	26	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Rudka (2)	7	80	-73	bardzo korzystny	niekorzystny
Bargłów Kościelny (2)	91	81	10	niekorzystny	niekorzystny
Radziłów (2)	65	82	-17	korzystny	niekorzystny
Michałowo (3) *	21	83	-62	korzystny	niekorzystny
Wąsosz (2)	44	84	-40	korzystny	niekorzystny
Suchowola (3) *	83	85	-2	niekorzystny	niekorzystny
Kotaki Kościelne (2)	72	86	-14	niekorzystny	niekorzystny
Przerośl (2)	47	87	-40	korzystny	niekorzystny
Hajnówka (2)	63	88	-25	korzystny	niekorzystny
Sokoły (2)	84	89	-5	niekorzystny	niekorzystny
Jedwabne (3)	36	90	-54	korzystny	niekorzystny
Perlejewo (2)	94	91	3	niekorzystny	niekorzystny
Sidra (2)	87	92	-5	niekorzystny	niekorzystny
Czeremcha (2)	110	93	17	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Krynki (3) *	86	94	-8	niekorzystny	niekorzystny
Jaświły (2)	104	95	9	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Poświętne (2)	78	96	-18	niekorzystny	niekorzystny
Szudziałowo (2)	92	97	-5	niekorzystny	niekorzystny
Nowy Dwór (2)	102	98	4	niekorzystny	niekorzystny
Wizna (2)	88	99	-11	niekorzystny	niekorzystny
Wysokie Mazowieckie (2)	101	100	1	niekorzystny	niekorzystny
Dziadkowice (2)	99	101	-2	niekorzystny	niekorzystny
Grodzisk (2)	82	102	-20	niekorzystny	niekorzystny
Kobylin-Borzymy (2)	100	103	-3	niekorzystny	niekorzystny
Boćki (2)	114	104	10	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Rutka-Tartak (2)	90	105	-15	niekorzystny	niekorzystny
Brańsk (2)	112	106	6	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Wyszki (2)	93	107	-14	niekorzystny	niekorzystny
Sejny (2)	98	108	-10	niekorzystny	niekorzystny
Nurzec-Stacja (2)	109	109	0	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Krasnopol (2)	80	110	-30	niekorzystny	niekorzystny
Kleszczele (3)	108	111	-3	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Zambrów (1)	97	112	-15	niekorzystny	niekorzystny
Orla (2)	115	113	2	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Dubicze Cerkiewne (2)	117	114	3	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Milejczyce (2)	118	115	3	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Bielsk Podlaski (2)	111	116	-5	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Czarna Białostocka (3)	113	117	-4	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Czyże (2)	116	118	-2	bardzo niekorzystny	niekorzystny

Załącznik 2. Ranking gmin ze względu na mikroklimat infrastruktura techniczna

Gmina	ranking 2012	ranking 2013	różnica	Mikroklimat infrastruktury technicznej 2012	Mikroklimat infrastruktury technicznej 2013
Białystok (1)	1	1	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Łomża (1)	2	2	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Wysokie Mazowieckie (1)	3	3	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Siemiatycze (1)	4	4	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Zambrów (1)	5	5	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Suwałki (1)	6	6	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Supraśl (3)	8	7	1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Juchnowiec Kościelny (2) *	7	8	-1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Bielsk Podlaski (1)	9	9	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Wasilków (3)	10	10	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Hajnówka (1)	11	11	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Sejny (1)	12	12	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Grajewo (1)	13	13	0	korzystny	korzystny
Poświętne (2)	14	14	0	korzystny	korzystny
Dobrzyniewo Duże (2) *	15	15	0	korzystny	korzystny
Łapy (3)	17	16	1	korzystny	korzystny
Kolno (1)	19	17	2	korzystny	korzystny
Augustów (1)	18	18	0	korzystny	korzystny
Turośl Kościelna (2)	16	19	-3	korzystny	korzystny
Choroszcz (3)	21	20	1	korzystny	korzystny
Brańsk (1)	20	21	-1	korzystny	korzystny
Łomża (2)	22	22	0	korzystny	korzystny
Piątnica (2)	26	23	3	niekorzystny	korzystny
Mońki (3)	24	24	0	niekorzystny	korzystny
Michałowo (3) *	23	25	-2	niekorzystny	korzystny
Krypno (2)	25	26	-1	niekorzystny	korzystny
Raczkі (2)	41	27	14	niekorzystny	niekorzystny
Białowieża (2)	31	28	3	niekorzystny	niekorzystny

Zabłudów (3)	28	29	-1	niekorzystny	niekorzystny
Narewka (2)	39	30	9	niekorzystny	niekorzystny
Czyżew (3) *	29	31	-2	niekorzystny	niekorzystny
Sokółka (3)	27	32	-5	niekorzystny	niekorzystny
Wysokie Mazowieckie (2)	35	33	2	niekorzystny	niekorzystny
Bakalarzewo (2)	37	34	3	niekorzystny	niekorzystny
Śniadowo (2)	53	35	18	niekorzystny	niekorzystny
Jeleniewo (2)	34	36	-2	niekorzystny	niekorzystny
Dąbrowa Białostocka (3)	43	37	6	niekorzystny	niekorzystny
Puńsk (2)	38	38	0	niekorzystny	niekorzystny
Czarna Białostocka (3)	33	39	-6	niekorzystny	niekorzystny
Kuźnica (2)	30	40	-10	niekorzystny	niekorzystny
Augustów (2)	44	41	3	niekorzystny	niekorzystny
Ciechanowiec (3)	36	42	-6	niekorzystny	niekorzystny
Gródek (2)	55	43	12	niekorzystny	niekorzystny
Wiżajny (2)	46	44	2	niekorzystny	niekorzystny
Mielnik (2)	32	45	-13	niekorzystny	niekorzystny
Suwałki (2)	48	46	2	niekorzystny	niekorzystny
Szepietowo (3) *	57	47	10	niekorzystny	niekorzystny
Stawiski (3)	50	48	2	niekorzystny	niekorzystny
Suraż (3)	42	49	-7	niekorzystny	niekorzystny
Szczuczyn (3)	40	50	-10	niekorzystny	niekorzystny
Czeremcha (2)	56	51	5	niekorzystny	niekorzystny
Knyszyn (3)	47	52	-5	niekorzystny	niekorzystny
Kulesze Kościelne (2)	52	53	-1	niekorzystny	niekorzystny
Rudka (2)	45	54	-9	niekorzystny	niekorzystny
Nowogród (3)	58	55	3	niekorzystny	niekorzystny
Sokoły (2)	54	56	-2	niekorzystny	niekorzystny
Kleszczele (3)	49	57	-8	niekorzystny	niekorzystny
Bielsk Podlaski (2)	51	58	-7	niekorzystny	niekorzystny
Zambrów (2)	60	59	1	niekorzystny	niekorzystny
Suchowola	66	60	6	niekorzystny	niekorzystny

(3) *					
Bargłów Kościelny (2)	64	61	3	niekorzystny	niekorzystny
Korycin (2)	78	62	16	niekorzystny	niekorzystny
Tykocin (3)	59	63	-4	niekorzystny	niekorzystny
Goniądz (3)	61	64	-3	niekorzystny	niekorzystny
Jaświły (2)	67	65	2	niekorzystny	niekorzystny
Przerośl (2)	71	66	5	niekorzystny	niekorzystny
Krynki (3) *	62	67	-5	niekorzystny	niekorzystny
Narew (2)	65	68	-3	niekorzystny	niekorzystny
Filipów (2)	73	69	4	niekorzystny	niekorzystny
Radziłów (2)	69	70	-1	niekorzystny	niekorzystny
Rutki (2)	79	71	8	niekorzystny	niekorzystny
Nowy Dwór (2)	76	72	4	niekorzystny	niekorzystny
Szypiszki (2)	74	73	1	niekorzystny	niekorzystny
Lipsk (3)	63	74	-11	niekorzystny	niekorzystny
Szumowo (2)	72	75	-3	niekorzystny	niekorzystny
Rutka-Tartak (2)	84	76	8	niekorzystny	niekorzystny
Siemiatycze (2)	77	77	0	niekorzystny	niekorzystny
Drohiczyn (3)	88	78	10	niekorzystny	niekorzystny
Nowinka (2)	83	79	4	niekorzystny	niekorzystny
Miastkowo (2)	68	80	-12	niekorzystny	niekorzystny
Dubicze Cerkiewne (2)	85	81	4	niekorzystny	niekorzystny
Kotaki Kościelne (2)	96	82	14	niekorzystny	niekorzystny
Jasionówka (2)	70	83	-13	niekorzystny	niekorzystny
Wyszki (2)	82	84	-2	niekorzystny	niekorzystny
Orla (2)	75	85	-10	niekorzystny	niekorzystny
Czyże (2)	81	86	-5	niekorzystny	niekorzystny
Hajnówka (2)	80	87	-7	niekorzystny	niekorzystny
Mały Płock (2)	92	88	4	niekorzystny	niekorzystny
Sztabin (2)	87	89	-2	niekorzystny	niekorzystny
Dziadkowie (2)	86	90	-4	niekorzystny	niekorzystny
Janów (2)	97	91	6	niekorzystny	niekorzystny
Boćki (2)	90	92	-2	niekorzystny	niekorzystny

Rajgród (3)	89	93	-4	niekorzystny	niekorzystny
Sidra (2)	93	94	-1	niekorzystny	niekorzystny
Grodzisk (2)	91	95	-4	niekorzystny	niekorzystny
Nurzec- Stacja (2)	94	96	-2	niekorzystny	niekorzystny
Wąsosz (2)	98	97	1	niekorzystny	niekorzystny
Klukowo (2)	99	98	1	niekorzystny	niekorzystny
Przytuty (2)	106	99	7	niekorzystny	niekorzystny
Nowe Piekuty (2)	95	100	-5	niekorzystny	niekorzystny
Wizna (2)	104	101	3	niekorzystny	niekorzystny
Trzcianne (2)	108	102	6	niekorzystny	niekorzystny
Płaska (2)	101	103	-2	niekorzystny	niekorzystny
Brańsk (2)	103	104	-1	niekorzystny	niekorzystny
Kobylin- Borzemy (2)	102	105	-3	niekorzystny	niekorzystny
Milejczyce (2)	100	106	-6	niekorzystny	niekorzystny
Perlejewo (2)	105	107	-2	niekorzystny	niekorzystny
Grabowo (2)	107	108	-1	niekorzystny	niekorzystny
Sejny (2)	109	109	0	niekorzystny	niekorzystny
Giby (2)	110	110	0	niekorzystny	niekorzystny
Szudziałowo (2)	111	111	0	niekorzystny	niekorzystny
Zbójna (2)	115	112	3	niekorzystny	niekorzystny
Kolno (2)	113	113	0	niekorzystny	niekorzystny
Grajewo (2)	112	114	-2	niekorzystny	niekorzystny
Jedwabne (3)	114	115	-1	niekorzystny	niekorzystny
Zawady (2)	116	116	0	niekorzystny	niekorzystny
Krasnopol (2)	117	117	0	niekorzystny	niekorzystny
Turośl (2)	118	118	0	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny

Załącznik 3. Ranking gmin ze względu na mikroklimat infrastruktura społeczna

Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Różnica	Mikroklimat infrastruktury społecznej 2012	Mikroklimat infrastruktury społecznej 2013
Augustów (1)	112	112	0	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Augustów (2)	101	87	14	niekorzystny	niekorzystny
Bakałarzewo (2)	108	106	2	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Bargłów Kościelny (2)	117	117	0	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Białowieża (2)	9	13	-4	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Białystok (1)	61	49	12	niekorzystny	korzystny
Bielsk Podlaski (1)	58	76	-18	korzystny	niekorzystny
Bielsk Podlaski (2)	116	114	2	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Boćki (2)	72	68	4	niekorzystny	niekorzystny
Brańsk (1)	69	70	-1	niekorzystny	niekorzystny
Brańsk (2)	41	40	1	korzystny	korzystny
Choroszcz (3)	60	47	13	niekorzystny	korzystny
Ciechanowiec (3)	2	2	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Czarna Białostocka (3)	113	110	3	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Czeremcha (2)	36	42	-6	korzystny	korzystny
Czyże (2)	11	9	2	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Czyżew (3) *	87	100	-13	niekorzystny	bardzo niekorzystny
Dąbrowa Białostocka (3)	80	72	8	niekorzystny	niekorzystny
Dobrzyniewo Duże (2) *	43	78	-35	korzystny	niekorzystny
Drohiczyn (3)	107	107	0	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Dubicze Cerkiewne (2)	39	52	-13	korzystny	niekorzystny
Dziadkowice (2)	34	20	14	korzystny	korzystny
Filipów (2)	83	79	4	niekorzystny	niekorzystny
Giby (2)	63	64	-1	niekorzystny	niekorzystny
Goniądz (3)	81	73	8	niekorzystny	niekorzystny
Grabowo (2)	99	96	3	niekorzystny	niekorzystny
Grajewo (1)	33	32	1	korzystny	korzystny
Grajewo (2)	64	58	6	niekorzystny	niekorzystny
Grodzisk (2)	88	88	0	niekorzystny	niekorzystny
Gródek (2)	20	21	-1	korzystny	korzystny
Hajnówka (1)	93	94	-1	niekorzystny	niekorzystny
Hajnówka (2)	15	12	3	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Janów (2)	91	105	-14	niekorzystny	bardzo niekorzystny
Jasionówka (2)	70	67	3	niekorzystny	niekorzystny
Jaświły (2)	28	34	-6	korzystny	korzystny

Jedwabne (3)	38	45	-7	korzystny	korzystny
Jeleniewo (2)	65	29	36	niekorzystny	korzystny
Juchnowiec Kościelny (2) *	110	108	2	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Kleszczele (3)	35	43	-8	korzystny	korzystny
Klukowo (2)	55	66	-11	korzystny	niekorzystny
Knyszyn (3)	82	85	-3	niekorzystny	niekorzystny
Kobylin-Borzemy (2)	71	69	2	niekorzystny	niekorzystny
Kolno (1)	77	77	0	niekorzystny	niekorzystny
Kolno (2)	32	37	-5	korzystny	korzystny
Kołaki Kościelne (2)	78	75	3	niekorzystny	niekorzystny
Korycin (2)	114	113	1	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Krasnopol (2)	96	97	-1	niekorzystny	bardzo niekorzystny
Krynki (3) *	7	4	3	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Krypno (2)	21	27	-6	korzystny	korzystny
Kulesze Kościelne (2)	37	30	7	korzystny	korzystny
Kuźnica (2)	16	17	-1	korzystny	korzystny
Lipsk (3)	90	89	1	niekorzystny	niekorzystny
Łapy (3)	92	82	10	niekorzystny	niekorzystny
Łomża (1)	3	1	2	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Łomża (2)	14	14	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Mały Płock (2)	13	15	-2	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Miastkowo (2)	105	98	7	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Michałowice (3) *	53	57	-4	korzystny	niekorzystny
Mielnik (2)	25	31	-6	korzystny	korzystny
Milejczyce (2)	23	23	0	korzystny	korzystny
Mońki (3)	89	102	-13	niekorzystny	bardzo niekorzystny
Narew (2)	26	26	0	korzystny	korzystny
Narewka (2)	30	36	-6	korzystny	korzystny
Nowe Piekuty (2)	102	95	7	niekorzystny	niekorzystny
Nowinka (2)	59	63	-4	niekorzystny	niekorzystny
Nowogród (3)	5	5	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Nowy Dwór (2)	17	19	-2	korzystny	korzystny
Nurzec-Stacja (2)	48	50	-2	korzystny	korzystny
Orla (2)	10	6	4	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Perlejewo (2)	8	8	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Piątnica (2)	47	38	9	korzystny	korzystny
Płaska (2)	85	99	-14	niekorzystny	bardzo niekorzystny
Poświętne (2)	49	54	-5	korzystny	niekorzystny
Przerośl (2)	46	48	-2	korzystny	korzystny
Przytuły (2)	29	35	-6	korzystny	korzystny
Puńsk (2)	106	101	5	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Raczków (2)	97	93	4	niekorzystny	niekorzystny
Radziłów (2)	75	65	10	niekorzystny	niekorzystny
Rajgród (3)	45	46	-1	korzystny	korzystny

Rudka (2)	18	24	-6	korzystny	korzystny
Rutka-Tartak (2)	98	104	-6	niekorzystny	bardzo niekorzystny
Rutki (2)	109	111	-2	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Sejny (1)	103	80	23	niekorzystny	niekorzystny
Sejny (2)	66	61	5	niekorzystny	niekorzystny
Sidra (2)	6	7	-1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Siemiatycze (1)	51	10	41	korzystny	bardzo korzystny
Siemiatycze (2)	44	25	19	korzystny	korzystny
Sokoły (2)	73	56	17	niekorzystny	niekorzystny
Sokółka (3)	12	74	-62	bardzo korzystny	niekorzystny
Stawiski (3)	115	115	0	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Suchowola (3) *	19	11	8	korzystny	bardzo korzystny
Supraśl (3)	1	33	-32	bardzo korzystny	korzystny
Suraż (3)	27	44	-17	korzystny	korzystny
Suwałki (1)	24	22	2	korzystny	korzystny
Suwałki (2)	54	55	-1	korzystny	niekorzystny
Szczuczyn (3)	67	71	-4	niekorzystny	niekorzystny
Szepietowo (3) *	42	41	1	korzystny	korzystny
Sztabin (2)	86	86	0	niekorzystny	niekorzystny
Szudziałowo (2)	22	28	-6	korzystny	korzystny
Szumowo (2)	84	91	-7	niekorzystny	niekorzystny
Szypiszki (2)	79	81	-2	niekorzystny	niekorzystny
Śniadowo (2)	68	62	6	niekorzystny	niekorzystny
Trzcianne (2)	118	118	0	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Turośl (2)	104	103	1	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Turośl Kościelna (2)	56	51	5	korzystny	niekorzystny
Tykocin (3)	4	3	1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Wasilków (3)	52	16	36	korzystny	bardzo korzystny
Wąsosz (2)	50	53	-3	korzystny	niekorzystny
Wizna (2)	62	60	2	niekorzystny	niekorzystny
Wiżajny (2)	31	59	-28	korzystny	niekorzystny
Wysokie Mazowieckie (1)	111	83	28	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Wysokie Mazowieckie (2)	40	39	1	korzystny	korzystny
Wyszki (2)	57	18	39	korzystny	korzystny
Zabłudów (3)	76	84	-8	niekorzystny	niekorzystny
Zambrów (1)	74	116	-42	niekorzystny	bardzo niekorzystny
Zambrów (2)	94	92	2	niekorzystny	niekorzystny
Zawady (2)	100	109	-9	niekorzystny	bardzo niekorzystny
Zbójna (2)	95	90	5	niekorzystny	niekorzystny

Załącznik 4. Ranking gmin ze względu na mikroklimat rynkowy

Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Różnica	Mikroklimat rynkowy 2012	Mikroklimat rynkowy 2013
Białystok (1)	1	1	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Suwałki (1)	2	2	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Grajewo (1)	7	3	4	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Łomża (1)	3	4	-1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Wysokie Mazowieckie (1)	5	5	0	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Mielnik (2)	4	6	-2	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Bielsk Podlaski (1)	6	7	-1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Sejny (1)	9	8	1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Hajnówka (1)	8	9	-1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Zambrów (1)	11	10	1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Siemiatycze (1)	10	11	-1	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Augustów (1)	13	12	1	korzystny	korzystny
Kolno (1)	15	13	2	korzystny	korzystny
Juchnowiec Kościelny (2) *	14	14	0	korzystny	korzystny
Supraśl (3)	16	15	1	korzystny	korzystny
Wasilków (3)	19	16	3	korzystny	korzystny
Zambrów (2)	43	17	26	niekorzystny	korzystny
Czyżew (3) *	18	18	0	korzystny	korzystny
Sokółka (3)	12	19	-7	korzystny	korzystny
Choroszcz (3)	17	20	-3	korzystny	korzystny
Brańsk (1)	20	21	-1	korzystny	korzystny
Mońki (3)	29	22	7	korzystny	korzystny
Szepietowo (3) *	21	23	-2	korzystny	korzystny
Łapy (3)	26	24	2	korzystny	korzystny
Bakałarzewo (2)	30	25	5	niekorzystny	korzystny
Czeremcha (2)	24	26	-2	korzystny	korzystny
Suwałki (2)	27	27	0	korzystny	korzystny
Szumowo (2)	32	28	4	niekorzystny	korzystny
Dobrzyniewo Duże (2) *	23	29	-6	korzystny	korzystny
Narewka (2)	25	30	-5	korzystny	korzystny
Czarna Białostocka (3)	35	31	4	niekorzystny	korzystny
Turośl Kościelna (2)	37	32	5	niekorzystny	niekorzystny
Michałowice (3) *	40	33	7	niekorzystny	niekorzystny
Kuźnica (2)	31	34	-3	niekorzystny	niekorzystny
Białowieża (2)	33	35	-2	niekorzystny	niekorzystny
Łomża (2)	39	36	3	niekorzystny	niekorzystny
Narew (2)	22	37	-15	korzystny	niekorzystny
Klukowo (2)	42	38	4	niekorzystny	niekorzystny

Gródek (2)	38	39	-1	niekorzystny	niekorzystny
Płaska (2)	46	40	6	niekorzystny	niekorzystny
Dąbrowa Białostocka (3)	45	41	4	niekorzystny	niekorzystny
Zabłudów (3)	44	42	2	niekorzystny	niekorzystny
Milejczyce (2)	77	43	34	niekorzystny	niekorzystny
Giby (2)	47	44	3	niekorzystny	niekorzystny
Orla (2)	36	45	-9	niekorzystny	niekorzystny
Jeleniewo (2)	55	46	9	niekorzystny	niekorzystny
Hajnówka (2)	49	47	2	niekorzystny	niekorzystny
Szczuczyn (3)	52	48	4	niekorzystny	niekorzystny
Krynki (3) *	67	49	18	niekorzystny	niekorzystny
Ciechanowiec (3)	34	50	-16	niekorzystny	niekorzystny
Filipów (2)	68	51	17	niekorzystny	niekorzystny
Nowinka (2)	62	52	10	niekorzystny	niekorzystny
Rudka (2)	56	53	3	niekorzystny	niekorzystny
Nowogród (3)	51	54	-3	niekorzystny	niekorzystny
Kotaki Kościelne (2)	59	55	4	niekorzystny	niekorzystny
Grabowo (2)	91	56	35	niekorzystny	niekorzystny
Wysokie Mazowieckie (2)	60	57	3	niekorzystny	niekorzystny
Sokoły (2)	57	58	-1	niekorzystny	niekorzystny
Kulesze Kościelne (2)	61	59	2	niekorzystny	niekorzystny
Knyszyn (3)	54	60	-6	niekorzystny	niekorzystny
Bielsk Podlaski (2)	64	61	3	niekorzystny	niekorzystny
Miastkowo (2)	74	62	12	niekorzystny	niekorzystny
Nowe Piekuty (2)	50	63	-13	niekorzystny	niekorzystny
Kleszczele (3)	66	64	2	niekorzystny	niekorzystny
Dubicze Cerkiewne (2)	48	65	-17	niekorzystny	niekorzystny
Raczki (2)	41	66	-25	niekorzystny	niekorzystny
Nurzec-Stacja (2)	63	67	-4	niekorzystny	niekorzystny
Puńsk (2)	82	68	14	niekorzystny	niekorzystny
Rutka-Tartak (2)	65	69	-4	niekorzystny	niekorzystny
Rajgród (3)	58	70	-12	niekorzystny	niekorzystny
Tykocin (3)	78	71	7	niekorzystny	niekorzystny
Jasionówka (2)	73	72	1	niekorzystny	niekorzystny
Wąsosz (2)	112	73	39	niekorzystny	niekorzystny
Szudziałowo (2)	79	74	5	niekorzystny	niekorzystny
Sejny (2)	76	75	1	niekorzystny	niekorzystny
Krasnopol (2)	83	76	7	niekorzystny	niekorzystny
Korycin (2)	72	77	-5	niekorzystny	niekorzystny
Szypłiszki (2)	86	78	8	niekorzystny	niekorzystny
Śniadowo (2)	71	79	-8	niekorzystny	niekorzystny
Jedwabne (3)	80	80	0	niekorzystny	niekorzystny
Przerośl (2)	75	81	-6	niekorzystny	niekorzystny
Drohiczyn (3)	69	82	-13	niekorzystny	niekorzystny
Rutki (2)	100	83	17	niekorzystny	niekorzystny

Stawiski (3)	81	84	-3	niekorzystny	niekorzystny
Wyszki (2)	70	85	-15	niekorzystny	niekorzystny
Czyże (2)	85	86	-1	niekorzystny	niekorzystny
Zbójna (2)	88	87	1	niekorzystny	niekorzystny
Suraż (3)	97	88	9	niekorzystny	niekorzystny
Lipsk (3)	93	89	4	niekorzystny	niekorzystny
Wiżajny (2)	84	90	-6	niekorzystny	niekorzystny
Janów (2)	96	91	5	niekorzystny	niekorzystny
Boćki (2)	95	92	3	niekorzystny	niekorzystny
Goniądz (3)	94	93	1	niekorzystny	niekorzystny
Bargłów Kościelny (2)	87	94	-7	niekorzystny	niekorzystny
Poświętne (2)	102	95	7	niekorzystny	niekorzystny
Turośl (2)	104	96	8	niekorzystny	niekorzystny
Sidra (2)	110	97	13	niekorzystny	niekorzystny
Suchowola (3) *	92	98	-6	niekorzystny	niekorzystny
Jaświły (2)	106	99	7	niekorzystny	niekorzystny
Grodzisk (2)	89	100	-11	niekorzystny	niekorzystny
Grajewo (2)	99	101	-2	niekorzystny	niekorzystny
Krypno (2)	98	102	-4	niekorzystny	niekorzystny
Wizna (2)	101	103	-2	niekorzystny	niekorzystny
Piątnica (2)	53	104	-51	niekorzystny	niekorzystny
Sztabin (2)	109	105	4	niekorzystny	niekorzystny
Kolno (2)	114	106	8	niekorzystny	niekorzystny
Perlejewo (2)	103	107	-4	niekorzystny	niekorzystny
Dziadkowice (2)	117	108	9	niekorzystny	niekorzystny
Trzcianne (2)	90	109	-19	niekorzystny	niekorzystny
Augustów (2)	115	110	5	niekorzystny	niekorzystny
Nowy Dwór (2)	108	111	-3	niekorzystny	niekorzystny
Mały Płock (2)	111	112	-1	niekorzystny	niekorzystny
Kobylin-Borzemy (2)	113	113	0	niekorzystny	niekorzystny
Brańsk (2)	107	114	-7	niekorzystny	niekorzystny
Zawady (2)	105	115	-10	niekorzystny	niekorzystny
Radziłów (2)	116	116	0	niekorzystny	niekorzystny
Przytuły (2)	118	117	1	niekorzystny	niekorzystny
Siemiatycze (2)	28	118	-90	korzystny	niekorzystny

Załącznik 5. Ranking gmin ze względu na mikroklimat administracyjny

Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Różnica	Mikroklimat administracyjny 2012	Mikroklimat administracyjny 2013
Narewka (2)	8	1	7	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Dubicze Cerkiewne (2)	33	2	31	korzystny	bardzo korzystny
Kleszczele (3)	7	3	4	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Drohiczyn (3)	3	4	-1	bardzo korzystny	bardzo korzystny

Krynki (3) *	60	5	55	niekorzystny	bardzo korzystny
Orla (2)	50	6	44	niekorzystny	bardzo korzystny
Krypno (2)	80	7	73	niekorzystny	bardzo korzystny
Rudka (2)	2	8	-6	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Czyżew (3) *	13	9	4	korzystny	bardzo korzystny
Zawady (2)	1	10	-9	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Choroszcz (3)	28	11	17	korzystny	bardzo korzystny
Turośń Kościelna (2)	5	12	-7	bardzo korzystny	bardzo korzystny
Białowieża (2)	32	13	19	korzystny	bardzo korzystny
Brańsk (2)	12	14	-2	bardzo korzystny	korzystny
Ciechanowiec (3)	4	15	-11	bardzo korzystny	korzystny
Suraż (3)	29	16	13	korzystny	korzystny
Kobylin-Borzymy (2)	98	17	81	niekorzystny	korzystny
Augustów (1)	40	18	22	korzystny	korzystny
Supraśl (3)	34	19	15	korzystny	korzystny
Kolno (2)	95	20	75	niekorzystny	korzystny
Filipów (2)	51	21	30	niekorzystny	korzystny
Milejczyce (2)	88	22	66	niekorzystny	korzystny
Brańsk (1)	38	23	15	korzystny	korzystny
Hajnówka (2)	63	24	39	niekorzystny	korzystny
Sidra (2)	10	25	-15	bardzo korzystny	korzystny
Grajewo (1)	49	26	23	niekorzystny	korzystny
Dobrzyniewo Duże (2) *	16	27	-11	korzystny	korzystny
Suwałki (2)	21	28	-7	korzystny	korzystny
Zambrów (1)	30	29	1	korzystny	korzystny
Mielnik (2)	42	30	12	korzystny	korzystny
Śniadowo (2)	31	31	0	korzystny	korzystny
Michałowice (3) *	45	32	13	korzystny	korzystny
Wysokie Mazowieckie (1)	44	33	11	korzystny	korzystny
Wasilków (3)	23	34	-11	korzystny	korzystny
Juchnowiec Kościelny (2) *	11	35	-24	bardzo korzystny	korzystny
Zambrów (2)	24	36	-12	korzystny	korzystny
Bielsk Podlaski (1)	43	37	6	korzystny	korzystny
Białystok (1)	48	38	10	niekorzystny	korzystny
Wysokie Mazowieckie (2)	35	39	-4	korzystny	korzystny
Zabłudów (3)	20	40	-20	korzystny	korzystny
Bakałarzewo (2)	22	41	-19	korzystny	korzystny
Kulesze Kościelne (2)	36	42	-6	korzystny	korzystny
Hajnówka (1)	53	43	10	niekorzystny	niekorzystny
Szumowo (2)	17	44	-27	korzystny	niekorzystny
Siemiatycze (1)	46	45	1	korzystny	niekorzystny
Perlejewo (2)	19	46	-27	korzystny	niekorzystny
Grabowo (2)	100	47	53	niekorzystny	niekorzystny
Goniądz (3)	39	48	-9	korzystny	niekorzystny
Sokółka (3)	52	49	3	niekorzystny	niekorzystny

Puńsk (2)	91	50	41	niekorzystny	niekorzystny
Kolno (1)	61	51	10	niekorzystny	niekorzystny
Sejny (1)	59	52	7	niekorzystny	niekorzystny
Narew (2)	41	53	-12	korzystny	niekorzystny
Raczkі (2)	55	54	1	niekorzystny	niekorzystny
Łomża (2)	70	55	15	niekorzystny	niekorzystny
Czarna Białostocka (3)	68	56	12	niekorzystny	niekorzystny
Suwałki (1)	57	57	0	niekorzystny	niekorzystny
Bielsk Podlaski (2)	27	58	-31	korzystny	niekorzystny
Wyszki (2)	73	59	14	niekorzystny	niekorzystny
Czyże (2)	9	60	-51	bardzo korzystny	niekorzystny
Gródek (2)	58	61	-3	niekorzystny	niekorzystny
Szudziałowo (2)	72	62	10	niekorzystny	niekorzystny
Łomża (1)	62	63	-1	niekorzystny	niekorzystny
Piątnica (2)	25	64	-39	korzystny	niekorzystny
Przerośl (2)	18	65	-47	korzystny	niekorzystny
Mońki (3)	67	66	1	niekorzystny	niekorzystny
Sokoły (2)	14	67	-53	korzystny	niekorzystny
Sejny (2)	71	68	3	niekorzystny	niekorzystny
Szepietowo (3) *	77	69	8	niekorzystny	niekorzystny
Siemiatycze (2)	74	70	4	niekorzystny	niekorzystny
Czeremcha (2)	47	71	-24	korzystny	niekorzystny
Łapy (3)	69	72	-3	niekorzystny	niekorzystny
Płaska (2)	107	73	34	niekorzystny	niekorzystny
Augustów (2)	99	74	25	niekorzystny	niekorzystny
Kołaki Kościelne (2)	75	75	0	niekorzystny	niekorzystny
Boćki (2)	15	76	-61	korzystny	niekorzystny
Poświętne (2)	26	77	-51	korzystny	niekorzystny
Giby (2)	65	78	-13	niekorzystny	niekorzystny
Jeleniewo (2)	81	79	2	niekorzystny	niekorzystny
Wizna (2)	86	80	6	niekorzystny	niekorzystny
Wiżajny (2)	83	81	2	niekorzystny	niekorzystny
Lipsk (3)	97	82	15	niekorzystny	niekorzystny
Rajgród (3)	82	83	-1	niekorzystny	niekorzystny
Kuźnica (2)	85	84	1	niekorzystny	niekorzystny
Miastkowo (2)	76	85	-9	niekorzystny	niekorzystny
Klukowo (2)	37	86	-49	korzystny	niekorzystny
Grajewo (2)	54	87	-33	niekorzystny	niekorzystny
Dąbrowa Białostocka (3)	87	88	-1	niekorzystny	niekorzystny
Jaświły (2)	112	89	23	niekorzystny	niekorzystny
Nowogród (3)	89	90	-1	niekorzystny	niekorzystny
Trzcianne (2)	56	91	-35	niekorzystny	niekorzystny
Szczuczyn (3)	96	92	4	niekorzystny	niekorzystny
Nurzec-Stacja (2)	64	93	-29	niekorzystny	niekorzystny
Szypliszki (2)	93	94	-1	niekorzystny	niekorzystny

Nowe Piekuty (2)	94	95	-1	niekorzystny	niekorzystny
Korycin (2)	84	96	-12	niekorzystny	niekorzystny
Krasnopol (2)	92	97	-5	niekorzystny	niekorzystny
Jasionówka (2)	113	98	15	niekorzystny	niekorzystny
Sztabin (2)	111	99	12	niekorzystny	niekorzystny
Wąsosz (2)	109	100	9	niekorzystny	niekorzystny
Janów (2)	66	101	-35	niekorzystny	niekorzystny
Suchowola (3) *	90	102	-12	niekorzystny	niekorzystny
Nowinka (2)	117	103	14	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Stawiski (3)	106	104	2	niekorzystny	niekorzystny
Tykocin (3)	104	105	-1	niekorzystny	niekorzystny
Radziłów (2)	78	106	-28	niekorzystny	niekorzystny
Mały Płock (2)	105	107	-2	niekorzystny	niekorzystny
Knyszyn (3)	102	108	-6	niekorzystny	niekorzystny
Rutki (2)	108	109	-1	niekorzystny	niekorzystny
Grodzisk (2)	110	110	0	niekorzystny	niekorzystny
Bargłów Kościelny (2)	114	111	3	bardzo niekorzystny	niekorzystny
Dziadkowice (2)	103	112	-9	niekorzystny	niekorzystny
Nowy Dwór (2)	101	113	-12	niekorzystny	niekorzystny
Rutka-Tartak (2)	79	114	-35	niekorzystny	niekorzystny
Jedwabne (3)	6	115	-109	bardzo korzystny	niekorzystny
Zbójna (2)	115	116	-1	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Turośl (2)	118	117	1	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny
Przytuły (2)	116	118	-2	bardzo niekorzystny	bardzo niekorzystny

Załącznik 6. Ranking gmin ze względu na potencjał atrakcyjności inwestycyjnej

Gmina	Ranking 2012	Ranking 2013	Różnica	Potencjał atrakcyjności inwestycyjnej 2012	Potencjał atrakcyjności inwestycyjnej 2013
Białystok (1)	1	1	0	bardzo wysoki	bardzo wysoki
Łomża (1)	3	2	1	bardzo wysoki	bardzo wysoki
Suwałki (1)	2	3	-1	bardzo wysoki	bardzo wysoki
Narewka (2)	13	4	9	bardzo wysoki	bardzo wysoki
Wysokie Mazowieckie (1)	5	5	0	bardzo wysoki	bardzo wysoki
Grajewo (1)	15	6	9	bardzo wysoki	bardzo wysoki
Siemiatycze (1)	11	7	4	bardzo wysoki	bardzo wysoki
Supraśl (3)	10	8	2	bardzo wysoki	bardzo wysoki
Mielnik (2)	18	9	9	wysoki	bardzo wysoki
Dubicze Cerkiewne (2)	105	10	95	bardzo niski	bardzo wysoki
Kleszczele (3)	31	11	20	wysoki	bardzo wysoki
Choroszcz (3)	24	12	12	wysoki	bardzo wysoki
Bielsk Podlaski (1)	12	13	-1	bardzo wysoki	bardzo wysoki

Juchnowiec Kościelny (2) *	8	14	-6	bardzo wysoki	wysoki
Krynki (3) *	56	15	41	niski	wysoki
Augustów (1)	25	16	9	wysoki	wysoki
Czyżew (3) *	21	17	4	wysoki	wysoki
Wasilków (3)	14	18	-4	bardzo wysoki	wysoki
Drohiczyn (3)	16	19	-3	bardzo wysoki	wysoki
Krypno (2)	52	20	32	niski	wysoki
Turośl Kościelna (2)	6	21	-15	bardzo wysoki	wysoki
Sejny (1)	22	22	0	wysoki	wysoki
Hajnówka (1)	23	23	0	wysoki	wysoki
Ciechanowiec (3)	9	24	-15	bardzo wysoki	wysoki
Brańsk (1)	26	25	1	wysoki	wysoki
Białowieża (2)	32	26	6	wysoki	wysoki
Rudka (2)	4	27	-23	bardzo wysoki	wysoki
Orla (2)	83	28	55	niski	wysoki
Dobrzyniewo Duże (2) *	17	29	-12	wysoki	wysoki
Suwałki (2)	29	30	-1	wysoki	wysoki
Zambrów (1)	20	31	-11	wysoki	wysoki
Łomża (2)	34	32	2	wysoki	wysoki
Kolno (1)	28	33	-5	wysoki	wysoki
Sokółka (3)	27	34	-7	wysoki	wysoki
Suraj (3)	46	35	11	niski	wysoki
Filipów (2)	60	36	24	niski	wysoki
Korycin (2)	42	37	5	niski	wysoki
Łapy (3)	48	38	10	niski	wysoki
Bakałarzewo (2)	45	39	6	niski	niski
Hajnówka (2)	58	40	18	niski	niski
Tykocin (3)	57	41	16	niski	niski
Sidra (2)	30	42	-12	wysoki	niski
Kolno (2)	70	43	27	niski	niski
Zawady (2)	7	44	-37	bardzo wysoki	niski
Szumowo (2)	36	45	-9	wysoki	niski
Zambrów (2)	49	46	3	niski	niski
Piątnica (2)	33	47	-14	wysoki	niski
Zabłudów (3)	39	48	-9	wysoki	niski
Nowogród (3)	47	49	-2	niski	niski
Michałowo (3) *	35	50	-15	wysoki	niski
Narew (2)	40	51	-11	wysoki	niski
Kuźnica (2)	54	52	2	niski	niski
Puńsk (2)	65	53	12	niski	niski
Śniadowo (2)	41	54	-13	wysoki	niski
Brańsk (2)	67	55	12	niski	niski
Kulesze Kościelne (2)	68	56	12	niski	niski

Gródek (2)	51	57	-6	niski	niski
Szepietowo (3) *	55	58	-3	niski	niski
Mońki (3)	50	59	-9	niski	niski
Kobylin-Borzemy (2)	113	60	53	bardzo niski	niski
Perlejewo (2)	43	61	-18	niski	niski
Wysokie Mazowieckie (2)	62	62	0	niski	niski
Augustów (2)	77	63	14	niski	niski
Płaska (2)	81	64	17	niski	niski
Poświętne (2)	37	65	-28	wysoki	niski
Raczkki (2)	61	66	-5	niski	niski
Jeleniewo (2)	91	67	24	niski	niski
Goniądz (3)	59	68	-9	niski	niski
Czeremcha (2)	79	69	10	niski	niski
Mały Płock (2)	78	70	8	niski	niski
Szczuczyn (3)	66	71	-5	niski	niski
Siemiatycze (2)	63	72	-9	niski	niski
Wiżajny (2)	72	73	-1	niski	niski
Przerośl (2)	38	74	-36	wysoki	niski
Szypiszki (2)	88	75	13	niski	niski
Sokoły (2)	44	76	-32	niski	niski
Milejczyce (2)	118	77	41	bardzo niski	niski
Grabowo (2)	102	78	24	niski	niski
Dąbrowa Białostocka (3)	73	79	-6	niski	niski
Rajgród (3)	76	80	-4	niski	niski
Knyszyn (3)	74	81	-7	niski	niski
Suchowola (3) *	80	82	-2	niski	niski
Nowinka (2)	92	83	9	niski	niski
Giby (2)	69	84	-15	niski	niski
Wyszki (2)	87	85	2	niski	niski
Szudziałowo (2)	86	86	0	niski	niski
Klukowo (2)	75	87	-12	niski	niski
Kotaki Kościelne (2)	85	88	-3	niski	niski
Grajewo (2)	64	89	-25	niski	niski
Jaświły (2)	112	90	22	bardzo niski	niski
Miastkowo (2)	71	91	-20	niski	niski
Jasionówka (2)	93	92	1	niski	niski
Lipsk (3)	90	93	-3	niski	niski
Nowe Piekuty (2)	115	94	21	bardzo niski	niski
Stawiski (3)	103	95	8	niski	niski
Wąsosz (2)	89	96	-7	niski	niski
Sztabin (2)	111	97	14	bardzo niski	niski
Nowy Dwór (2)	100	98	2	niski	niski
Radziłów (2)	84	99	-15	niski	niski
Janów (2)	98	100	-2	niski	niski

Wizna (2)	96	101	-5	niski	niski
Boćki (2)	82	102	-20	niski	niski
Przytuły (2)	109	103	6	bardzo niski	niski
Dziadkowice (2)	104	104	0	bardzo niski	niski
Sejny (2)	94	105	-11	niski	niski
Czyże (2)	53	106	-53	niski	niski
Zbójna (2)	97	107	-10	niski	niski
Rutki (2)	106	108	-2	bardzo niski	niski
Jedwabne (3)	19	109	-90	wysoki	niski
Nurzec-Stacja (2)	101	110	-9	niski	niski
Trzciannie (2)	108	111	-3	bardzo niski	niski
Turośl (2)	117	112	5	bardzo niski	niski
Czarna Białostocka (3)	114	113	1	bardzo niski	bardzo niski
Bargłów Kościelny (2)	116	114	2	bardzo niski	bardzo niski
Grodzisk (2)	107	115	-8	bardzo niski	bardzo niski
Bielsk Podlaski (2)	99	116	-17	niski	bardzo niski
Rutka-Tartak (2)	95	117	-22	niski	bardzo niski
Krasnopol (2)	110	118	-8	bardzo niski	bardzo niski